

KURJER POZNAŃSKI

wychodzi dwa razy dziennie

w wydaniu porannem i wieczornem, — w niedziele i święta tylko wydanie poranne, — w dni poświęczone tylko wydanie wieczorne

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr. Marjan Chelmiński, wiadomości potocznych Wiktor Ujma, za inne działy odpowiada Antoni Konieczny, za ogłoszenia i reklamy Antoni Leśniewicz, wszyscy w Poznaniu.

Dyrektor wydawnictwa: Roman Leitgeber

Wydawnictwo Sp. Akc. Drukarnia Polska
w Poznaniu, św. Marcin 70

Redaktor naczelny: Dr. Marjan Seyda

Nr. 524

Poznań, wtorek dnia 12 listopada 1929

Rok XXIV

Najwyższa Izba Kontroli Państwa o likwidacji mienia niemieckiego

W chwili, gdy całe społeczeństwo Wielkopolski i Pomorza, do głębi poruszone, protestuje przeciw rezygnacji z naszych praw w stosunku do niemieckiego stanu posiadania, opartego na germanizacyjnych metodach byłych rządów pruskich, warto przytoczyć głos w tej sprawie Najwyższej Izby Kontroli Państwa.

W sprawozdaniu tej instytucji z działalności za rok 1928/9, obejmującym 544 strony w kwarto, znajduje się na str. 193 charakterystyczna tabela, którą powinno sobie dobrze zapamiętać całe społeczeństwo.

Oto, co pisze Naczelna Izba Kontroli Państwa:

„Ustalono przez Kontrolę Państwa ważniejsze wyniki Komitetu Likwidacyjnego i Komisariatu do spraw likwidacji niemieckiej w Poznaniu za okres od początku akcji likwidacyjnej do 1 stycznia 1929 r. przedstawiają się następująco:

Rodzaj obiektów zlikwidowanych	Zlikwidowano			
	do 1. I. 1929		w r. 1928	
	Ilość	obszar w ha	Ilość	obszar w ha
Wielka własność ponad 200 ha	89	95.386	1	2.145
Mniejsza własność ziemska i osady rentowe	3.644	53.662	63	brak danych
Nieruchomości miejskie i instytucje użyteczności publicznej	1.625	—	40	—
Zakłady przemysłowo-handlowe	272	—	1	—

Sprawozdanie swoje kończy Naczelna Izba Kontroli Państwa następującą uwagą: „Powyższe zestawienie wykazuje, że tempo akcji likwidacyjnej uległo w r. 1928 osłabieniu, co tłumaczy się czynnikami natury politycznej oraz zanikiem dobrowolnej sprzedaży.”

To oświadczenie najwyższego organu kontroli państwowej, stojącego zdania od walk politycznych, przecina wszelką dalszą dyskusję na temat tempa likwidacji. Naczelna Izba Kontroli Państwa stwierdza, że tempo to osłabło w r. 1928 i że osłabło z powodu czynników politycznych. Zanik dobrowolnej sprzedaży jest tutaj zjawiskiem wtórnym. Gdy właściciele majątków dowiedzieli się, że czynniki polityczne działają na ich korzyść, powstrzymali zaferowanie majątków na dobrowolną sprzedaż, do której skłaniała ich przedtem groźba likwidacji przymusowej.

Oświadczenie Naczelnej Izby Kontroli Państwa potwierdza treścią swą nasze wywody, które przeciwstawiliśmy insynuacjom, jakoby „endecy” przed majem byli hamowali likwidację mienia niemieckiego. Co fałszerze faktów powiedzą teraz na cyfry Najwyższej Izby Kontroli Państwa, z których wyni-

Rolnicy niemieccy wobec zbożowych premij wywozowych w Polsce

Berlin, 12. 11. (PAT). Socjalistyczny „Vorwärts” zwraca uwagę, że już sama zapowiedź wydania w Polsce rozporządzenia, wprowadzającego premie wywozowe dla zboża, wywołała oburzenie w niemieckich kołach rolniczych, zwłaszcza u wielkich agrarjuszów. Jednakże agrarjusze niemieccy — oświadcza dziennik — nie mają żadnego powodu do oburzenia, ponieważ sami w swoim czasie postarali się o wprowadzenie kwitów wywozowych w Niemczech, chcąc w ten sposób utrzymać wysokie ceny zboża, nie mogąc zatem brać za złe agrarjuszom polskim, jeśli ci robią to samo.

Zresztą rolnictwo niemieckie nie broń się zupełnie przeciw akcji rządu amerykańskiego, zmierzającej do podwyższenia cen zboża na rynkach światowych.

„Vorwärts” podkreśla konieczność planowego wpływania na kształtowanie się cen zboża w Niemczech, wyrażając nadzieję, że po utworzeniu komisariatu rządu w towarzystwie handlu zbożem, możliwa się stanie współpraca z nowopowstałym syndykatem eksportowym w Polsce. W ten sposób będzie można zapobiec niebezpieczeństwu grożącemu Niemcom ze strony Polski.

O wał ochronny przeciw Polsce

B. minister Schiele o kolonizacji niemieckiego Wschodu

Berlin, 11. 11. (PAT) Przemawiając na zgromadzeniu „Landbundu” w miejscowości Enthn, b. min. Schiele wywołał, iż przerwany przez traktat wersalski proces przemysłowania Niemiec zmusza Niemcy do nastawienia swej polityki na tory a-

grarne. Celem polityki niemieckiej musi być skolonizowanie niemieckiego wschodu i przesiedlenie nadwyżki ludności miast do wsi pogranicznych na wschodzie w celu utworzenia wału ochronnego przeciw Polsce.

Prasa rumuńska w 11-tą rocznicę odzyskania niepodległości Polski

Bukareszt, 12. 11. (PAT). Z okazji 11-ej rocznicy odzyskania przez Polskę Niepodległości wszystkie dzienniki zamieszczają artykuły, podkreślające znaczenie odrodzenia Polski i stwierdzające nierozdzielność węzłów przyjaźni, łączącej oba narody.

Dziennik „Adeverul” pisze: Dla Rumunii odrodzenie Polski było bezwzględnie koniecznością. Sprzymie-

rzeni z Polską zdołaliśmy zagwarantować nienaruszalność granic wschodnich, uniemożliwiając ewentualne awantury ze strony Moskwy. Mieliśmy też w Polsce cennego sprzymierzeńca w obronie wspólnych interesów. Dzień 11 listopada — kończy dziennik — winien być także i dla nas dniem świątecznym. Wszystkie inne dzienniki zamieszczają komentarze, utrzymane w tym samym duchu.

Rozmowa Hoescha z Briandem

Paryż, 12. 11. (Radjo wł.) Ambasador niemiecki Hoesch zwrócił się do Brianda z prośbą o wyjaśnienie jego oświadczenia w sprawie opróżnienia Nadrenji, nie odpowiadającego rzekomo zupełnie ściśle oświadczeniu w tej samej sprawie, złożonemu przez premiera Tardieu.

Briand odpowiedział, iż oświadczenie p. Tardieu jest zupełnie zgodne z jego oświadczeniem. Opróżnienie Nadrenji nastąpi z chwilą, kiedy plan Younga będzie wykonany.

Jak donosi „Matin”, ambasador niemiecki odparł, że należałoby jak najprędzej załatwić odpowiednie formalności i pomyśleć o jak najszybszym zwołaniu

drugiej konferencji w Hadze, aby zastosoowanie planu Younga nie uległo zwłoce. Poza tem ambasador Hoesch oświadczył, że opinia francuska może się uspokoić co do przyszłego wyniku referendum w Niemczech. Zdaniem ambasadora — można zgóry przewidzieć jego fiasko. Na to Briand miał zauważyć, iż nie jest w duchu demokratycznym przewidywać zgóry niepowodzenie referendum ludowego. Opinia francuska w każdym razie aż do ogłoszenia wyniku referendum będzie żywiła obawy co do losu drugiej konferencji w Hadze. Dlatego też rząd Rzeszy powinien jak najprędzej przeprowadzić referendum.

Polityka Zauniusa

Kowno, 12. 11. (AW). Minister spraw zagranicznych Litwy Zaunius jest zwolennikiem dalszego prowadzenia polityki odosobnienia (t. zn. odsunięcia się od Polski), jakkolwiek na-

wet w sferach „tautiników” prowadzona jest dyskusja nad możliwością i celowością nawiązania stosunków handlowych z Polską.

ka, że działalność likwidacyjna w roku 1928 nie dosięgła dziesiątej części przeciętnej rocznej działalności lat poprzednich? A w dodatku postanowienia warszawskiej umowy likwidacyjnej w znacznej mierze wkraczają w ostatnie likwidacja.

Dobrze, że mamy w państwie organ niezależny, który mówi prawdę. Walka o kontrolę, to nie „partynictwo” opozycji, jak to wzmawia społeczeństwu prasa „sanacyjna”. To walka o przyszłość państwa. M. K.

Nie robić demonstracji ulicznych

W związku z dzisiejszym wielkim zgromadzeniem w sali Ogrodu Zoologicznego w sprawie likwidacji i kolonistów wzywamy ludność m. Poznania do zachowania spokoju i unikania demonstracji ulicznych.

Zasadnicze oświadczenie

We wczorajszym naszym artykule wstępnym pod powyższym nagłówkiem wydrukowano w jednym miejscu mylnie: „działacze polityczni” zamiast: „działacze publiczni”. Zdanie powinno brzmieć: „Odnosne czynniki muszą sobie uświadomić, że prasa tworzy opinię publiczną, tę opinię, od której wszyscy działacze publiczni są zależni”.

Zarówno to zdanie, jak cały artykuł — co z niego wyrażnie wynikało — zawierał prawdy ogólne, niezależne od różnicy poglądów politycznych.

„Dziennik Poznański” prosi naszych inserentów o ogłoszenia

Wszyscy pamiętają, jakimi metodami operowało już wydawnictwo „Dziennika Poznańskiego”, skoro z oficyny jego mogły wyjść fałszywe odezwy komunistyczne, które miały skompromitować obóz narodowy przy wyborach, i skoro pismo to nie wahało się ogłosić fałszywej liczby naszego nakładu, tak, że zniewoleni byliśmy wytoczyć „Dziennikowi Pozn.” proces, w którym sąd stwierdził jego nierzetelną konkurencję.

Dzięki inserentom naszym wpadliśmy na trop nowych dowodów wydawniczej „etyki” „Dziennika Pozn.” Oto administracja tego pisma, nadużywając od pewnego czasu stale naszej skrzynki ofertowej, składa pod poszczególnymi numerami naszych ogłoszeń w „dyskretnych” kopertach niefirmowych oferty, proszące naszych inserentów, by dali „Dziennikowi Pozn.” ogłoszenia za niską cenę.

Jeszcze w roku 1926 „Dziennik Poznański” w odezwie do swych czytelników pisał: „Nie obciążeni przesadnie balastem inserentów, dla których poświęca się nieraz w innych pismach materiał treściowy” itd. „Dziennik Pozn.” zmienił widocznie swój pogląd, bo oto teraz ucieka się po ratunek do naszej skrzynki ofertowej i próbuje od inserentów naszych wykołatać ogłoszenia.

Zamiast posługiwać się takimi środkami, które świadczą o „wartości” ogłoszeń „Dziennika Pozn.”, skoro pismo to musi się za nimi aż w taki sposób ugańiać, administracja „Dziennika Pozn.” uczyniłaby lepiej, gdyby na wzór naszych wydawnictw „Kurjera Poznańskiego” i „Orędownika Wielkopolskiego” ujawniła prawdziwą wysokość swego nakładu przez wyłożenie obowiązkowej książki głównej, wykazującej wysokość nakładu. Tylko to bowiem posiada dla inserentów rzeczywistą wartość, a nie narzucające się oferty.

Podatek od nieruchomości

Warszawa, 12. 11. (AW) Ministerstwo Skarbu opracowało projekt ustawy przedłużający moc obowiązującą obecnie rozporządzenia p. Prezyd. Rzplitej o podatkach od nieruchomości na czas nieograniczony. Projekt nie wprowadza żadnych zmian do rozporządzenia. Wykonawcą pobierania tego podatku pozostać mają nadal władze komunalne. Na rok bież. podatek od nieruchomości policzony był w wysokości 42 milionów złotych.

Obrońcom umowy likwidacyjnej

„Dziennik Pozn.“, przyparto do muru, broni siebie i umowy likwidacyjnej w ten sposób, że zaczyna od „zdziwienia a nawet zaniepokojenia” umową i od tego, że „korzyści finansowe nie mogą wynagrodzić tych bolesnych ustępstw, które uczyniono co do ziemi” — by następnie mówić już tylko o „pozorach”, przemawiających przeciwko ministrowi spraw zagranicznych Zaleskiemu, a ostatecznie za pomocą długich wybiegów dowodzi, że tak musiało się stać: jak się stało, że właściwie wszystkim jest w porządku, a przeciwko umowie walczy tylko „presada i demagogia”.

W sprawie likwidacji mienia niemieckiego powiada „Dziennik Pozn.“, że, podpisawszy układy w Locarno, Polska nie mogła nie podpisać planu Younga, a, zgodziwszy się na plan Younga, musiała zrezygnować z prawa likwidacji mienia niemieckiego.

Tymczasem samo ministerstwo spraw zagranicznych opierało się do niedawna obejmowaniu praw narodowo-politycznych, wpływających z traktatu wers. wzajemnym umorzeniem rozrachunków finansowych. To jedno. Po wtóre: Niemcy przyznają wyraźnie, że warszawska umowa likwidacyjna poszła bez porównania dalej, aniżeli zalecenia planu Younga. Po trzecie: przecie minister Zaleski, przyszedłszy do steru M. S. Z. po „lokarniście” p. Skrzyńskim, tak się do jego polityki odnosił ujemnie, że mawiano, iż „kazał poutwierzać wszystkie okna, by ministerstwo wywietrzył z ducha Locarna”. A teraz p. Zaleski idzie dalej po pochyłościach locarneńskich, robi gorzej od p. Skrzyńskiego, który np. nie zdobył się na rezygnacyjną politykę wobec osad kolonizacyjnych i kolonistów.

„Dziennik Pozn.“ powiada w obronie min. Zaleskiego: teraz już zapóźno, „należało likwidację przeprowadzić wcześniej”. A kto ją hamował? Pierwszy p. Skrzyński, a drugi p. Zaleski. W czasie ministerstwa spraw zagranicznych p. Zaleskiego i w ogóle rządu pomajowego odwołany został ze stanowiska prezesa komisji likwidacyjnej prof. Winiarski, energicznie likwidujący mienie niemieckie. To było zahamowanie likwidacji, a teraz „ubolewa się” obłudnie, że „należało ją przeprowadzić wcześniej”. Zresztą odsyłamy Czytelników do dzisiejszego artykułu wstępnego o tem, co w tej sprawie stwierdza Nacz. Izba Kontroli Państwa.

W sprawie osad kolonizacyjnych i kolonistów wytacza „Dziennik Pozn.“ jako główny argument obronny twierdzenie, że w ciągu dziesięciu lat Polska „tylko w kilku wypadkach” z prawa tego skorzystała.

Dziwna rzecz: jak w sprawie zręczenia się prawa do likwidacji mienia niemieckiego z polskiej strony inspirowanej wygrywa się liczbę rzekomo tyl-

ko 20 tys. hektarów (80 tys. mórg), podczas kiedy Niemcy z triumfem mówią o 50 tys. hektarów (200 tys. mórg), — tak w kwestji osad kolonizacyjnych słyszymy z polskiej strony inspirowanej, jakoby Polska dotąd była z prawa pierwokupu skorzystała „tylko w kilku wypadkach”, podczas kiedy Niemcy mówią znowu wyraźnie o 300 wypadkach na 12 tysięcy. Częściej — z wyjątkiem może ostatnich lat — okazują się widocznie nie nadarzała, bo koloniści osad swych nie sprzedają, a na komendę oczywiście nie umierają.

Prawo pierwokupu w stosunku do osad kolonizacyjnych ma — oprócz swej wartości realnej w razie skorzystania z niego — tę wielką doniosłość moralno-polityczną, że trzyma kolonistów w szachu i stanowi środek nacisku na Rzeszę Niemiecką w razie nadmiernego jej rozschwalania się w kierunku antypolskim. Do przekreślenia możliwości tego nacisku zarówno na kolonistów, jak na Rzeszę, przykładają Niemcy jak największą wagę i z tego najbardziej triumfują. A „Dziennik Pozn.” i inni polscy obrońcy umowy likwidacyjnej udają, że tego nie rozumieją, i perswadują, że do kolonistów nie należy stosować „paragrafów ustaw wyjątkowych”.

Czułe serce dla kolonistów pruskich! Jednak każdy nasz prostaczek rozumie, że chodzi nie o nowy krok agresywny ze strony polskiej, lecz o częściowe choć odrobienie krzywdy, wyrządzonej Polsce i Polakom przez potworny pruski system antypolski i pruską Komisję Kolonizacyjną za pomocą nasłanych do nas osadników niemieckich.

Resztę uwag „Dziennika Pozn.” możemy zignorować. Na zbyt naiwnych obliczoną jest komedia, jakoby uwagi nasze, skierowane pod adresem „Dziennika Pozn.”, jako t. zw. organu „ziemiańskiego”, godziły były w ziemiaństwo jako całość.

Skoro mowa o ziemiaństwie, wiadomo, że są ziemianie i — ziemianie... Są tacy, często z pięknymi rodowami nazwiskami, od których roi się w „Czarnej Księdze” sprzedawczyków ziemi ojczystej, i są tacy, którzy nie tylko własnej ziemi się trzymali twardo, ale przeprowadzili razem z nami krucjatę przeciwko kolonizatorom i podsunięciem przez nich figurantom. Są ziemianie, którzy kazali w Bazarze na „Kaisersgeburtstag” świeczki palić i sami, jeszcze po wywłaszczeniu, gięli się przed Wilhelmem na zamku, i są tacy, którzy wraz z nami tem gardzili i zwalczali bezwzględnie upadek polityczny i moralny. Są ziemianie, którzy nie tylko przed wojną, ale i w czasie wojny uprawiali trójlojalizm, zabójczy dla sprawy polskiej, i są tacy, którzy ręką w rękę z nami chronili naród polski od tej zarazy moralnej i szli męsko ku zwyciężeniu dla Polski zjednoczenia i niepodległości. Są ziemianie i — ziemianie...

ność zdobycia wzorowych gospodarstw i rozparcelowania niemieckich folwarków, skutkiem czego zwiększy się jego nacisk na parcelację polskich majątków. Naprawdę nie wyobrażamy sobie ceny, jaką Niemcy winni nam zapłacić za pozostawienie na naszych kresach placówek wojującego germanizmu i to w momencie, kiedy Niemcy głośniej, niż kiedykolwiek, wołają, że po oswojeniu Renu główny ich atak pójdzie na Wschód...

„Głos Narodu” kończy swój artykuł słowami:

„Nie rozumiemy dlaczego rząd polski poczynił tak daleko idące i tak niebezpieczne ustępstwa. Czem Niemcy nam za nie zapłacą? Szereg przykrych pytań cisnie się pod pióro i wzbudzenie ogarnia serce, gdy się myśli o tym zdumiewającym traktacie.

„Musiał on być ratyfikowany przez Sejm, ale mało mamy nadziei, by dało się go tam

obalić. Jedyną mocny głos polskiej opinii publicznej potrafi wstrzymać rząd od realizacji tej umowy, tak sprzecznej z historycznym interesem Narodu i Państwa Polskiego”.

Walka wśród konserwatystów o Grzybów

Stanowisko konserwatywnego „Czasu”, który w artykule prof. St. Estreichera i pod nagłówkiem „Jad niewoli” potępił krwawe wypadki na placu Grzybowskim, a dnia następnego zamieścił artykuł Piłsudskiego, apoteozujący te wypadki, wywołał surową naganę ze strony innego organu konserwatywnego „Dnia Polskiego”.

„Dzień Polski” staje po stronie „bojowców”. Oświadcza, że „nie jest dziś moment właściwy, aby „mędrca szkiełkiem i okiem” chcieć ocenić znaczenie historyczne tych, czy innych prób rewolucyjnych”. I choć zdaniem „Dnia Polskiego” „ruch rewolucyjny w Kongresówce... mógł razić uczucia konserwatywne” choć „na gruncie walk rewolucyjnych w latach 1904/5 rozwinął się w kraju zamęt i bandytyzm”, ale z tego ruchu, według warszawskiego organu konserwatywnego, wywodzi się „o szerokie demokratyczne masy oparta armja”.

„To też — pisze „Dzień Polski” — dziwi nas ocena zbrojnych poczynań, zawarta w artykule „Czasu” nr. 257, podpisanym St. E. (prof. Estreicher — red.). Treści tej oceny w każdym razie nie możemy uznać za wyraz naszych poglądów.

„Do dyskusji o historii tych zdarzeń będziemy jeszcze mieli niejednokrotnie sposobność powrócić. Dyskusja ta jednak musiałaby być oczywiście całkowicie wolna od wpływu dawnych sporów i rozdziewków, oraz opierać się na pełnym obrazie zdarzeń, unikając jednostronności, która zbyt żywo przebiega w wymienionym artykule St. E. w „Czasie”, nie tylko w treści, ale i w tonie”.

Spór wśród konserwatystów o rzeź, mającą dla obozu majowego wartość zasadniczą, zaszedł tak daleko że pisze o tem „A. B. C.” co następuje:

„W dniu wczorajszym wezwano do Warszawy przywódców grupy zachowawczej z Krakowa, jak również redaktora „Czasu”. W sprawie tej ma się odbyć specjalna konferencja w dniu jutrzejszym.

„Leaderzy B. B. domagają się, podobno, odwołania prof. Estreichera. Ks. Janusz Radziwiłł próbuje ten konflikt załagodzić”.

Biedny „Czas”, zawsze tak giętki, mocno się tym razem naraził, zapominając, do czego obowiązują przynależność do obozu majowego, który wywodzi się z akcji „bojowców” socjalistycznych na placu Grzybowskim. Zato „Dzień Polski” udzielił satysfakcji leaderom B. B., którzy uważają, się za bohaterów wypadków z przed lat 25.

Wszystko to, razem wzięwszy, daje obraz sił i budowy obozu konserwatywnego, którego buńczuczność i zarozumiałe zapewnienia o wpływie na bieżące wypadki przedstawiają się w tem świetle żałośnie. Okazuje się, że rozbitą ideowo jest nie tylko B. B., ale nawet rozbiti są konserwatyści, stanowiący cząstkę obozu majowego.

Propaganda nieprawdy

W nr. 24915 „Tempsa” z dnia 7 listopada czytaliśmy taką wzmiankę:

Wybory miejskie w Łodzi

„Agencja Pat z Warszawy ogłasza następującą wiadomość:

„Ubiegłej niedzieli odbyły się wybory miejskie w okręgu łódzkim. Należy zaznaczyć, że ośrodek ten jest zamieszkały przez ludność robotniczą i że wybory odbyły się

Proszek i Mydło
Regera
najlepsze!

bezpośrednio po konflikcie rządu z Sejmem. Wybory dały zdecydowane zwycięstwo zwolennikom rządu, grupy zaś prawicy nacjonalistycznej straciły wszystkie mandaty.

„Blok rządowy zyskał sześć nowych mandatów. Socjaliści stracili dwa mandaty”.

Wiadomość ta jest od a do z fałszywa, z tej prostej przyczyny, że w dniu 3 listopada nie odbyły się żadne wybory ani w Łodzi, ani w województwie łódzkim. Wyssaną tę z palca wiadomość sfabrykowano widocznie w celu zafarcia zagranicą wrażeń wyborów miejskich w Wielkopolsce i na Pomorzu i wywołania mniemania, że po ostatnich zajęciach opinia kraju stoi po stronie obozu majowego.

Sejm winien dopilnować, by kredyty państwowe na Polską Agencję Telegraficzną nie były w zbyt rażący sposób zużywane na propagandę nieprawdy.

Zw. Powstańców i Wojaków przeciwko Federacji

W niedzielę, dnia 3 listopada br. o godzinie 10,30 odbył się przy pl. Bernardyńskim na sali p. Bayerowej nadzwyczajny zjazd delegatów I. okręgu Tow. Powstańców i Wojaków D. O. K. VII. Głównym celem zjazdu było wypowiedzenie się co do uchwały zjazdu delegatów całego Związku Tow. i Powst. i Woj. z wiosny br. w sprawie warunkowego przystąpienia Związku Tow. Powst. i Woj. do federacji związków b. wojskowych, na której czele stoi gen. R. Górecki.

Po dyskusji nad tą sprawą oświadczyło się 29 delegatów przeciwko 6 za unieważnieniem powyższej uchwały, ustanawiającej warunkowe przystąpienie do federacji, żądając równocześnie ponownego zjazdu delegatów całego Związku, Tow. Pow. i Woj. celem ponownego głosowania nad tą sprawą. (z)

Głód w Rosji

Moskwa, 11. 11. (AW). Pierwszy raz w Sowietach czasopismo sowieckie „Krasnaja Zwiezda” donosi oficjalnie o głodzie panującym w Rosji. M. in. w korespondencji z prowincji donosi: „Jak organizować gospodarstwa komunistyczne, oraz wmawiać włościanom, iż życie gospodarce w Rosji sowieckiej rozwija się, jeżeli są miejscowości, w których wydaje się chleba po 200 — 300 gramów dziennie.

„Pluie de Fleurs”
PERFUMY wodny zapach, WODY KWIATOWE,
MYDŁO PUDER
J. SZACH — WARSZAWA.

WODY KWIATOWE
MAJOLA
O PIĘKNYM ZAPACHU

Dzisiaj, dnia 12 listopada 1929 r. o godzinie 8 wieczorem odbędzie się w wielkiej sali Ogrodu Zoologicznego

zebranie Stronnictwa Narodowego

na którym przemawiać będą poseł prof. Bohdan Winiarski, b. prezes poznańskiego komitetu Głównego Urzędu Likwidacyjnego w Warszawie, oraz inni działacze polityczni na temat likwidacji mienia niemieckiego w Polsce i prawa pierwokupu w stosunku do osad kolonizacyjnych.

Wstęp bezpłatny dla członków i sympatyków Stronnictwa. Karty wstępu otrzymać można w biurze Stronnictwa Narodowego, przy ul. św. Marcin 65, wejście z podwórza na lewo w godzinach od 9—3 po poł., a w dniu zebrania także przy wejściu na salę.

„Głos Narodu” o układzie likwidacyjnym

Krakowski „Głos Narodu”, organ małopolskiej Chrześcijańskiej Demokracji, zajął w sprawie układu likwidacyjnego z Niemcami inne stanowisko, niż „chrześcijańsko-demokratyczne” organy p. Teski w Poznaniu i Bydgoszczy. Świadczy o tem artykuł p. t. „Zdumiewająca rezygnacja”, który ukazał się w nr. 303 „Głosu Narodu” z dn. 11 bm., jako artykuł naczelny.

Przytoczywszy głosy dzienników niemieckich autor artykułu stwierdza:

„Nie dziwnym się zatem radosnym artykułom prasy niemieckiej, która jest trochę zaskoczona temi politycznymi koncesjami Polski, uczynionymi podobno w tym celu, by ułatwić zawarcie „małego traktatu handlowego” z Niemcami. Ale też rozumiemy dobrze wstrząsające wrażenie, jakie te ustępstwa wywarły w naszej zachodniej dzielnicy, przez dziesiątki lat bohatersko walczącej z naciskiem germanizacji i od 11 lat usiłującej największymi ofiarami usunąć ze swej ziemi placówki wroga, wyczekujące tu na powrót zaborców. Prasa poznańska ogłasza artykuły, z których przebiega ból i przerażenie. Z jakiegokolwiek punktu widzenia ocenia się tę rezygnację, musi się stwierdzić, że jest ogromnie szkodliwa. Utrzymuje ona w b. zaborze pruskim silną gospodarczo i poważną liczebnie mniejszość niemiecką, której samo istnienie będzie argumentem Niemiec w ich dążeniu do odzyskania tych ziem. Ze stanowiska wojskowego pozostawienie majątków i osadników niemieckich w Polsce tworzy stałe niebezpieczeństwo akcji szpiegowskiej. Ponadto traci Polska znakomity środek presji dyplomatycznej na Niemcy, przy pomocy której mogłaby uzyskiwać lepsze traktowanie mniejszości polskiej w Pruszech. A nie objętem jest i to, że chłop polski traci moż-

Napady na pociągi towarowe

Bandyci wyrzucili konduktora na tor

Wilno, 11. 11. (AW). W nocy z 9 na 10 bm. dokonano śmiałego napadu na pociąg towarowy w rejonie stacji Porubanek. Niewykryci dotychczas bandyci napadli na konduktora pociągu, Marcinkiewicza, którego wyrzucili na tor kolejowy, sami zaś usiłowali wylamać drzwi w dwu wagonach. Na krzyk Marcinkiewicza zbiegli się pozostali konduktorzy, którzy usiłowali schwytać napastników, jednak

ci korzystając z ciemnej nocy zbiegli. Marcinkiewicz został przez bandytów silnie poturbowany i odwieziony do szpitala.

Wczorajszej nocy usiłowano dokonąć powtórnie napadu w tym samym rejonie. Bandyci próbowali ogarnąć dwa wagony, jednak spłoszeni przez konduktorów zbiegli. Podczas obławy pochwycono w pobliskim lesie jednego ze złoczyńców.

Przemówienie prezydenta Hoovera

Okrety transportujące żywność powinny być nietykalne w czasie wojny

Nowy Jork, 12. 11. (Radjo wł.) Prezydent Stanów Zjednoczonych Hoover wygłosił wczoraj z okazji 11 rocznicy zawieszenia broni wielką mowę na zebraniu legjonu amerykańskiego.

Hoover oświadczył, iż Ameryka jest gotowa, zgodnie z innymi narodami przyczynić się do powodzenia konferencji w sprawie rozbrojenia na morzu. Stany Zjednoczone zwróca

specjalną uwagę na zrównanie pod względem bezpieczeństwa okrętów transportujących żywność z okrętami sanitarnymi i szpitalnymi. W razie rowej wojny nie można dopuścić, aby głodowały miliony kobiet i dzieci. Dlatego też transportowce żywności powinny być osłonięte tem samem prawem międzynarodowego bezpieczeństwa i nietykalności co statki szpitalne.

Wybory komunalne w Austrii Dolnej

Wybory nie przyniosły większych zmian — Małe przesunięcie na prawo

Wiedeń, 11. 11. (PAT.) Wczoraj odbyły się wybory do przeszło 1700 rad gminnych w Austrii Dolnej — Szczegółowe rezultaty nie zostały jeszcze ogłoszone. Prasa wiedeńska stwierdza, że wybory te nie przyniosły zbyt wielkich zmian. Znamiennem jest, że chrześcijańsko - społeczni od-

nieśli sukces w okolicach przemysłowych, podczas gdy socjaliści demokraci poczynili postępy w gminach wiejskich. Naczelnik Austrii Dolnej dr. Buresch scharakteryzował rezultaty wyborów, jako małe przesunięcie na prawo.

Oryginalne samobójstwo Amerykanki

Znudzona życiem — wyskoczyła z samolotu

Nowy Jork, 12. 11. (Radjo wł.) — 20-letnia Ruth Rockwell, należąca do najwybitniejszych sfer towarzyskich Filadelfji, wynajęła sobie samolot i poleciła pilotowi kraść nad Nowym Jorkiem. Kiedy samolot osiągnął 700 metrów wysokości, p. Ruth otworzyła drzwi

kabiny i wyskoczyła, zabijając się na miejscu. Pozostawiła w kabine karteczkę z notatką, że życie jej się znudziło. Pisma amerykańskie zaznaczają, iż jest to pierwszy stwierdzony wypadek samobójstwa dokonany z samolotu.

Raut na Zamku

Warszawa, 12. 11. (AW). Zakończeniem wczorajszych uroczystości był raut wydany przez p. Prezydenta na Zamku. W pierwszej części rautu o godz. 9,30 p. Prezydent przyjął korpus dyplomatyczny i rząd. O godz. 10,15 rozpoczęła się druga część rautu, która zgromadziła około 2 tys. osób z wszystkich sfer społecznych stolicy. Wchodzących witał p. Prezydent wraz z małżonką podając każdemu rękę.

Uznanie dla dziennikarzy

Wiedeń, 12. 11. (AW). Odbyła się tu w wielkiej sali Akademii Umiejętności uroczystość 70-lecia istnienia tułtejszego związku dziennikarzy „Concordia”. W uroczystości wzięli udział prezydent państwa Miklas, kanclerz Schober, kilku ministrów, przedstawiciele korpusu dyplomatycznego. Prezydent miasta Wiednia Seitz uczestniczył także w uroczystości.

Kłopoty Woldemarasa

Kowno, 12. 11. (AW). Konflikt między obecnym rządem a Woldemarąsem przybrał jeszcze bardziej ostre formy. Po oświadczeniu min. spraw zewn. Mustejkisa, że o ile Woldemaras nie jest zadowolony z udzielonej mu ochrony osobistej na Litwie, może sobie szukać pobytu w innym kraju, w Kownie panuje przekonanie, iż Woldemaras opuści Litwę. Rozeszły się nieprawdopodobne pogłoski, jakoby Woldemaras zamierzał prosić rząd polski o wizę i zamieszkać na stałe na terytorjum Polski u swego brata Franciszka Woldemarasa w pow. święciańskim.

List Pleczkajtisa

Berlin, 12. 11. (PAT.) — Biuro Wolffa ogłasza za „Ostdeutsche Volkszeitung” list przebywającego w Insteburgu w więzieniu śledczem Pleczkajtisa, w którym tenże protestuje przeciw insynuacjom, rozsiewanym przez jedną część prasy niemieckiej, jakoby za dopuszczeniem Polski przygotowywał w Prus. Wschodnich zamach na Woldemarasa i oświadcza: 1) że ani przeciw Woldemarasowi ani przeciw żadnej innej osobistości w Prus. Wschodnich zamachu nie przygotowywał, 2) że nie rozmawiał nigdy z żadnym przedstawicielem rządu polskiego lub polskich czynników rządowych na temat zamachu przeciw Woldemarasowi ani też przeciw jakemukolwiek innemu członkowi rządu litewskiego, tem mniej zaś, stwierdza Pleczkajtis, nie mogło być nigdy mowy o tego rodzaju propozycjach. O celach moich — pisze Pleczkajtis — chcę tylko tyle powiedzieć, że niepozostają one z polską polityką zagraniczną w żadnej styczności.

Z piekła bolszewickiego

Helsingfors, 11. 11. (AW). — Wśród zbiegłych z Wysp Solowieckich znajduje się m. in. b. policjant polski Bańkowski. Jak wynika ze słów zbiegów, na Wyspach Solowieckich znajduje się w obecnej chwili 43 tys. więźniów, w tej liczbie przeszło tysiąc kobiet. Są to przeważnie więźniowie polityczni, skazani co najmniej na 15 lat więzienia, większość zaś skazana jest na więzienie dożywotnie. Los tych ostatnich ze względu na panujący głód jest straszny. Wszyscy więźniowie otrzymują po 300 gramów chleba dziennie. Głównym naczelnikiem wię-

zienia na wyspach jest czekista Potiemkin, który do swej dyspozycji posiada 2 tys. żołnierzy.

Kto będzie następcą Cziczierina?

Moskwa, 12. 11. (AW). W urzędowych kołach sowieckich omawiają żywo sprawę udzielenia dymisji Cziczierinowi. Opozycja przeciw mianowaniu Litwinowa komisarzem spraw zagranicznych przybrała na sile. Liczni komuniści atakują Litwinowa przyczem wymieniają, jako kontrkandydata Rykowa.

W rocznicę urodzin króla włoskiego

Rzym, 12. 11. (PAT). Dzień rocznicy urodzin króla obchodzony był w całych Włoszech bardzo uroczystie. Wieczorem w pałacu Conservatori na Kapitolu minister spraw zagr. Grandi wydał obiad na cześć członków korpusu dyplomatycznego przy Kwirynale. Przy deserze Nuncjusz apostolski, jako dziekan korpusu, wznosił toast za zdrowie pary królewskiej i za pomysłność narodu włoskiego. Odpowiedział na to min. Grandi, wnosząc kielich na zdrowie monarchów i naczelników państw. reprezentowanych przy dworze włoskim oraz za pomysłny rozwój tych narodów.

Ambasador włoski przy stolicy apostolskiej wydał w pałacu ambasady bankiet z okazji rocznicy urodzin króla. W bankiecie tym wzięli udział kardynałowie Gaspari i Vantelli oraz członkowie korpusu dyplomatycznego.

Wypadek samolotowy

Berlin, 12. 11. (AW). W Kamienicy (Kemnitz) wydarzył się wypadek samolotowy. W samolocie sportowym, w którym leciał przemysłowiec Hilger, w 10 minut po starcie, na wysokości 10 m., eksplodował motor. Samolot runął na ziemię. Hilgera i pilota odwieziono do szpitala.

Katastrofy kolejowe w Niemczech

Dessau, 11. 11. (Radjo wł.) W niedzielę rano o godz. 7,56 wykołcił się tuż przed dworcem w Dessau pociąg osobowy Magdeburg — Lipsk z niewyjaśnionych dotąd przyczyn.

Lokomotywa wraz z 9 wagonami wyskoczyły z szyn, przyczem 3 osoby poniosły śmierć na miejscu, 5 osób zostało ciężko a trzy lekko ranne. Tak lokomotywa jak i wykołone wagony zostały w dużej części zdruzgotane. Kierownika parowozu znalezionego powieszono w budce hamulczego, aczkolwiek nie był on — jak przypuszczają — nieszczęśliwym winien. Jedynie temu, że pociąg słabo był obsadzony, należy zawdzięczać, że liczba zabitych i rannych nie jest większą.

Altona, 11. 11. (Radjo wł.) W niedzielę rano wjechała lokomotywa w grupę pracujących robotników, przyczem 4 zostało zabitych, a sześciu odniosło ciężkie okaleczenia.

Niebezpieczny awanturnik

Paryż, 12. 11. (PAT). Ag. Havasa donosi, że obywatel polski Sommerfeld zranił w czasie kłótni strzałem z rewolweru swoich znajomych Domańskiego i Sucheckiego oraz zadał szereg ran uderzeniem tasaka dwu innym kolegom: Milce i Własowskiemu. Sommerfelda aresztowano.

Wybuch prochowni

Toul, 12. 11. (PAT). Prochownia, w której znajdowało się 50 tonn materiałów wybuchowych, wyleciała w powietrze. Ofiar w ludziach nie było.

Napad bandytów na pociąg

Los Angeles, 12. 11. (PAT). Pod Saugus bandyci spowodowali wykołnienie się pociągu Maszynista poniósł śmierć. Bandyci pod groźbą rewolwerów ograbili doszczętnie podróżnych.

PRZY ZAKUPACH ZWAŻAJ CZY JESTEŚ W SKLEPIE POLSKIM I CHRZEŚCIJAŃSKIM!

Kurs złotego. Dziś rano notowano kurs dolara w obrotach nieoficjalnych w Warszawie 8,91 zł; w Gdańsku na Warszawę 8,90 1/2 zł.

Kurs marki niem. i guld. gd. Bank Polski, oddział w Poznaniu płacił dziś za 100 mkn. w dewizach — 212,90 zł gotówką — 212,48 zł; za 100 guld. gd. w dewizach — 173,54 zł, gotówką — 173,19 zł.

POZNAŃSKA GIEŁDA PIENIĘŻNA

Poznań, 12 listopada 1929. Dzisiejsza giełda odbyła się w nastroju spokojnym i obroty były słabe.

Z pap. procent. wzgl. lokacyjnych placono za 5 proc. poź. konwers. 49,50 proc. i za 8 proc. listy dolarowe, które poniosły stratę na kursie 90—89 proc. (przy dew. 8,90), natomiast oddawano 4 proc. listy zast. konwert. ziemskie po 40 proc. Poza tem handlowano w mniejszych ilościach 6 proc. listy żytnie po 23,—, premj. dolarowe po 64,25 i poź. inwestycyjną po 116,— bez kwalifikacji do notowania.

Akcje bankowe bez notowania. Drobna ilość Banku Związku handlowano po 78,50 w oddaniu, zaś za Bank Polski, który miał mocną tendencję placono 169,— bez oddawców.

Z pap. przemysłowych obracano jedynie Cegielskim po 52,75.

Cedula urzędowa z dnia 12 listopada 1929.

Papiery procentowe:
(Kurs w procentach nominału)
5% Pożyczka konwersyjn 49,50% P.
4% dolarowe listy ozn. Ziemstwa Kred. 90—89% P.
4% listy zastaw konw. Pozn. Ziem. Kred. 40% O.

Akcje przemysłowe:
(Kurs w złotych za 1 akcję)
Cegielski H. I em. zł. 52,75 +
Tendencja: Spokojna.

Giełda warszawska

dnia 12 listopada 1929 r.

Waluty Gotówka
Dol. St. Zjedn. tr. 8,9 1/4 sp. 8,92 1/4 kup. 8,88 1/4

Dewizy:

	trans.	sprzed.	kup.
Belgja	124,75	125,06	124,44
Holandja	359,48	361,80	359,03
Londyn	043,4 3/4	043,59 1/2	043,58
Nowy Jork	008,89 3/4	008,91 3/4	008,87 3/4
Paryż	035,11	035,20	035,02
Praga	026,41	026,47	026,35
Szwajcaria	172,81	173,24	172,35
Sztokholm	239,52	240,12	238,92
Wiedeń	125,38	125,69	125,07
Włochy	046,70	047,82	046,58

Papiery państwowe i obligacje:

4% poź. inwest.	000,00	119,00	120,50
5% poź. prem. dol.	000,00	064,75	064,50
5% poź. konw.	000,00	051,00	051,25
6% poź. dol.	000,00	000,00	080,75
10% poź. kol.	000,00	000,00	102,50

Akcje w złotych:

Bank Handlowy	119,00—120,00
Bank Polski	174,00—172,00
Bank Zachodni	000,00—076,50
Bank Zw. Sp. Zarobk.	000,00—078,50
Sila i Swiato	000,00—105,00
W. T. F. Cu'ru	000,00—030,00
Firley	000,00—035,00
W. T. Wegla	080,00—075,00
Lilpop	036,00—034,00
Ostrowieckie zakłady	001,00—072,00
Starachowce	024,75—024,00
Haberbusch	000,00—106,00

PLODY ROLNICZE

Zboża i nasiona oleiste za 1000 kg reszta za 100 kg

Berlin, dnia 12 listopada 1929.

Pszennica march. od st. zał. 76-77 kg. przeciętn. jakości	222,00—223,00
Tendencja słaba.	
Zyto march. od stacji załad. 72 kg. przeciętn. jakości	160,00—162,00
Tendencja słaba.	
Owies march. od stacji załad.	152,00—160,00
Tendencja słabsza.	
Jęczmień Pastewny i przemysłowy	167,00—180,00
Tendencja spokojna.	
Jęczmień br. warty	187,00—203,00
Tendencja spokojna.	
Kukurudza loco Berlin	189,00—190,00
Tendencja słabsza.	
Mąka pszenna	26,75—32,75
Tendencja słabsza.	
Mąka żytnia	22,50—25,25
Tendencja słabsza.	
Ospa pszenna	10,00—10,50
Tendencja słabsza.	
Ospa żytnia	8,75—9,25
Tendencja słabsza.	
Groch Victoria	32,00—38,00
Groch dr. jad.	24,00—28,00
Groch pastewny	21,00—22,00
Peluszka	20,50—22,00
Bób polny	19,00—21,00
Wyka	23,00—26,00
Łubin niebieski	13,50—14,50
Łubin żółty	16,50—17,25
Makuch rzepakowy	18,50—19,00
Makuch lniany	23,40—23,60
Wyłoki suszone	09,20—09,60
Srót Soja	18,10—18,40
Płatki ziemniaczane	14,60—15,00
Słoma żytnia pras. drut.	1,25—1,50
Słoma pszen. pras. drut.	1,15—1,35
Słoma ows. pras. drut.	1,20—1,40
Słoma jęczm. pras. drut.	1,15—1,35
Słoma żytnia dl. wiaz.	1,45—1,60
Słoma żytnia pras. sznur.	1,35—1,45
Słoma pszen. pras. sznur.	1,20—1,30
Sieczka	2,05—2,25
Siano zw. handl.	3,00—3,40
Siano dr. I. pokos.	3,50—4,10
Tymoteusz luźny	4,50—5,00
Siano konicz.	4,40—4,90
Siano Mielitz luźne (Warta)	2,70—3,10
Siano Mielitz luźne (Havel)	2,50—2,80
Ogólna tendencja słaba.	

Notowania złotego w Berlinie z dnia 12 listopada 1929.

Wyplaty na Warszawę: 46,80—47,00
Noty wielkie: 46,725—47,125

Zebranie Stronnictwa Narodowego

Dzielnica Łazarska

odbędzie się w piątek, dn. 15 b. m. w lokalu p. Smoczyka, ul. Marsz. Focha 70 o godz. 8-mej. Referat wygłosi p. red. Józef Siemianowski na temat: „O naszą ziemię”

Członków i sympatyków uprzejmie zaprasza

ZARZĄD.

NOWOŚĆ!

TADEUSZ KUDLIŃSKI

NOWOŚĆ!

SMAK ŚWIATA

Cena zł 7,20.
Już wyszła z druku.

WOJENNA POWIEŚĆ POLSKA

Cena zł 7,20.
Już wyszła z druku.

DO NABYCIA W KSIĘGARNIACH.

WYD. DOMU KSIĄZKI POLSKIEJ.

Święto policji

Msza św. za dusze poległych funkcjonariuszy p. p.

W dniu dzisiejszym odbywa się doroczne święto policji państwowej. W tym uroczystym dniu, poświęconym ciężkiej i odpowiedzialnej pracy policji, należy przede wszystkim wspomnieć tych, którzy w ciężkich walkach w obronie bezpieczeństwa obywateli, ich mienia i życia padli na posterunku, poświęcając życie.

W ciągu 11 lat istnienia państwowości polskiej tych cichych bohaterów jest wielu, gdyż około 470 oficerów i szeregowych policji państwowej znalazło śmierć w walce z przestępstwem i zbrodnią. W wielu wypadkach morderstwa popełnione na pracownikach policji nie zostały jeszcze wysвітłone. Do najohydniejszych i niewysвітłonych zbrodni należy m. in. morderstwo, popełnione na posterunkowym policji swarzędzkiej śp. Michale Dolacie przed kilku tygodniami pod Kobylepołem.

W okręgu poznańskim policji państwowej w okresie 11-letniego utracili życie: śp. posterunkowy Marcin Barłoga (kom. pow. Ostrów), st. żand. Jan Barski z objazdu żandarmerji krajowej w Wolsztynie, żand. Ignacy Skotarczak, żandarm kraj. w Czarnkowie, st. post. Stefan Kaczmarek, (komenda Krotoszyn), przodown. Józef Kałazny, (komenda Leszno), post. Jan Kaszuba, (komenda Kościan), st. przod. Henryk Kawczyński (komenda Bydgoszcz), post. Jakób Kluge (komenda Leszno), st. post. Antoni Kmiecik (komenda w Środzie), post. Gustaw Lipa (komenda w Gnieźnie), woźny Wojciech Lis (komenda w Sza-

motulach), post. Walenty Musielak (komenda Nakło), żandarm Maksymilian Nickel (żandarm kraj. Czarnków), post. Tadeusz Paprzycki (komenda w Krotoszynie), post. Franciszek Przymusiński (komenda Inowrocław), przod. Michał Skatecki (komenda w Kościanie), wachmistrz Stanisław Szczepaniak z b. prezyd. pol. w Poznaniu, post. Walenty Szulc (komenda w Ostrowie), Stanisław Tomaszewski (komenda w Wągrowcu), post. Jan Tomczak (komenda w Ostrowie), post. Józef Urbański (komenda w Gnieźnie), st. post. Józef Wolek z pol. śledczej przy komendzie na m. Poznań, post. Wojciech Zakrzewski (komenda w Ostrowie), st. przod. Michał Dolata (komend. pow. Poznań) i post. Michał Wawrzyniak (komenda w Ostrowie).

W dniu dzisiejszym o godz. 10 za spokój duszy poległych w obronie ładu i porządku publicznego funkcjonariuszy policji państwowej odbyło się nabożeństwo w kościele farnym. Mszę św. w asyście duchowieństwa celebrował prałat-prepozyt Kolegjiaty ks. Stychel, odprawiając następnie uroczysty kondukt przy rzeźbieniu oświetlonym i przybranym w zieleń katafalku.

Przy katafalku pełniła służbę warta honorowa policji, a w nawie głównej świątyni, ustawiły się drużyny szeregowych policji państwowej. Obecni byli przedstawiciele władz wojewódzkich, miejskich, sądowych, wojska, parlamentu, prasy itp. Wśród obecnych zauważono wielu dawniejszych urzędników policji. (k)

Grecy emigrują z Rosji.

Ateny, 12. 11. (Radio wł.) Po masowej emigracji kolonistów szwedzkich i niemieckich z Rosji sowieckiej, zaczęła się wędrówka dawno osiadłych w Rosji Greków do ojczyzny.

Zawieszenie komendanta straży marszałkowskiej

„ABC“ dowiaduje się, że p. Stawicki, komendant straży marszałkowskiej w Sejmie, który udzielił wywiadu jednemu z pism czerwonych o pobycie oficerów w Sejmie, został zawieszony w czynnościach.

Nie wszystkie bakterje

Jamy ustnej są szkodliwe, natomiast bakterje gnilne i fermentacyjne powodują peucie się zębów, którego się tak obawiamy. Przypuszczenie, że zwykłe mechaniczne środki do czyszczenia zębów mogą pokonać te niebezpieczne pasożyty, byłoby błędem nie do darowania. Jedynie tak intensywnie działający środek antyseptyczny, jak Odol powstrzymuje ich rozwój, dając niezawodną ochronę, gdyż długotrwałe działanie tej dezynfekującej wody do płókania ust zapobiega procesom rozkładowym zębów. Odol posiada prócz tego przyjemny odświeżający smak usuwa przykry zapach z ust. Odol jest właściwym środkiem do racjonalnego pielęgnowania ust i zębów, ponieważ działając przez czas dłuższy, jako pierwszorzędny środek antyseptyczny wstrzymuje rozwój bakteryj.

Tw 648

MASQUE ROUGE
le grand parfum à la mode poudre

ROUGE REDOUTE
pour les levres garanti non nocif

Marcel Guerlain
PARIS

Gen. Przedst. na Polskę: Schorr & Cie. Lwów, Plac Bernardyński 15. Tw 587

150 000 drobnych rzemieślników i uprawiaczy tytoniu pragnie wyrwać się z nędzy jaka panuje w Rosji. Dotychczas konsulaty greckie w Rosji dały wizę tylko 3 000 emigrantów, obawiając się zbyt gwałtownego napływu ich do kraju.

Dzięki znakomitym mieszankom, angielska herbata Lyons'a jest wszędzie przodującą marką

HERBATA LYONS'a

DO NABYCIA

we wszystkich pierwszorzędnym handlach kolonialnym

Tw 649

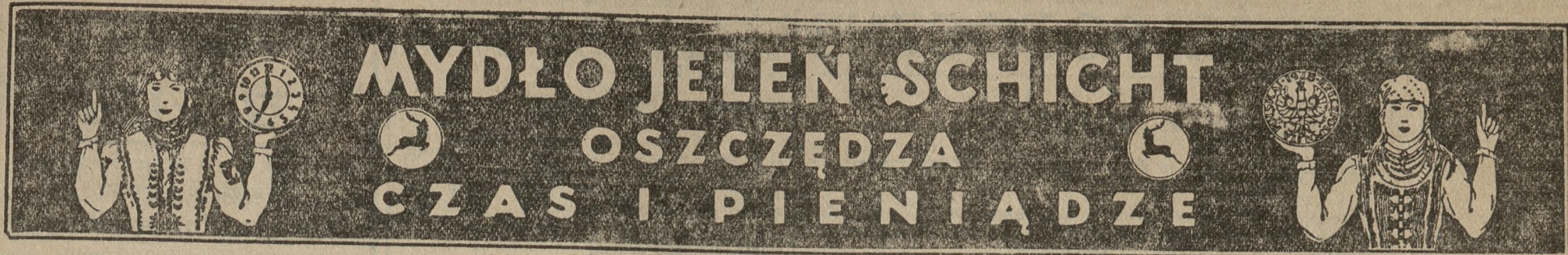
Tydzień 45		LISTOPAD	Dni 30
CZWARTEK	7	Ostatnie dni sprzedaży losów I-ej Klasy Państwowej Loterii Klasowej w największej i najszczęśliwszej	
PIĄTEK	8	Kolekturze „NADZIEJA”, Lwów, Sykstuska 6	
SOBOTA	9	Główna wygrana 750.000 złotych	
NIEDZIELA	10	Co drugi los wygrywa! Ciągnięcie już 14. i 15. b. m.!	
PONIEDZIAŁEK	11	Ogólna suma wygranych wynosi 32.000.000 złotych	
WTOREK	12	Ceny losów: ćwiartka zł 10,-, połówka zł 20,-, cały zł 40,- Na zamówienia wysyłamy natychmiast losy, załączając nasz blankiet P. K. O., na przesyłkę należytości wolną od opłaty. nw 5198	
SRODA	13	Naszym graczom sprzyja stale nadzwyczajne szczęście!	

ANIIBA SP. z O.O. WARSZAWA

ADENTOSAN

PASTA BIELI CZYSZCI CHRONI OD ZEPSUCIA DO ZĘBÓW

MYDŁO JELEN ŚCHICHT
OSZCZĘDZA
CZAS I PIENIĄDZE

Rząd p. Tardieu przed parlamentem

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego“)

Paryż, w listopadzie.

Od długich już lat nikt nie pamięta, by wystąpienia jakiego rządu wycekiwano z taką niecierpliwością, jak wystąpienie gabinetu p. Tardieu. Przed kratami Pałacu Burbońskiego tłum; w kuluarach wrze jak w ulu; trybuna dyplomatyczna i galerje, zarezerwowane dla publiczności, są formalnie nabite.

Coraz liczniej schodzą się posłowie. Jednakowoż na lewicy panuje od rana wrzenie. Pomiedzy socjalistami rozdźwięki tak się zaostriły, że p. Blum nawet podawał się do dymisji. Ostatecznie zdecydowano, że specjalnie zwołany na grudzień kongres socjalistyczny zadecyduje o udziale socjalistów w rządach, o co w łonie partji toczą się stale ostre spory. Nie lepiej dzieje się pomiedzy radykałami. Zmuszeni na mocy postanowienia grupy do głosowania przeciw rządowi, senator Philippoteaux i poseł Lautier, dyrektor dziennika „L'Homme Libre“ wystąpili z partji. Kilku innych parlamentarzystów postanowilo pojsć również w ich ślady.

W Izbie od pierwszej chwili posiedzenia panował nastrój specjalny. W miarę odczytywania przez p. Tardieu deklaracji rządowej wzmagalo się głębokie wrzenie, wywołane jej treścią zwięzłą, jasną i energiczną. Mowa dawała rozwiązanie dla wszystkich ważnych zagadnień narodowych, przechodząc do porządku dziennego nad manewrami klubów lewicowych. Na pierwszy plan występował w niej interes narodowy w najszerszym tego słowa znaczeniu, obejmujący nietylko zagadnienia wielkiej polityki zagranicznej i wewnętrznej, ale także zespol kwestyj pozornie mniejszej wagi, lecz odpowiadających potrzebom całego kraju.

W deklaracji programowej wybijało się wymowne hasło: „Jedynie narody silne i spokojne mogą użytecznie pracować dla pokoju“. Dlatego też rząd p. Tardieu zamierza zająć się czynnie organizacją obrony granic i zapewnić skuteczną obronę komunikacji Francji z jej posiadłościami kolonialnymi. To ostatnie orzeczenie odnosi się oczywiście do przyszłej konferencji morskiej. Jeśli chodzi o politykę zagraniczną, prezes Rady Ministrów podkreślił konieczność utrzymania przyjaźni ze wszystkimi narodami, które były sojusznikami Francji w czasie wojny. Ewakuacja 3-ej strefy nadreńskiej pozostaje uzależnioną od wprowadzenia w życie planu Younga, a kwestja Saary ma być jedynie przestudjowana celem ewentualnej korzystnej transakcji gospodarczej, ale bez przesadzania strony politycznej.

Program polityki wewnętrznej nowego rządu jest nacechowany dużym realizmem, a zatem jest par excellence konstruktywny. „Nowy człowiek“ jak nazywają p. Tardieu, jest też przede wszystkim zwrócony ku przyszłości dzięki zamierzonym reformom powinien otworzyć się przed narodem era dobrobytu, zarówno materialnego, jak i politycznego. Celem jej zrealizowania, rząd projektuje szereg prac, dokona zmodernizowania komunikacji elektryfikacji wsi, organizacji walki przeciwko gruźlicy, budowy szpitali, laboratorjum. Podobnie zamierza rozstoczyć opiekę nad rasą, jak i nad produktami narodowymi. Z jednej strony chce wykształcić elitę, a z drugiej zapewnić jej dobrobyt przez rozumną politykę. Na zakończenie p. Tardieu ujął w cyfrach zamierzone reformy, dodając, że swoje obietnice rząd urzeczywistni.

Program rządowy osłupił wprost starych parlamentarzystów, przyzwyczajonych do rutynowych, bezbarwnych deklaracji a niemniej i całą lewicę, zupełnie zdezorientowaną. Jak ktoś dowcipnie powiedział, przedstawiała ona widok człowieka pokrajanego na kawałki. Centrum i prawica oklaskiwały w p. Tardieu nietylko

prezesa Rady Ministrów, ale istotnego szefa, energicznego, odważnego, który jasnym światopoglądem, realizmem, pełnym dobrego humoru, wprowadził od pierwszej chwili nową atmosferę do Izby, pełnej miazmatów rozkładowych.

Deklaracja jego będzie rozplakotowana we wszystkich gminach Francji i na najrozmaitsze klasy społeczne wywrze wrażenie ożywcze i twórcze. A wówczas niejedyn z wyborców radykalnych czy też socjalistycznych nie będzie mógł zrozumieć, dlaczego jego posłowie głosowali przeciwko tak realnemu programowi, mającemu na widoku dobro całego kraju, bez względu na opinie polityczne. Toteż, kiedy cała prasa umiarkowana i narodowa wita w szefie rządu inicjatora nowej ery organizacji i czynu, niektóre organy lewicowe oddają mu hołd na swój sposób, wyrażając żal, iż deklaracja ta nie została wypowiedziana przez p. Tardieu, lecz stojącego na czele rządu lewicowej większości.

Na drugą natomiast część tej wielkiej przemjery parlamentarnej przypadła mowa p. Franklin-Bouillona. Ponieważ była opartą na faktach i cyfrach, a wypowiedziana ze znaną elokwencją, przeto poruszyła większą część Izby do głębi, bo nawet i niektórych posłów radykalnych.

P. Franklin-Bouillon napłętował w energicznych słowach politykę haską i nieprzygotowanie dyplomacji francuskiej do tej konferencji, co przyczynilo się do starć w obozie aliantów i do przejęcia przez Niemcy roli arbitra. Ten ostry akt oskarżenia, zwrócony przeciwko p. Briandowi, został w skupieniu wysłuchany. Izba śledziła z widocznym napięciem wywody p.

Z powodu niedosłego odczytu p. Kaden-Bandrowskiego

Jak już donosiliśmy, zapowiedziany na wczorajszy wieczór odczyt p. Kaden - Bandrowskiego pt. „Walka o nową kobietę“ nie doszedł do skutku z powodu protestów zebranej publiczności, wśród której przeważała młodzież. W związku z tem otrzymujemy z kół młodzieży następujące uwagi:

Opinia publiczna zdaje sobie niewątpliwie sprawę z motywów, które skłoniły młodzież do założenia protestu przeciw występowi p. Kadena-Bandrowskiego. Motywy te wyjaśnione zostały we wczorajszym oświadczeniu przedstawiciela młodzieży, który określił, że cała twórczość p. Kadena-Bandrowskiego ma charakter wybitnie rozkładowy i godzący w podstawowe zasady moralności chrześcijańskiej. Odczyt pt. „Walka o nową kobietę“, z którym p. Kaden - Bandrowski objeżdża różne miasta polskie, już w kilku wypadkach spotkał się z ostrymi protestami z powodu swej tendencji, podważającej podstawy rodziny chrześcijańskiej. Na zakończenie przedstawiciel młodzieży stwierdził, że katolicki i narodowy Poznań nie może pozwolić na tego rodzaju szerzenie demoralizacji zgóry.

W związku z tem oświadczeniem, z którym zsolidaryzowała się cała niemała publiczność, przybyła na odczyt — warto przytoczyć osnowę odczytu p. Kadena - Bandrowskiego, według streszczenia, podanego przez krakowski „Głos Narodu“.

Zdaniem p. Kadena - Bandrowskiego „wszystkie religie“ uświęciły zwyczaj, że kobieta musi być „kapłanką ogniska domowego“ i musi być wierna, podczas gdy mężczyzna nie obowiązany. Dopiero Prevost jako pierwszy stworzył nam bohaterkę Manon, która, mając iść do klasztoru, poznawszy pięknego młodzieńca, porzuca swój plan ascetycznego życia i wychodzi za niego; ponieważ on jednak „nie miał pieniędzy“ więc „bawiąc się“ z innymi, zarabia na swoje utrzymanie, nie

Franklin-Bouillona nietylko o niepokojącym stanie opinji publicznej niemieckiej, a co więcej o skrytych przygotowaniach Rzeszy, czynionych na granicy francuskiej, w formie nowych dróg w Nadrenji, nowych mostów, nowych stacji kolejowych. Ma to na celu udogodnienie szybkiej koncentracji wojsk i przeprowadzenie gwałtownego ataku. Budżet wojskowy Reichswehry sięga w 1929 r. 697 milionów marek, pozwalając Niemcom na posiadanie pocisków, karabinów maszynowych i najrozmaitszej broni w ilości takiej, że stanowią one wykroczenie przeciwko traktatowi wersalskiemu, a następnie istotne niebezpieczeństwo dla Francji.

Przemówienie p. Franklin-Bouillona zelektryzowało Izbę, gdyż wykazało, jak wielką jest utopja pacyfistów, głoszących o pokojowości uczuć niemieckich. Tego samego dnia „Dziennik „Populaire“ wielkimi literami wydrukował sensacyjną wiadomość, pochodzącą z Berlina, że wstrzymano ewakuowanie wojsk francuskich z 3-ej strefy Nadrenji z powodu wyniku kampanji pangermanistów przeciwko planowi Younga. W odpowiedzi p. Maginot zakomunikował, że o żadnym wstrzymaniu ewakuacji nie może być mowy, gdyż ewakuacja trzeciej strefy nie została rozpoczęta i póki on pozostanie ministrem wojny nie będzie dokonana, zanim Francja nie otrzyma dostatecznych gwarancyj.

Jak więc widzimy, po ciężkim kryzysie, jaki Francja przeszła, sytuacja staje się jednak coraz bardziej jasna, gdyż bierze się za punkt wyjścia fakty i cyfry, a nie nadzieje, pokładane w duchu locarneńskim i paneuropejskim. P. Briand oczywiście ideologii swojej osobistej nie zmieni, ale ma obecnie energicznych arsiolów stróżów politycznych w osobach pp. Tardieu i Maginot.

I. Briares.

W „Lenorze“ i „Tadeuszu“ najmniejszą postacią jest przedstawiciel narodu francuskiego, niejaki Coeur, natomiast komuniści występują w roli szlachetnych obrońców warstwy robotniczej. Obie powieści pełne są obrzydliwych scen pornograficznych.

W ostatnich czasach Kaden - Bandrowski napisał szereg pochwalnych przedmów do powieści autorów bolszewickich, tłumaczonych na język polski. Między innymi napisał przedmowę do powieści bolszewickiej Brunona Jasieńskiego (recte Zyda Zysmana). Powieść ta, zatytułowana „Pałę Paryż“ — nawiasem powiedziawszy — nawet przez żydowskie „Wiadomości Literackie“ uznana została za rzecz bezwartościową z punktu widzenia literackiego.

Kilka miesięcy temu p. Kaden-Bandrowski, będący obecnie czolowym pisarzem obozu „sanacyjnego“, dostał państwową nagrodę literacką, przyrzecem wśród 6 członków sądu, który przyznawał nagrodę, było 3 Żydów (pp. Pomper - Pomirowski, Hertz i Breiter).

Wystąpienie młodzieży poznańskiej przeciw p. Kadena - Bandrowskiemu nie było pierwszym tego rodzaju protestem. Już w Sosnowcu — jak donosi „Głos Zagłębia“ — nie dopuszczono do wygłoszenia przezeń odczytu o „nowej kobiecie“.

Z różnych stron Polski

Znowu zastrzelony przemytnik.

W okolicy wsi Łepki koło Lublińca funkcjonariusze śląskiej straży granicznej zauważyli nad ranem przekradającego się osobnika, który na wezwanie nie zatrzymał się, tylko usiłował zbiec. — Strażnicy oddali do niego kilka strzałów, w wyniku których przemytnik padł na ziemię i po pół godzinie zmarł. — Przy zmarłym znaleziono papiery na nazwisko Korbacz oraz 4 worki tytoniu, przemyconego z Niemiec.

Potworna zbrodnia pod Koninem.

Wojewódzki urząd śledczy w Łodzi zaalarmowany został potworną zbrodnią, dokonaną pod Koninem na szosie, prowadzącej do wsi Chylin.

Wieżniacy natknęli się na dwóch mężczyzn, leżących w kałuży krwi. Jak się okazało, byli to bracia Stanisław i Józef Sosińscy z Chyliny. Stanisław, który już był martwy, miał całe ciało podziurawione kulami, w piersi zaś tkwił głęboko wbity nóż. Drugi Sosiński dawał słabe oznaki życia i przewieziony został do szpitala, gdzie dogorywa.

Policja zarządziła natychmiast obławę i ujęła po kilku godzinach sprawców zbrodni, którymi są bracia Paweł i Jan Pałatyńscy oraz Józef Dorula. Aresztowani przyznali się do winy. Jak się okazuje, Sosińscy pospoleczali się z Pałatyńskimi i Dorulą w knajpie przy wódec, poczem ci ostatni odgrzali się wszystkim, że ich zamordują. Groźbę swą rzeczywiście zrealizowali.

2381 weksli zaprotestowanych w Tomaszowie.

W miesiącu październiku wbrew wszelkim przypuszczeniom, sytuacja na rynku kredytowym w Tomaszowie znacznie się pogorszyła, bowiem zaprotestowano 2381 sztuk weksli na ogólną sumę 317947 zł, czyli o 32 tys. zł więcej, niż we wrześniu. Przepuszczanie miesiąc listopad jeszcze powiększy protesty wekslowe.

Nie dyskutujemy

W niedzielnym numerze ogłosiliśmy list stwierdzający, że naczelny redaktor tutejszej „sanacyjnej“ „Gazety Zachodniej“ p. Otto został w swoim czasie jednogłośnie wyrokiem sądu honorowego uznany za człowieka niehonorowego. W następstwie tego odwołano na niedzielnej akademji „sanacyjnej“ wykład p. Otto.

Inaczej postąpiła „Gazeta Zachodnia“, którą p. Otto w dalszym ciągu steruje i w której zamieszcza dalej napasći na obóz narodowy w związku ze sprawą likwidacji broni „nowej kobiecie“ (czytaj: starej prostytutki) p. Kadena-Bandrowskiego itp. Ponieważ wydawnictwo „Gazety Zachodniej“ nie ma obecnie wymówki, jakoby nie wiedziało, kim jest p. Otto, a mimo to utrzymuje go na stanowisku naczelnego redaktora, przeto z „Gazetą Zachodnią“ od-tąd nie dyskutujemy.

przystając kochać męża. Ten sposób życia uznala „cała Francja“ za coś całkiem naturalnego, niczego zdrożnego w tem się nie dopatrując. Kaden-Bandrowski wstąpił w ślady Prevosta i uznaje również, że wolno kobiecie tak żyć i nikt jej za to nie powinien dawać miana „prostytutki“, boć do tego zmusza ją jakaś „naturalna“ konieczność.

Ze streszczenia tego widać wyraźnie, jak demoralizująca jest tendencja wywodów p. Kadena - Bandrowskiego, i w jak swoisty sposób pojmuje on „wolność kobiety“.

Nic też dziwnego, że podczas wczorajszych zajęć zaprotestowały przeciw próbom wygłoszenia odczytu przez p. Kadena - Bandrowskiego również obecnie na sali kobiety, stwierdzając, że „wolność“, o której chciał głosić prelegent, polegać winna na podnoszeniu się na coraz wyższy poziom moralny i wpływaniu w tym duchu na mężczyzn, a nie na przyjmowaniu tezy „naturalnej konieczności“ w myśl wskazań bohaterki Prevosta.

Ostatnie występy p. Kadena - Bandrowskiego nie są zresztą czemś osobnym. Cała poprzednia twórczość tego pisarza, będącego zresztą z pochodzenia półżydem, zawiera pierwiastki wybitnie rozkładowe.

W powieściach „Leonora“ i „Tadeusz“ Kaden - Bandrowski przedstawia w obrzydliwym świetle naród polski, charakteryzując go jako naród kanali i matolek. W powieści „Tadeusz“ ujawnia się nienawiść autora do Kościoła Katolickiego. Występuje tam mianowicie kanonik katolicki, scharakteryzowany jako najgorszy szubrawiec i wróg robotników. Szczytowym punktem powieści jest scena, w której kanonik katolicki policzkuje publicznie wobec zgromadzonych tłumów „szlachetnego“ „obrońcę“ robotników — księdza-hodurówca z sekty „Kościoła Narodowego“. Z sceny tej bije nieokielznana nienawiść do katolicyzmu.

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Dzień Oświaty Dorosłych

W rocznicę śmierci Sienkiewicza 15 b. m. — Popierajmy akcję T. C. L.!

W powodzi rozmaitych dni i tygodni propagandowych na cele społeczne i humanitarne zasługuje na szczególną uwagę i poparcie szerokich sfer społeczeństwa 15 listopada, ustalony przez Zjednoczenia Towarzystw Oświatowych jako „Dzień Oświaty Dorosłych” dla zmanifestowania oświatowego i niepodległościowego znaczenia Sienkiewiczowskiej rocznicy.

Towarzystwo Czytelników Ludowych znajdujące się obecnie w przededniu swego złotego jubileuszu, święcić będzie tego roku dzień 15 listopada uroczystej i bardziej intensywnie niż w latach poprzednich, zwłaszcza wobec potrzeby zdobycia niezbędnych funduszy na realizację wytkniętego

sobie celu jubileuszowego wzniesienia niezbędnego „Domu Oświatowego TCL w Poznaniu”.

Nie ulega chyba wątpliwości, że nasze ofiarne społeczeństwo poprze tę akcję „w Dniu Oświaty Dorosłych” przez nabywanie odznak jubileuszowych i publikację TCL, mianowicie „Kalendarzyka oświatowego TCL”, który się ukazał ostatnio; nabywać go będzie można podczas ulicznej kwesty i w poszczególnych sklepach przy kasach.

Zatem tegoroczna kwesta odbędzie się pod hasłem odważniejszenia się ofiarnemu społeczeństwu pełnowartościowymi wydawnictwami TCL po 50 gr.

Przez kratki sądowe

Dwa pieski z cyrku Medrano

Czy kto z Czytelników był kiedyś na rozprawach cywilnych w sądzie?... Prawdopodobnie. A czy kto rozumiał, co się tam dzieje przy stole sędziowskim?... Chyba bardzo niewielu. Słychać ciągle tylko krótkie słowa, urywane, niezrozumiałe, które sekretarz starannie zapisuje. Chyba, że sędzia powie: nowy termin za trzy miesiące. To zrozumie każdy.

Czasem jednak która ze stron rozgada się. I wówczas nagle proces robi się interesujący i zaczyna odsłaniać się nam ludzkie „ja” w nowym oświetleniu. Oto charakterystyczny przykład tego rodzaju.

Był sobie taki pan, który kupił dwa pieski z cyrku Medrano, dwa rasowe, foksterjery. Dlaczego kupował — niewiadomo, bowiem na żadne zbytki nie mógł sobie pozwolić, tak dalece, że oddał je na pewien czas znajomemu. Kiedyś ów znajomy zirykował się na żonę, a ponieważ niebezpiecznie z nią było zażierać, więc wyładował swą złość na dwóch małych pieskach z cyrku Medrano i kazał je odnieść właścicielowi. Oczywiście z policzeniem kosztów utrzymania. Stąd spór?... Nie, kłóczył się tam procesował o dwa małe pieski z cyrku Medrano! Tak przynajmniej powiada świadek.

Jednak inny znajomy był odmiennego zdania. Pieski powędrowały bowiem do niego na utrzymanie, a gdy właściciel nie płacił, umówił się z nim, że jednego foksterjera będzie mógł sobie zatrzymać. Wybrał sobie oczywiście lepszego, za co właściciel obraził się.

— Wybrałeś sobie lepszego — prawie rozżalony — to ja nie chcę żadnego!...

I tak wynikła sprawa sądowa. Po co, w jakim celu — niewiadomo. Jednak od szeregu miesięcy trzeszczy, stęka wielka, staroświecka maszyna procesowa. Chodzą świadkowie, strony wyczekują godzinami, placą koszty i boczają na siebie. Teraz sędzia weźmie sześć grubych tomów, trzy kodeksy i napisze długi, oraz bardzo mądry wyrok.

O dwóch ślicznych, białych, miłych pieskach z cyrku Medrano... a d r.

Wypadki samochodowe

Wywróciło się auto ciężarowe — Dziecko pod autobusem

Na szosie w pobliżu Żnina wywróciło się z niewiadomej przyczyny samochód ciężarowy własności firmy „Auto” w Gnieźnie. Siedzący w nim Józef Krawczyński z Gniezna wyrzucony został na szosę z wielką siłą, tracąc przytomność. Odstawiono ofiarę wypadku do szpitala w Żninie. Również jadący tam autem Karol Splonskowski z Gniezna doznał cięższych obrażeń.

W Rawiczu najechał autobus własność Franciszka Nowakowskiego z Rawicza kierowany przez szofera Mikołaja Szuszkę na 5-letniego Alojzego Bobrowskiego. Stan nieszczęśliwego chłopca jest beznadziejny. Winę wypadku przypisuje się nieuwadze starszego brata małego Bobrowskiego, który miał powierzoną pieczę nad maleństwem. (k)

Zuchwały napad

Bandyci wtargnęli w nocy do mieszkania i pobili dotkliwie właścicieli

Jednej z ostatnich nocy w Brezinach Nowych (pow. wągrowiecki) czterech niewysledzonych bandytów wtargnęło do mieszkania rolnika Eryka Plata, gdzie po zrabowaniu ubrań wartości kilkuset złotych włamywacze weszli do pokoju sypialnego Platów i pod groźbą użycia broni palnej zażądali wydania pieniędzy. Ponieważ gospodarz nie posiadał gotówki, bandyci zbili nielitościwie Plata i jego żonę.

O dokonanie napadu jest silnie podejrzanym rzeźmieszek Józef Jędrzejczak, który stoi na czele zorganizowanej szajki złodziejskiej, grasującej na pograniczu powiatów wągrowieckiego i chodzieskiego od mniej więcej trzech tygodni. (k)

KALENDARZYK

Wtorek, 12 listopada 1929.
Słońce: wschód 7,06 — zachód 16,07 — długość dnia 9 godzin 1 min.
Księżyc: wschód 14,01 — po I kwadrze.
Stan pogody według sprostżeń Stacji Meteorologicznej przy Uniw. Pozn.:
Wtorek, godz. 7 rano: Temperatura powietrza umiarkowana 0 st. Cels. Pochmurno. Wiatr południowo-wschodni. Ciśnienie atmosferyczne umiarkowane 750 mm. — W ubiegłej dobie temperatura najwyższa plus 8 st. Cels., najniższa 0 st. C.

Kal. rz.-kat.: Marcin — jutro Stanisław Kostka.

Kal. słow.: Nowosław — jutro Wszerad.

Nocna służba aptek

Śródmieście: Apteka św. Marcina, ulica Fr. Ratajczaka 12 — Apteka pod Białym Orłem, St. Rynek 41. — Apteka św. Piotra, pl. Świętokrzyski.
Jeżyce: Apteka Mickiewicza, ulica Mickiewicza 22
Lazarz: Apteka p. Plucińskiego, ul. Marszałka Focha 72.
Wilda: Apteka „Fortuna”, Górna Wilda 96.
W innych dzielnicach służbę pełnią apteczki miejscowe.

Pogotowie Ratunkowe Związku Lekarzy, ul. Pocztowa 30, dyżuruje we dnie i w nocy. — Telefon 55-55.

ZEBRANIA, ZJAZDY

— * Stow. „Samopomocy Doraźnej” w Poznaniu, ul. Długa 3, urządza plenarne zebranie miesięczne dnia 15 bm. o godzinie 19.30 na sali Królowej Jadwigi, Aleje Marcinkowskiego, na które zaprasza się wszystkich członków oraz sympatyków. — Równocześnie zaznacza się, że zebranie to będzie uroczyste, z okazji zarejestrowania 2000-nego członka. Na porządku obrad: 1) sprawozdanie z dotychczasowej działalności; 2) sprawa poświęcenia sztandaru; 3) komunikaty Zarządu; 4) referat i inne ważne sprawy.

ŻYCIE SOKOLE

— * Wydział Dziel. Sokółów wspólnie z gniazdem męskim Sokół na Lazarzu zwołuje na środę o godzinie 8 wiecz. do cukierni druha Smoczyka ul. Marsz. Focha 70 — zebranie celem założenia gniazda żeńskiego. Prosimy o liczny udział obywateli okolicy Lazarza.

WYKŁADY

— * „Ujarmione pioruny”. Liga Obrony Powietrznej i Przeciwgazowej urządza w dniu 15 bm. (piątek) o godz. 20 w sali Biblioteki Uniwersyteckiej przy ul. Fr. Ratajczaka wykład pod tyt.: „Ujarmione pioruny”, wygłoszony przez p. inż. Bukowskiego oraz „Zastosowanie radja w lotnictwie”, wygłoszony przez kapitana pilota Mickiewicza z 3 pułku lotniczego. —

Zwracamy uwagę na odbywający się w związku z temi wykładami pokaz i demonstrację sprzętu radiowego. Wstęp na salę 50 groszy. Całkowity dochód na cele L. O. P. P.

WYCHOWANIE, KURSY

— * Wyższy Kurs Nauczycielski. Reflektanci na przyw. W. K. N. (grupa humanistyczna) zechcą zgłosić się w sobotę, d. 16 bm. o godzinie 5 po poł. w semin. męskim, ul. Ratajczaka 30.

PODZIĘKOWANIA

— * Ofiara na pomnik Najśw. Serca Pana Jezusa. Z okazji srebrnych godów małżeńskich złożyli pp. Rom Sternicy na budowę pomnika N. Serca Jezusowego 500 złotych ofiary, za który składamy serdeczne „Bóg zapłać!”. Komitet.

KOMUNIKATY RÓŻNE

— * Pokaz gazowy. Dnia 13 bm. o godzinie 17 odbędzie się normalny pokaz gazowy w Poradni Gazowni Miejskiej, przy ul. Grobla 15.

— * Święto Młodzieży. W niedzielę, 17 bm. młodzież obchodzi uroczyste wielkie Święto Młodzieży. Organizują je Stowarzyszenia Młodzieży Polskiej, oddawna pracujące wydatnie pośród zarobkującej młodzieży pozaszkolnej. Poznańskie S. M. P. czynią gorliwe przygotowania. W dniu tym katolickie organizacje młodzieży zmanifestują w uroczystym pochodzie i akademii swoje przywiązanie do Kościoła Chrystusowego. — Około godziny 16 min. 30 przędzie ulicami miasta pochod, a o godzinie 17, zaszczycą obecnością J. E. Ks. Prymasa. Odbędzie się w Auli Uniwersyteckiej uroczyste akademja, która transmitowana będzie przez radio. Przewidziana jest również kwesta na cele Stowarzyszeń Młodzieży Polskiej.

— * Poznański Okręg Stowarzyszeń Młodzieży Polskiej komunikuje, że w dniu obchodu „Święta Młodzieży”, t. j. w niedzielę 17 bm. odbędzie się nabożeństwo dla młodzieży we wszystkich parafjach, a mianowicie: w parafji Jeżyckiej o godz. 8.30, św. Marcina o godz. 8. Bożego Ciała o godz. 8, św. Wojciecha o godz. 8.30, Farnej o godz. 8, św. Łazarza o godz. 8, św. Jana o godz. 8, Zmartwychwstania Pańskiego o godz. 9, w Górczynie o godz. 8, w Zakładzie Miłosierdzia o godz. 8.30, Staroleckiej o godz. 8.30 i w parafji Św. rzedzkiej o godz. 9. Poza tem w parafji św. Marcina odbędzie się trzydniowe nauki rekolekcyjne w środę dnia 13 bm. i w czwartek dnia 14 bm. o godz. 20 oraz w piątek dnia 15 bm. o godz. 19.30. Podając powyższe do wiadomości, wzywa się młodzież tak zorganizowaną jak i niezorganizowaną do gremjalnego uczestnictwa w nabożeństwach, na których młodzież przystąpi do komunji św. Organizacje korzystają z nabożeństw tych parafii, na których terenie urządzają Równocześnie gorąco uprasza się o uczestnictwo w rekolekcjach.

KRONIKA POLICYJNA

— * Zaprzeczenie. Podanej w nr. z dnia 6 bm. wiadomości o kradzieży z włamaniem w firmie „Eda”, fabryce cukrów przy ul. Szyperskiej 1, zaprzecza p. Władysław Wojewodzik, współwłaściciel przedsiębiorstwa i zapowiada, że b. pracownika firmy p. Bogackiego, który wiadomość tę puścił w obieg, pociągnie w drodze sądowej do odpowiedzialności.

— * Kradzieże i włamania. P. Cwojdzkiemu Antoniemu, Górna Wilda 116 skradziono z warsztatu większą ilość mięsa wieprzowego i słoniny, łącznej wartości 350 zł. — Do składu p. Kapczyńskiej Józefy przy Rynku Łazarskim 6. włamali się złodzieje i skradli 10 tuz. wierzchnich męskich koszul, 10 tuz. pończoch, 4 tuz. ziny szali męskich, 5 tuz. koszul damskich, i 50 paczek lasety w różnych kolorach. — Z mieszkania p. Rugego Willego przy ul. Maształarskiej 8, skradziono 240 zł, sygnet złoty 14 karat., znaczony W. R., broszkę złotą 14 karat., zegarek srebrny, portfel lakowy, kwit na nazwisko Barcikowski na sumę 5000 zł i inne przedmioty. — Z mieszkania p. Alta Tomaszka przy ul. Mickiewicza 11 skradziono bieliznę damską, męską i różną garderobę męską, łącznej wartości 2000 zł. (z)

Z OSTATNIEJ CHWILI

— * Oddał się w ręce władzy posądzony o usiłowane morderstwo na gajowym Józefie Mikołajczaku w Czerwonej Wsi kłusownik Józef Niwczuk; przyznał się on do zarzucanego mu czynu. Kłusownika odstawiono do więzienia sądowego w Kościanie. (k)

— * Pożary. W Dębnie (pow. mogileński) powstał ogień w zabudowaniach rolnika Walentego Duszyńskiego; spaliły się stodoła ze zbożem i chlew. Straty ocenia się na około 6 tys. zł. Przyczyną pożaru nie zdołano ustalić. — W nocy na 9 bm. w Obornikach spalił się garaż własność Jana Lewandowskiego, z dwoma samochodami osobowymi. Poszkodowany był ubezpieczony. Pewne poszlaki nasuwają podejrzenie, iż ogień został podłożony.

— * Kradzieże świń. W Kościankach (w pow. wrzesińskim) na szkodę właściciela majątku p. Włodzimierza Sulczyńskiego zrabowano w tych dniach 3 świnię, wartości przeszło 1000 zł. Drugą kradzież popełnili nieznani włamywacze w Mylinie (p. ow. międzychodzki), gdzie z zabudowań Stanisława Kolodziejczaka

Czytelnikom Naszym, przejeżdżającym przez

Berlin

przypominamy, że otrzymują najświeższe numery

„Kurjera Poznańskiego“

we wszystkich kioskach gazetowych

na dworcach i w wielkich hotelach

znikły 3 świnię oraz większą ilość bielizny. W obu wypadkach sprawców kradzieży nie zdołano wyśledzić. (k)

— * Aresztowano w Międzychodzie 25-letniego Stanisława Pawlikowskiego, który nieprawnie zbierał składki na potrzeby kościelne. Osuista odstawiono do więzienia sądowego. (k)

— * Pod zarzutem podpalenia mieszkania w dn. 20. 10. rb. ujęto w Międzychodzie Kazimierza Orłowskiego i odstawiono do więzienia sądowego. (k)

Z WIELKOPOLSKI

— * Kiekrz. (Osobiste.) Z dniem 1 bm. przeszedł w stan spoczynku kierownik miejscowej szkoły, p. Józef Wierzchowski. W ciągu 49 lat służby nauczycielskiej pracował zasłużony emeryt przez 45 lat jako nauczyciel, a później kierownik szkoły w Kiekrzu. Obywatelstwo miejscowe urzędziło sędziemu pedagogowi uroczystość pożegnalną. Piękną mową pożegnalną wygłosił ks. prob. Dukat, poczem odpowiedział p. Wierzchowski, dziękując wszystkim za okazaną mu sympatię.

— * Obrzycko. (W służbie miłosierdzia.) Wzorem ubiegłego roku Tow. Pań Miłosierdzia św. Wincentego a Paulo w Obrzycku odbyło swe doroczne zebranie przy licznym udziale członków. Obrady zgaśli modlitwą ks. prob. Dziubiński, który zarazem objął przewodnictwo. Po odczytaniu porządku obrad p. Ziętkiewiczówna przedłożyła roczne sprawozdanie kasowe, które wykazało 1538,53 zł dochodu, a 1538,20 zł rozchodu. Pogląd na całoroczną działalność towarzystwa dała w sposób wyczerpujący sekretarka p. Łukaszukowa, stwierdzając, że organizacja liczy 48 członkin, w tem 10 pań czynnych, Pod opieką towarzystwa znajduje się 26 osób oraz 6 rodzin, które co miesiąc odbierają wsparcie. W ciągu roku członkinie wydały z własnych kuchni około 800 obiadów oraz święcone dla 25 osób również z własnego stołu. O Gwiazdce także pamiętano. Z dochodów na przedstawieniach amatorskich urządzono uroczystą gwiazdkę dla ubogich w sali p. Józefa Strójnego. Zaznaczyć tu wypada, że salę i kawę dla biednych ofiarowała bezinteresownie p. Strójna. Dla podtrzymania charytatywnej działalności stowarzyszenia przytoczyli się w dużej mierze również hojni obywatele powiatu, m. i. hr. Racyński, p. Smaniewska z Kopolina i p. Fajansowa z Stobnicy. Po wyčerpaniu sprawozdań, udzielono zarządowi absolutorjum wraz z podziękowaniem za sumienną pracę. W wolnych głosach poruszono kilka aktualnych spraw. Wybór prezydentki uchwalono jednogłośnie oddać do następnego walnego zebrania. Na tem porządek obrad został wyczerpany i przewodniczący ks. prob. Dziubiński solwował zebranie, apelem do dalszej intensywnej a ofiarnej pracy.

— (Wybór opiekuna społecznego.) Rada Miejska wybrała opiekunem społecznym dla miasta Obrzycka p. Anastazj Kokotowa, członkinię Tow. św. Wincentego a Paulo. (os)

— * Leszno. (W niemieckie ręce.) Soltys Jan Wojtkowiak z Tworzanie sprzedał 24 morgi ziemi Niemcowi Schulzowi. Hańba sprzedawczykom!

— (Kurs sanitarny.) Tutejszy oddział Czerw Krzyża organizuje kurs sanitarno-ratowniczy, który obejmuje także kurs przeciwgazowy oraz pomoc przy nieszczęśliwych wypadkach wszelkiego rodzaju. — (Znów przejechał.) Gospodarz K. z Święcichowy został podczas targu na rynku swe konie bez dozoru. — W pe-

Dzisiaj w Kinie

Apollo: „Kwiat wschodu”.
Aurora: „Czarny Pirot” z Douglasem Fairbanksem.
Bajka: „Miłość i Izy Szopena”.
Casino: „Miłość i Izy Szopena”.
Colosseum: „Bebe i Ska”.
Corso: „W mocy awanturnika”.
Edison: „Karnawał wenecki”.
Kapitol: „Królowa Jego serca”.
Metropolis: „Zapomniane twarze”.
Odeon: „Kochanka Rozwolskiego”.
Polonja-Górczyn: „Tajny Kurjer”.
Renaissance: „Zeppelin w Piłmięniach”.
Stylowe: „Pod banderą miłości”.
Wilsona: „Spowiedź 16-letniej”.

wnej chwili konie spłoszyły się i wpadły między publiczność. Poważnych obrażeń doznała przytem p. Fabjańska z Osieczny, którą odstawiono do szpitala św. Józefa. (s)

Pożegnanie misjonarzy

Cóż oddam Panu za wszystko, co mi uczyniłeś? tak woła do Boga dusza, przepelniona wdzięcznością za odebrane łaski.

Polskę obdarzał i obdarza P. Bóg wielu dobrodziejstw i dzieciom jej dał łaskę wiary św., przez co stali się silni i odporni na udreki i liczne cierpienia, znoszone w czasie niewoli, tak że Polska doczekała się swego oswobodzenia. Słuszną jest rzeczą, aby Ojczyzna nasza, wdzięcznością okazując Bogu, innym dobrze czyniła. Bracia nasi przelewali krew, aby oswobadzać inne narody z niegodnego stanu istnienia, w jakim pozostawali, a teraz idą inni nasi bracia w świat, aby oswobadzać ludy pogańskie za gorszej jeszcze udreki, bo niewoli ducha. Przez te walki oswobodzające mają ci najbardziej otrzymać prawdziwą wolność ducha za pomocą wiary św., która jest niezbędną do zbawienia i wiekistego szczęścia.

Synowie Polski wyruszają na bój zacięty w kraje, gdzie jeszcze ludzie pozostają w cieniu śmierci. Na nową placówkę misyjną do Shum-Tek-Fu, położonego na drodze pomiędzy Pekinem a Shanghai w Chinach, wysłał Ojciec św. sześciu misjonarzy Polaków; tam daleko powstanie nowa placówka Kościoła św., stworzona przez polskich misjonarzy, mianowicie O. Ignacego Krausego, O. Antoniego Górskiego, księży Franciszka Stawarskiego, Wacława Czaplę, Stanisława Kotlińskiego i Brata Józefa Fedzina. Serdeczne pożegnanie misjonarzy miało miejsce dnia 3. b. m. w Krakowie na Stradomiu, gdzie wspaniale przemawiał O. Konstanty Michalski oraz na Kleparzu, gdzie przemawiał O. Ignacy Krause, misjonarz, a także w Poznaniu dnia 5. b. m. u Przemienienia Pańskiego, gdzie przemawiał Ks. R. Bajerowicz, prezes krajowy P. D. R. W. i O. Ignacy Krause.

Jako gołębie Boże ulatują daleko w świat dnia 16. b. m. z Marsylii, zapominając o sobie a myśląc tylko o dobru innych. Niech uczą oni, jak kochać Boga i Najsw. Marię Pannę, Królowę Polski.

O jak piękne są stopy opowiadających pokój, opowiadających dobro.

Przeniesienie zwłok bohaterów z pod Lidy

Odbyła się uroczysta ekshumacja zwłok oficera i 12 szeregowych 85 pułku piechoty, poległych w obronie miasta Lidy podczas walki z bolszewikami. Bohaterów z cmentarza w Czechowcach, gdzie zostali oni pochowani, przeniesiono do wspólnej mogiły na cmentarzu ludzkim. W uroczystości tej wzięli udział przedstawiciele władz wojskowych, organizacji społecznych oraz wojsko i młodzież szkolna.

RADJO

Programy radijofoniczne

Środa, dnia 13 listopada 1929 r.

Poznań (335 m) godz. 13.00 sygnał czasu; godz. 13.05 koncert gramofonowy; godz. 14.00 notowania giełdy pien. i zboż.-towarowej; godz. 14.15 komunikaty gosp. roln.; PAT, sprawozdanie o ruchu statków itd.; godz. 17.15 audycja dla dzieci w wykonaniu „Wujcia Czesia”; godz. 17.45 biuletyn z racji święta Młodzieży (wygl. p. Gniazdowski); godz. 17.55 koncert gramofonowy; godz. 18.45 nadprogram; godz. 19.00 „Silva rerum”; godz. 19.25 pogadanka francuska (wygl. p. Omer Neveux); godz. 19.45 kronika „Tygodnia Radjowego”; godz. 20.05 odczyt p. t. „W stolicy Kujaw” (wygl. p. J. Kilarski); godz. 20.30 koncert ludowy. Wykonawcy: Orkiestra 58 p. p. pod batutą kpt. Maksymiljana Chmielewicz, Włodzimiera Jarochowska (mezosopr.), Jadwiga Komorowska (akomp.); w przerwie od godz. 21.10—21.25 kwadrans literacki, (transmisja z Warszawy); godz. 22.00 sygnał czasu — komunikaty PAT; godz. 22.15 radiografja; godz. 22.45 muzyka taneczna z winiarni „Carlton”.

Warszawa (1412 m) godz. 12.05 koncert gramofonowy; godz. 13.10 komunikat meteorologiczny; godz. 15.00 komunikat gospodarczy; godz. 15.20 odczyt p. t.: „Szkolenie szeregowych z cenzusem”; godz. 15.45 komunikat harcerski; godz. 16.15 pogadanka dla dzieci z Wilna p. t. „Czego ludzie nie wymyślą” — wygl. p. Tokarczyk; godzina 16.45 muzyka gramofonowa; godzina 17.15 „O pierwszej polskiej ekspedycji naukowej do Afryki” — opowie p. Józef Zagórski; godz. 17.45 koncert popularny; godzina 19.10 „Skrzynka pocztowa rolnicza”; godz. 19.25 muzyka gramofonowa; godz.

19.40 „Radjokronika”; godz. 20.15 feljton p. t. „Drużyny ratownicze”; godz. 20.30 koncert kameralny: Wykonawcy: Marja Modrakowska (sopran), prof. Franciszek Łukasiewicz (fort.), dyr. Józef Ozimiński (skrzypce) i prof. Ludwik Urstein (akomp.). W programie utwory C. Francka; godzina 21.15 kwadrans literacki; godz. 21.30 koncert solistów: prof. Franciszek Łukasiewicz, p. Modrakowska, dyr. J. Ozimiński. — Po koncercie komunikaty; godz. 22.00 feljton p. t. „Spotkania na plażach i skałach Atlantyku” — wygl. p. Tadeusz Strzelski; godz. 22.25 „Z dymkiem papierosa” — wygl. p. Zygmunt Kawecki; godz. 22.35 komunikaty; godz. 23.00 muzyka taneczna.

Katowice (409 m) godz. 16.15 pogadanka dla dzieci z Wilna; godz. 16.45 koncert gramofonowy; godz. 17.15 Olga Regorowiczowa: „Postacie kobiece w dziełach Żeromskiego”; godz. 17.45 koncert z Warszawy; godz. 19.10 Anda Kitschmann — (śpiew); godz. 19.20 Kamila Nitschowa: „Z podróży po Skandynawji”; godz. 20.05 Jerzy Langmann: „Cudze chwalcie, swego nie znacie” (Sprzęty stroje i zdobnictwo śląskie); godz. 20.30 koncert; godz. 21.15 kwadrans literacki z Warszawy; godz. 22.10 komunikaty; godz. 23.00 skrzynka pocztowa w języku francuskim.

SPORT

Boks

„Teutonia” — „Warta”. Zawodnicy „Teutonii” przedstawiają najwyższą klasę niemiecką co wynika z następujących p. i. danych: Corduan (w. półciężka) stoczył dotychczas 50 walk z których tylko 10 przegrał; Müller (w. średnia) startował 95 razy zwyciężając 65, a w finale mistrzostw Niemiec przegrała tylko minimalnie na punkty; Eckard (w. półśrednia) odznacza się w zawodach wielką szybkością w ciosach, a jego praca nóg jest wprost wspaniała, będzie też on bardzo groźnym przeciwnikiem dla Arskiego. Przypominamy, że mecz odbędzie się w niedzielę o godz. 12 w sali kina Metropolis. Zaleca się wczesne nabywanie biletów w firmie „Camera” ul. Fr. Ratajczaka 3, gdyż, zdarzyć się może, jak na zawodach Praga — Poznań, że setki ludzi odejdą z niczem od kasy.

Zawody międzynarodowe organizuje, jak już donosiliśmy 23 bm. „HCP” we własnej sali wieczorem, sprowadzając dwóch doskonałych przeciwników dla Anioły i dla Tomaszewskiego z „Heroni”; będzie też szereg innych spotkań o charakterze lokalnym.

Gry ruchowe

Mistrzostwa P. O. Z. G. S. kl. B. rozpoczynają się 16 bm. na stadionie wojskowym z następującym programem: sobota godz. 16 „Gimn. Marcinkowskiego” — „Gim. Bergera”. Niedziela godz. 15: „Warta” — „A. Z. S.” i „Sparta” — „Drukarz”; godz. 15.45: „I Dr. Harc. Lotn.” — „Czarna 13” i godz. 15.45: „Sokół” — „Korona”; godz. 16.30: siatkówka pań: „A. Z. S. I.” — „A. Z. S. II”. Niedziela g. 15: „Marcinkowski” — „Sparta” i „Korona” — „Drukarz”; godz. 15.45 „A. Z. S.” — „Harc. Lotn.” i „Sokół” — „Berger”; godz. 16.30 „Warta” — „Czarna 13”.

Piłka nożna

Spotkanie o wejście do ligi. W niedzielę walczą „L. T. S. G.” we Lwowie z „Lecją” i „Naprzód” w Wilnie z „Ogniskiem”. Uroczystości w Sztokholmie. W dniu 17 bm. obchodzi Szwedzki Związek Piłki nożnej 25-lecie swego istnienia. Obchód ten odbędzie się bardzo uroczysto, gdyż obecność swoją zapowiedział zapalony sportowiec następcą tronu szwedzkiego oraz cały korpus dyplomatyczny, przychem Polskę będzie reprezentował poseł p. Rozwadowski, a P. Z. P. N. — znany i zasłużony działacz sportowy, p. Brodaty w Sztokholmie.

Słuszną decyzją. W 1930 r. ma się odbyć w stolicy Urugwaju, Montevideo, cykl zawodów o mistrzostwo świata amatorów w piłce nożnej, do którego został również zaproszony P. Z. P. N. — Aczkolwiek warunki finansowe są bardzo ponętne, gdyż Urugwaj ponosi całe koszty wyjazdu z każdego portu europejskiego i utrzymanie, to jednakże nie weźmiemy udziału w tej imprezie, ponieważ conajmniej sześciotygodniowa podróż graczy nie da się pogodzić ze zasadami amatorsztwa.

Z powodu słabego stanu finansowego

poszczególnych O. Z. P. N. postanowił zarząd P. Z. P. N. umorzyć ich zaległości w ten sposób, że udzielił subwencji w wysokości długów z 1928 r. lecz pod warunkiem, iż należności na rzecz P. Z. P. N. z r. 1929 zostaną spłacone w terminie do 15 grudnia br.

Celem pokrycia niedoborów wynikających z przeprowadzenia zawodów o mistrzostwo międzyokręgowe Polski, zwrócił się P. Z. P. N. z prośbą do zarządu ligi, której powinno zależeć na tem, by do czołowej klasy wszedł rzeczywisty najlepszy klub piłkarski a nie najzasobniejszy w środki materialne. Liga rozpisala w tej sprawie referendum, i jest nadzieja, że poszczególne kluby w zrozumieniu interesu sportu uchwalą większą kwotę jako subwencje na powyższy cel.

Protest „Pogoni” przeciwko weryfikacji Pogoń — Warta w Poznaniu z powodu prowadzenia ich przez p. Nawrockiego, który zastępował nieobecnego p. Hankego, został przez w. g. i d. ligi odrzucony.

Nastula, znany i ceniony napastnik „Czarnych” podobno wrócił już na Śląsk i ma zamiar opuścić na stałe szeregi swego klubu. Powodem tego kroku ma być rzekomo dyskwalifikacja, którą go ukarał zarząd „Carnych” za dziwnie „słabą” grę z „Pogonią”.

Ciszewski, kierownik napadu „Legji” warszawskiej, otrzymał od tego klubu skreślenie, choć domagał się zupełnego zwolnienia. Tłem tego wystąpienia ma być ponoć zatarg honorowy pomiędzy nim a pewnym członkiem zarządu „Legji”, od którego nie mógł otrzymać satysfakcji.

Pływanie

Poznański Okręgowy Związek Pływacki komunikuje: w związku z wyborem nowego zarządu zawiadamia się, że wszelką korespondencję należy kierować pod adresem sekretarza p. Bronisława Danielczyka (Poznań, ul. Wjazdowa nr. 11). Zarazem uprasza zarząd wszystkie kluby zrzeszone w P. O. Z. Pł. o jaknajspieszniejsze podanie adresów swych sekretarjatów, na ręce p. Danielczyka.

Tennis

Wyniki zagraniczne. W spotkaniu między miastowem Stokholm pokonał Budapeszt 3:2; oba zwycięstwa dla barw tego ostatniego uzyskał Kehrling, bijąc m. i. Malströma 3:6, 5:7, 7:5, 4:6, 6:3. — W meczu pań Anglja pokonała Danję 6:1.

TEATRY

— * Z Teatru Wielkiego. Dziś „Polska krew”. W środę „Lucja z Lamermooru”, w której przedostatni raz wystąpi gościnnie Józef Woliński, mając za partnerów pp Fedyczkowską, Karpackiego i Urbanowicz, kapelmistrz p. Leszczyński. W czwartek stale wyprzedana „Hrabina Marica” z pp. Fontanówną, Grabowską, Bratkiewiczem, Raczkowskim i Sendecim. W piątek 15 bm. wspaniale wystawiony balet „Pan Twardowski”. „Zemsta nietoperza”, melodyjna pełna humoru operetka, ukazuje się po cenach znizowanych na przedstawieniu popołudniowym w niedzielę 17 bm.

— * Z Teatru Polskiego. Dziś premiera niegranej dotąd na żadnej scenie komedji Dunin — Markiewicza i M. Fijałkowskiego „Miłość czy pieść”, która obudziła w szerokich kołach bywalców teatralnych zrozuimale zainteresowanie. — Znanie nazwiska autorów, jako też pierwszorzędna obsada, daje pełną gwarancję powodzenia. Na próbie generalnej byli obaj autorzy, którzy również będą obecni na dzisiejszej premierze. Obsadę stanowią pp.: Biesiadecka, Bracka, Sachnowska, Wierzejska, Wojciechowska, Boelke, Chmielewski, Godlewski, Komornicki, Kordowski, Kwaskowski, Noskowski. Przystąpił, Szczerbowski. Reżyserja p. Młodziejewskiej.

— * Z Teatru Nowego. Dziś we wtorek oraz dni następných sensacyjna komedja Pagnola p. t. „Pan Topaz” (wielkie A. B. C.), która na scenie Teatru Nowego zdobyła ogromne powodzenie. Komedja ta, niezwykle subtelnie i wnikliwie ujęta przez znakomitego autora, ukazuje nam prawdziwe oblicze powojennych spekulantów i aferzystów. Grana na wszystkich scenach Europy, odnosiła niewdziadne dotychczas sukcesy a wystawiona ostatnio w Teatrze Polskim w Warszawie cieszy się olbrzymim powodzeniem. Znakomity nasz gość p. K. Justian, odtwarzający w roli tytułowej z niezrównaną maestrią rolę Topaza, profesora etyki, wywołuje niemiłkające oklaski przy otwartej kurtynie.

Dania Darling — fenomenalna 7-letnia tancerka Cudowne dziecko — Polka z Ameryki wystąpi w Poznaniu.

Dania Darling, cudowne dziecko, fenomenalna 7-letnia tancerka, Polka z Ameryki, po niebawym wprost sukcesach w Ameryce oraz wielkich triumfach w Warszawie, Lwowie i Krakowie — przybędzie niebawem do Poznania i wystąpi w niedzielę, dnia 17 listopada r. b., o godzinie 12 w południe, w sali teatru „Słońce”. Dania Darling — to prawdziwy fenomen natury. Wszystko cośmy czytali w pismach amerykańskich i polskich o tej tancerce — nie jest bynajmniej przesadą choćby w najmniejszym stopniu. Dania Darling — to skończona artystka! Czaruje ta dziewczeczka jest ulubienicą całej Ameryki, gdzie uznana była wielokrotnie za najpiękniejsze dziecko. Dania Darling

na poranku niedzielnym wykona przepiękny program złożony z 14 efektownych numerów — między innymi najpiękniejsze tańce klasyczne, charakterystyczne, polskie, holenderskie, amerykańskie, wschodnie i ekscentryczne. Z tym samym programem wystąpiła Dania Darling niedawno w Warszawie i we Lwowie wywołując ogólny zachwyt. „Publiczność była tą przemiłą dziewczynką tak zachwycona, że najchętniej chciałaby, by maleńka artystka bisowała wszystkie tańce. A kiedy Dania wykonała po mistrzowski wprost andrusa z Lyczakowa i inne charakterystyczne typy — przepelnioną salę ogarnął niebawym dotychczas w naszym mieście entuzjazm” — pisze po występie Dani Darling jeden z krytyków lwowskich. Bilety na ten atrakcyjny występ, który niewątpliwie zgromadzi tłumy publiczności — są do nabycia w składzie cygar p. Szrejbrovskiego, ul. Gwarna 20 — Telefon 56-38. zw 20 164

Jan Dahmen na II. Koncercie Symfonicznym Filharmonji Poznańskiej

Na drugi koncert symfoniczny Filharmonji Poznańskiej, który odbędzie się w przyszłą niedzielę, dnia 17 listopada w południe, o godzinie 12, w Auli Uniwersyteckiej, udało się Filharmonji Poznańskiej pozyskać fenomenalnego skrzypka Jana Dahmena, który na sobotnim koncercie w Poznaniu jak i niedzielnym koncercie z Filharmonją Warszawską wprowadził w zachwyt wszystkich słuchaczy i recenzentów. Dahmen, który nie tylko ołśni wszystkich swą wspaniałą techniką, ale dzięki wielkiemu temperamentowi i głębokiemu poczuciu muzykalności porwał wprost publiczność, wykona na niedzielnym koncercie symfonicznym Mendelssohna koncert skrzypcowy, który należy do najpiękniejszych utworów literatury skrzypcowej. Jako dyrygenta pozyskano dyrektora tutejszej Opery p. Zygmunta Wojciechowskiego. W programie Różyckiego poemat symfoniczny „Bolesław Śmiały”, Mendelssohna Koncert skrzypcowy i Dvorzaka V. Symfonja (Z nowego Świata). Sprzedaż biletów u p. Szrejbrovskiego, ul. Gwarna 20. zw 20 141

Juan Manen, najslawniejszy skrzypek Hiszpanji — wystąpi we wtorek, 19 b. m., w sali Domu Ewangelickiego (ulica Wjazdowa). Nazwisko Manena nie jest obce nikomu, kto choć trochę interesuje się muzyką. Krytyka światowa nadała znakomitemu artyście zaszczytny tytuł: „Następca Sarasatego”. To już chyba największy zaszczyt jaki mógł spotkać artystę i to Hiszpana. Gra Jego postawia wrażenie nigdy niezapomniane. Pamiętamy ów burzliwy entuzjazm jaki ogarnął wszystkich słuchaczy na ostatnim koncercie wielkiego skrzypka w Poznaniu, kiedy to mistrz fascynującą swą grą wywołał ogólny podziw i zachwyt. Tym razem koncert Manena będzie miał znamiona wielkiej sensacji artystycznej. Na koncercie tym bowiem mistrz wykona po raz pierwszy w Polsce Beethovena „Konzertstück” odnaleziony i ukończony przez siebie Koncert Beethovena. Akompanjament w koncercie Manena przyjmie znany pianista Prof. Karol Gintel. Bilety do nabycia w składzie cygar Szrejbrovskiego, ul. Gwarna 20 — Telefon 56-38. zw 20 163

Teatr Wielki

DZIS — „Polska krew”, operetka Nedhala. Środa, 13. 11. „Lucja z Lamermooru”, opera Donizetti’ego. (Gościnnie występi Józefa Wolińskiego). Czwartek, 14. 11. „Hrabina Marica”, operetka Kalmana. Piątek, 15. 11. „Pan Twardowski”, balet Różyckiego. Sobota, 16. 11. „Hrabina Marica”, operetka Kalmana. Niedziela, 17. 11. o godz. 15 „Zemsta nietoperza”, opera komiczna Straussa. — (Ceny znizone). Niedziela, 17. 11. wieczorem „Lucja z Lamermooru”, opera Donizetti’ego — (Ostatni gościnnie występi Józefa Wolińskiego). Poniedziałek, 18. 11. „Hrabina Marica”, operetka Kalmana. Wtorek, 19. 11. „Madame Butterfly”, opera Puccini’ego. Początek o godzinie 8 wieczorem. Po rozpoczęciu przedstawienia nikt na salę wpuszczonej nie będzie. Bilety wcześniej do nabycia w kasie Teatru Polskiego, ul. 27 Grudnia.

Teatr Polski

DZIS — „Miłość czy pieść”. (Premjera.) Środa, 13. 11. „Miłość czy pieść”. Czwartek, 14. 11. „Miłość czy pieść”. Piątek, 15. 11. „Wiosna narodów”. Sobota, 16. 11. „Wiosna narodów”. Niedziela, 17. 11. o godz. 15 „Maman do wzięcia”. (Ceny znizone). Niedziela, 17. 11. wieczorem „Miłość czy pieść”. Poniedziałek, 18. 11. „Maman do wzięcia”. Początek o godzinie 8 wieczorem. Bilety poprzednio do nabycia w kasie teatralnej (Teatr Polski, ul. 27 Grudnia).

Teatr Nowy

DZIS — „Pan Topaz” (wielkie A. B. C.). Występi K. Justiana. Środa, 13. 11. „Pan Topaz” (wielkie A. B. C.) Gościnnie występi K. Justiana. Czwartek, 14. 11. „Pan Topaz” (wielkie A. B. C.). Gościnnie występi K. Justiana. Początek o godzinie 8 wieczorem. Bilety poprzednio do nabycia w składzie cygar p. Zygariłowskiego, narożnik ul. Gwarnej i 27 Grudnia.

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

JAK SIĘ ODBUDOWUJE AKROPOL

Wróciłem z Aten.

Tak się jakoś utarło, że synonimem słowa klasycyzm wydaje się coś strasznie zimnego, najlepiej posąg marmurowy, oślepiająco biały, wyobrażający postać, przybraną w mokre prześcieradło, wykonującą jakiś nieokreślony, patetyczny gest. Nikt też na to nie zwraca uwagi, że ziemia grecka, ziemia klasyczna, tak chętnie i tak często była opiewana przez poetów romantycznych. Klasycyzm to nuda i rutyna. W architekturze klasycyzm uprawiają zazwyczaj „ludzie bez polotu” niedołągi. Ale bo też nasza znajomość z klasycyzmem kończy się już w gimnazjum i rzadko komu z Polaków, szlak wędrowki po świecie wypadnie przez Ateny. Stąd to fatalne nieporozumienie, krzywdzące przede wszystkim tych, którzy nie starają się sprostować mylnych poglądów. Gdyby Grecja starożytna była rzeczywiście tak klasyczną, jak chciał ją widzieć neoklasycyzm ubiegłego stulecia, niewątpliwie wpływy jej nie okazałyby się rozleglejsze, niż tego właśnie kierunku. Ale na szczęście Sztuka Grecka jest istotnie nieśmiertelna, a ta jej nieśmiertelność polega właśnie na tem, że każdy wyluska z niej dla siebie coś, co będzie jego wyłączną własnością.

Nad wspaniałem, wytwornem, nowoczesnym miastem, jakim są dzisiejsze wyasfaltowane i zautowane Ateny, wznosi się dumny Akropol. Widział wiele, ale i wielu go widział. Dzisiaj są to resztki. Ale resztki wspaniałe. Skutkiem niewyjaśnionego bliżej nieporozumienia starożytni nie zaliczyli go w poczet siedmiu cudów świata. Parthenon musiał ustąpić pierwszeństwa świątyni Djany w Efezie. Ale dzisiaj w czasach obalania rekordów, możemy śmiało przyznać mu to, co zresztą dawno przestało być spornem w dziedzinie sztuki: że jest on najwspanialszym dziełem architektury wszystkich czasów. Do niego powinna pielgrzymować młodzież architektoniczna wszystkich krajów i uczyć się poznawać tajemnicę jedynej prawdziwej architektury, dobrej architektury. U stóp Akropolu cztery narody pobudowały swoje akademje, by czuwać nad jego całością, a także by troszczyć się o doskonałość prac konserwatorskich. Wśród tych narodów znajduje się też i naród amerykański. Jest to znamienne dla Amerykanów, że pragnąc przodować całemu światu, starają się przedewszystkiem nie urocić ani kruszyny ze starej cywilizacji śródziemnomorskiej. To też akademja tutejsza nie szczędzi środków, ażeby sztandar gwiazdzisty był jaknajchlebniej zapisany w dziejach restytucji wspaniałej i niespożytej sztuki greckiej.

Parthenon powstaje z gruzów. Mało kto w Polsce zna jego tragiczne dzieje, długoby o nich pisać, zresztą uczynił to doskonale prof. Sinko w dziele „Od Olimpu do Olimpij”. Na tem miejscu wystarczy nadmienić, że przetrwał on aż do r. 1687, kiedy to pocisk artylerji dożył Franciszka Morosini'ego spowodował wybuch zainstalowanej wewnątrz prochowni tureckiej. Od tej chwili rozpoczął się rabunek arcydzieła Fidjaszowego i tak jak dzisiaj narody przeciągają się w pracy nad restytucją ruiny, tak niegdyś wyrwały sobie co najsmaczniejsze kąski. Po dziś dzień do pereł wszystkich poważniejszych kolekcji zalicza się tupa parthenońska. Lecz pomimo wieloletniego rabunku pozostało na miejscu takie mnóstwo złomów marmurowych, że musiała w końcu nasunąć się myśl podniesienia ruiny z upadku, a tem samem zapobieżenia ostatecznej zagładzie.

Gdy myśl ta ostatecznie się skryształizowała, podniosły się gromkie protesty. Chodziło o poezję ruin, obawiano się, by wskrzeszony Parthenon nie stał się oschlą martwą szopą jak wszystkie, jakże nieudolne, jego naśladownictwa.

Poezja ruin! Niewątpliwie rozważona buda może budzić złudzenia i rozbudzać fantazję do podnioslejszych wycichów, aniżeli tego można oczekiwać od jej pierwotnej postaci, ale z Parthenonem rzecz się przedstawiała wręcz odwrotnie, jest on dziełem par excellence twórczem, a nie rutynicz-
nem i dzisiaj po odsłonięciu odbudowanej strony północnej płonność obaw okazała się zupełną. Miałem moż-
ność oglądania różne rekonstrukcje,

ale nigdzie nie przeprowadzano ich tak rozumnie, jak właśnie tutaj na Akropolu. Praca odbywa się bez pospiechu, żaden lokator nie nagli, nikomu nie spieszo być ojcem chrzestnym płaskowzgorza po oczyszczeniu go z gruzów; właściwie polega ona na tem, że bloki marmurowe podnosi się z gruzu okalającego budowlę i stawia na pierwotnym miejscu. Ponieważ starożytni budowali bez zaprawy, przyciosując jeno kamienie z niespotykaną dzisiaj dokładnością, zaś wycich prochów był niezbyt silny, tak że kolumny zostały tylko przewrócone, przeto główną trudność pracy stanowi uzupełnienie strat dokonanych przez świadomy lub bezmyślny rabunek. Tych uzupełnień należało się obawiać najbardziej, lecz tu właśnie okazał się takt i umiar konserwatorów, którzy, jak to trafnie powiedział Sinko odnośnie do Erechtejonu „plombują dziury wygryzione zębem czasu”.

Treść architektoniczna Parthenonu leży w jego proporcjach, w harmonizacji sylwety, wreszcie w prawdziwie rzeźbiarskim modelowaniu „poprawek optycznych”, stanowiących ostatnią (czy aby naprawdę już ostatnią?) zdobycz badaczy tego niezwykłego pomnika. Parthenon w gruzach, to Parthenon pozbawiony swego najistotniejszego waloru: kształtu. Parthenon był najwyższym szczytem, jaki osiągnęła plastyka architektoniczna. Ani przedtem, ani później nie powstała budowla równie dojrzała plastycznie. Dla tego myśl restytucji jego sylwety jest stokrój poważniejszym czynem, niż wyburzenie połowy barokowego Rzymu dla rzekomego oczyszczenia Panteonu.

Parthenon powstaje z gruzów. Nie płacicie poeci! Bo chociaż nad rozkosznym, szumiącym miastem nie będzie sterczała straszliwie wyszczerbiona ruina, ponure memento mori, wyrzut sumienia ludzkiej złośliwości, głupoty i chciwości, za to się przywróci zasuszonemu klasycyzmowi zawiruszony w poszukiwaniach archeologicznych porwijający wdzięk romantycznej tej jedynej na świecie sztuki, która wspólnie z Afrodytą wyloniła się z piany morza Egejskiego!

Lech Niemojewski.

Warszawa.

PISMA NADEŚLANE

„Szkoła Zawodowa”. Nr. 3. Treść: Inż. Marjan Szczerba: „Państwowa Szkoła Miernicza i Przemysłowo - Leśna im. Marszałka J. Piłsudskiego w Łomży”. — Inż. S-ki: „Organizacja pracy fizycznej. Ogólne zasady”. — Inż. Franciszek Tokarski: „Wiadomości z mechaniki ciał stałych — O składaniu sił”. — Józef Czech: „Wskrzeszenie Państwa Polskiego — Budowa Państwa”. — Tadeusz Wiczorkiewicz: „Pogadanki z dziedziny higieny — Przyczyny chorób”. — Projekt reorganizacji szkolnictwa dokształcającego zawodowego w województwie śląskim. — T. S.: „Czytelność w Polsce”. — Nowości wydawnicze. — Różne wiadomości. — Od Wydawnictwa i Redakcji.

„Przegląd Pedagogiczny”. Nr. 31. Treść: H. Galle: „Jeszcze o podstawie wychowawczej w szkole”. — P. Minister W. R i O. P. o szkolnictwie średnim ogólnokształcącym. II. — P. O.: „Nauczyciele-przyrodniczy w obronie swego przedmiotu”. — Memorjał Zarządu Głównego w sprawie przeszeń nauczycieli i dyrektorów. I. — W. S.: „Z życia T. N. S. W.”. — Komunikaty Zarządu Głównego T. N. S. W. — Z życia Koła Warszawskiego T. N. S. W. — Z załobnej karty: Bł. p. Löbl Żarnowicz. — Klin: „Światła i cienie”. — Kronika. — P. L.: „Prasa o szkole i nauczycielu”. — Nowe książki.

„Świt”, miesięcznik poświęcony walce z alkoholizmem, na listopad już się ukazał i zawiera: wyjątek z orędzia Prymasa Polski do narodu, artykuł o katolickim ruchu przeciwalkoholowym w Polsce, rozprawę oryginalną p. prof. Lubosa na temat: „Zwycięstwo w rękach młodzieży”, ponadto ciekawe informacje o działalności poznańskiej Poradni przeciwalkoholowej, nowego koła Polskiej Ligi Przeciwalkoholowej w Siedlcach, o wystawie wędrowną na Śląsku, o zjazdach księży abstynentów w Płocku i Poznaniu, o nowych plebiscytach, o ruchu wśród kolejarzy polskich, Z zagranicznych wiadomości ciekawe są szczegóły o alkoholizmie w Anglii i Japonii oraz o związku szoferów abstynentów w Szwecji. Zasluguje na uwagę odezwa o stworzenie podstaw finansowych dla Składnicy Abstynenckiej przez zgłaszanie się do Grona członków wspierających ze składką kwartalną 10 zł. Abonament kwartalny „Świt” wynosi 1,50 zł. Adresować należy: Składnica Abstynencka: Poznań, Al. Marcinkowskiego nr. 26.

ZYCIE KULTURLANE

NAUKA

Dzieła uczonego polskiego w przekładach niemieckich. Do prof. Ludwika Birkenmajera w Krakowie zwrócili się uczeni niemieccy z prośbą o pozwolenie wydania jego dzieł o Koperniku w przekładzie niemieckim. Oferta ta tem więcej zasługuje na uwagę, że — jak wiadomo — prof. Birkenmajer był tym, który ostatecznie na podstawie dokumentów znalezionych w Szwecji wykazał niezbitcie — naprzekór twierdzeniom Niemców — polskosc Kopernika. (J. B.)

Dar uczonego. Z Krakowa piszą nam: Prof. Michał Rostworowski, dyrektor Szkoły nauk politycznych ofiarował wydziałowi prawnemu Uniwersytetu Jagiellońskiego swój księgozbiór z zakresu prawa publicznego. W obecności profesorów cenny ten dar przyjął dziekan wydz. prawnego U. J., prof. Taubenschlag. (nk)

Tow. Naukowe we Lwowie. Wydział historyczno-literacki odbył posiedzenie, na którym dr. Koranyi wygłosił referat pt.: „Z dziejów polskiej literatury prawniczej w XVI w.” i prof. Bujak przedstawił pracę p. Gilewicza pt.: „Przełęcz Karpat polskich w średniowieczu”. (nl)

LITERATURA

Korespondencja Żeromskiego. Spadkobiercą spuścizny należącej do Stefana Żeromskiego jest Zw. Naucz. Szk. Powsz. Specjalna komisja z ramienia Związku zajęła się uporządkowaniem i posegregowaniem korespondencji pisanej, znajdującej się w Naleczowie. Korespondencja ta została złożona protokólnie, jako depozyt, w bibliotece Uniwersytetu Warszawskiego, gdzie już znajduje się część korespondencji Żeromskiego, złożona przez śp. Oktawję Żeromską. (oz.)

A o naszej literaturze? Nasz korespondent londyński (z gr.) pisze nam: Krytyk amerykański W. A. Drake, redaktor pisma „Książki” (Books) przy nowojorskiej „Herald Tribune” wydał spory tom studiów literackich pt. „Współcześni pisarze europejscy”. Omawia autorów francuskich (Proust, Cocteau, Montesquieu, Morand, Giraudoux i in.), dalej niemieckich (Werfel, Tomasz Mann i in.), hiszpańskich (Baroja i in.), włoskich (Pirandello, Borgheze i in.). Z literatury słowiańskich znaleźli miejsce Karol Capek i lirycy rosyjscy, z polskiej literatury — nikt.

TEATR

Co grają w teatrze Toruńskim. Z Torunia donosi nam nasz korespondent (A. M.): Po „Tańcu szczęścia”, który miał służyć dyrekcji do podratowania fatalnego stanu finansów w toruńskim przybytku Melpomeny, ukazał się w reżyserji p. J. Kochanowicza Szaniawskiego „Adwokat i róża”, potem przyszła kolej na „Nadzieję” Hejermansa i na operetkę Linckego „Grigri”. W tym tygodniu Mieczysław Frenkiel wystąpi w „Grubych rybaczach” i „Panu Damazym”, zaś w otoczeniu zespołu objazdowego „teatru premier” pod dyr. Fr. Frączkowskiego ukaze się Junosza - Stępowski w „Wielkim kramie” Bernarda Shaw'a.

PLASTYKA I ZDOBNICTWO

„Sztuka Polska i Polskie Życie”. W starannem i wykwintnem wyd. ukazało się nakładem Warsz. Tow. Wydawniczego studjum znamenitego krytyka dr. Mieczysława Tretera p. t.: „Sztuka Polska i Polskie Życie”. Omawiając dział sztuki na Powszechnej Wystawie Krajowej, autor kreśli na jej tle szkie historyczny sztuki polskiej. Cenna ta praca jest uzupełnioną odbitką z czasopisma „Sztuki Piękne”. Ilustruje ją około setki rycin w tekście i dwie na osobnych tablicach rotograwjuri. Piękne wydawnictwo zasługuje na szersze omówienie, a swą treścią i szatą wchodzi między dzieła, godne stać się ozdobą każdej biblioteki i każdego wytwornego salonu.

Rubens w Kaliszu. Ukazała się monografia młodego historyka kaliskiego p. t.: „Obraz Rubensa w Kaliszu”. Omawiany obraz „Zdjęcie z Krzyża” znajduje się w wielkim ołtarzu kościoła św. Mikołaja w Kaliszu. W ostatnim czasie odrestaurował go prof. Rutkowski. (oz.)

MUZYKA

Z Warszawskiego Tow. Muzycznego. Z Warszawy piszą nam: Sekcja im. Moniuszki przy warsz. Tow. Muzycznym odbyła doroczne zebranie. Zagaił je prezes p. Mrozowski, przewodniczył prez. Fr. Karpiński. Wysłuchano sprawozdań Zarządu z pracy sekcji i omówiono plany przyszłej pracy. Do Zarządu powołano pp. L. Robowską, L. Wojciechowską, P. Maszyńskiego i R. Minchejmera. Wyrażono podziękowanie p. T. Dębskiemu z Krakowa za gotowość wydania na własny koszt jednej z kompozycji Moniuszki. (nw)

Muzykologia w Krakowie Piszą nam z Krakowa: Na Uniwersytecie Jagiellońskim zapowiedziane są na bieżący rok akademicki wykłady prof. dr. Zdzisława Jachimieckiego: „Zabytki dawnej muzyki polskiej do końca wieku XVII”, oraz docenta dra J. Reissa „Podstawy teoretycznej muzyki współczesnej”. Poza tem odbywać się będą zwykłe seminarja proseminarja i ćwiczenia. (km)

SZKOŁA I NAUCZYCIEL

ŚP. BRONISŁAW GEBERT

Może niedosć przeniknęła ogół ciężka strata, którą poniosło we wrześniu b. r. szkolnictwo polskie. Oto nagle zmarł w Lucernie śp. wizyt. Bronisław Gebert, znany ogółowi z całego szeregu podręczników do nauki historii w szkołach średnich. Strata tem dotkliwsza, że ubył społeczeństwu człowiek w sile wieku, ur. w r. 1874, wkroczył więc dopiero w 56 rok swego życia.

Uniwersytet ukończył we Lwowie, następnie we Lwowie odbywał początki służby nauczycielskiej; po przerwie stanisławowskiej powrócił z kolei do Lwowa, gdzie za urlopem przez szereg lat pełnił obowiązki dyrektora prywatnego gimnazjum żeńskiego im. Słowackiego. Wojnę przeżył jako oficer austriacki, a następnie polski. W czasie służby polskiej pełnił zrazu odpowiedzialne funkcje dowódcy ubezpieczenia linii kolejowej Lwów—Przemysł, potem zaś przeniesiony został do służby oświatowej. Zdemobilizowany powrócił do służby w szkolnictwie państwowem jako wizytator w Kuratorjum O. S. Lwów, następnie zaś jako ministerjalny wizytator szkół. Z ramienia ministerstwa oświaty w ostatnich miesiącach urzędował pewne działy „Powszechnej Wystawy Krajowej”.

Pracę piórem rozpoczął zrazu w dziedzinie geografji, ogłaszając w roku 1903 rozprawę „Śnieg i lód ze stanowiska geograficznego”, zaś w r. 1905 „Uwagi metodyczne o nauce geografji w kl. I”. Późem przerzucił się do dydaktyki historii, ogłaszając tak uwagi dydaktyczne, jak i szereg podręczników (wspólnie z żoną, dr. Gizelą Gebertową). Oto ich przegląd: Dzieje powszechne I (Historja star. dla seminarjów), Historja starożytna, cz. I (Grecja), Historja starożytna, cz. II (Rzym), Opowiadania z dziejów ojczyźnych, cz. I, II i III, dla kl. 1-szej, 2-giej i 3-ciej gimnazjalnej, Opowiadania z dziejów powszechnych na tle dziejów Polski, cz. I, Opowiadania z dziejów powszechnych, cz. II, Opowiadania z dziejów powszechnych na tle dziejów Polski, Litwy i Rusi (dla szkół Kresów Wschodnich), cz. I, Wypisy do dziejów ojczyźnych, Wypisy do historii starożytnej. Wydawnictwa te, zrazu wydawnictwa T. N. S. W. we Lwowie, później zgodnie z reorganizacją wydawnictw Twa przeszły w wydawnictwa znanej firmy Książnica-Atlas.

Z zakresu dydaktyki ogłosił szereg rozpraw: Uwagi dydaktyczne o czytaniu Wypisów hist. 1919, Czytanie Wypisów historii przy nauce dziejów star. 1923, Jak uczyć historii w szkołach powsz. 1925, Jak inspektor szk. winien wizytować szk. powsz. 1925, Kwalifikowanie naucz. szkół powsz. przez inspekt. szk. 1925, O wizytacji szkoln. powsz. przez okręgowego wizyt. szkół 1925, Sprawozdanie wizytacyjne insp. szkoln. 1927.

Z działalnością oświatową w wojsku łączy się publikacje: Jak uczyć żołnierza dziejów ojczyźnych 1920 i Z działalności referenta zabytków przy Dow. 6-tej Armji 1922.

W dziedzinie popularyzacji wiedzy historycznej w szerokich sferach dał się poznać tomikiem „Biblioteki Macierzy Polskiej” p. t. „Księstwo Warszawskie”.

Zmarły osierocił żonę, dr. Gizelę i syna Stanisława, który dał się już poznać z pełnych zacięcia feljetonów obyczajowych w „Warszawiance” i „Tęczy”.

Zgasił jeden z najpracowitszych budowniczych, jacy trudzili się codziennym mozołem u podstaw współczesnej Polski kulturalnej.

Dr. Z. Wojciechowski.
Poznań.

KSIAŻKI NADEŚLANE

Tadeusz Teslar: „Wojna musi wybuchnąć” Warszawa 1929. Tow. Wyd. „Polska Zjednoczona”.

M. Arct: „Słownik ilustrowany języka polskiego”. Zeszyt 19. Warszawa 1929. Wyd. M. Arcta.

„Wodne centralne ogrzewanie mieszkaniowe”. Sposoby obliczania i stosowania. Łódź 1929. Wyd. Fabryka Maszyn i Odlewnia Żelaza St. Weigt i S-ka.

Św. Augustyn: „Wyznania”. Przekł. i wstęp dr. Krystyna Wisłocka-Remerowa. Kraków 1929. Nakł. Krakowskiej Spółki Wydawniczej.

Walter Scott: „Waverley”. Przekł. T. Świdarska. Opr. Andrzej Fretiak. Biblioteka Narodowa. Serja II. Nr. 56.

J. Kostrzewski, dr. prof. uniw.: „Vorgeschichtsvorschung und Politik”. Poznań 1930. Nakł. Jan Jachowski.

DZIAŁ GOSPODARCZY

Z chwili

Cisza leśna

Od szeregu miesięcy toczy się na łamach prasy codziennej i zawodowej dyskusja na temat gospodarki leśnej państwa. Cechą najbardziej charakterystyczną tej dyskusji jest to, że nie opiera się na konkretnych podstawach, przedmiotem jej bowiem są pogłoski, nie zaś wyrażone oświadczenia czynników rządowych.

Do tej pory nie wiadomo, czy polega na prawdziwej pogłosce o zamiarze powołania do życia „towarzystwa dla handlu drzewem”, jako spółki z ogr. odp., z udziałem dyrekcji lasów państwowych (51 proc. udziałów), Banku Gospodarstwa Krajowego (10 proc.), angielskiej grupy przemysłowców drzewnych (30 proc.) i polskich kapitalistów prywatnych (9 proc. udziałów). Wprawdzie projekt tego rodzaju jest bardzo w stylu obecnego régime'u, jednak oficjalnie nic w tej materii nie ogłoszono. Należy przeto domagać się, aby ujawniono zamiary rządu odnośnie przyszłej jego polityki drzewnej, bądź to celem uspokojenia opinii publicznej, bądź też celem umożliwienia reprezentantom życia gospodarczego zabrania w sprawie tej głosu.

Nie wystarczają enuncjacje półoficjalne, jak n. p. artykuł p. Adama Rosego, ogłoszony w przedostatnim numerze „Przemysłu i Handlu”. Wprawdzie autor pracy o „Państwowej Gospodarce Leśnej” wypowiada się wyraźnie za etatyzmem w tej dziedzinie, jednak nie odsłania tajemnicy urzędowej, w jaką spowity jest sam projekt ministerjalny. Pan Rose pisze mianowicie m. i., co następuje:

„Jeżeli dziś każdego małorolnego uczy się z dużym nakładem sił, iż nie powinien sprzedawać wyprodukowanych przez siebie surowców, a przeciwnie dążyć do możliwości daleko idącego ich uszlachetnienia, to trudno zrozumieć, czemu państwo sprzedawać ma drzewo okrągłe zamiast drzewa, odpowiednio przerobionego i dostosowanego do potrzeb rynku. Dochodzi tu jednak moment dalszy. Wiadomo, że polski handel drzewny jest nadzwyczaj słaby w zasoby finansowe i nie posiada środków do podjęcia w wielkim stylu akcji w celu uszlachetnienia polskiej wytwórczości drzewnej”.

Wyglądają uwagi p. Rosego na to, że istotnie rząd nosi się z myślą ujęcia eksploatacji, przeróbki i bezpośredniego eksportu drzewa fiskalnego we własne ręce. A ponieważ streszczonoj powyżej pogłoski nie dementowano, przyjmujemy, że rząd zamierza w ten właśnie sposób ziścić swe zamiary.

Projektowi stanowczo należy się przeciwstawić ze względu na to, że: 1) tartaki prywatne, które i tak nie wykorzystują dzisiaj swej zdolności przetwórczej, znajdują się w jeszcze gorszym położeniu, gdy drzewo z lasów państwowych (około 50 proc. ogólnej ilości) przecierane będzie wyłącznie w tartakach nowego, etatystycznego przedsiębiorstwa; 2) osłabienie bezpośredniego kontaktu między polskimi kupcami drzewnymi i odbiorcami zagranicznymi grozi opanowaniem wywozu z Polski przez hurtowników zagranicznych.

Zresztą, za czyjeż to pieniądze grasować ma etatyzm leśny, jeśli nie za pieniądze wysane ze „słabego w zasoby finansowe” obozu inicjatywy prywatnej? Stara to historia...

Krótkie informacje gospodarcze

— Traktat handlowy turecko - szwajcarski wygasł. W związku z tem, rozpoczną się niedługo rokowania między obu państwami dla zawarcia nowego traktatu.

— Commission Nationale Mixte (komisja mieszana) w Belgji zadecydowała podwyższyć od 20 bm. płace zarobkowe górników o 6 proc. dla sztygarów i o 3 proc. dla pozostałych.

— Na zgromadzeniu hiszpańskich producentów oliwy, postanowiono zwrócić się do rządu o zniesienie systemu chwilowego dopuszczenia oliwy zagranicznej na rynek hiszpański. Zgromadzenie zażądało również zwolnienia od podatków oliwy przeznaczanej na eksport.

— Komitet Ekonomiczny Ligi Narodów zakończył pierwsze czytanie projektu konwencji, która ma stanowić podstawę dla międzynarodowej konferencji w sprawie doprowadzenia do rozejmu celnego.

— „Ljetuvos Zinios” występuje przeciwko zawarciu umowy ze szwedzkim syndykatem, zapalczanym, uważając, że wprowadzenie monopolu spowoduje podrożenie zapalek i odplyw waluty litewskiej zagranicę.

Konjunktury

Ziemiopłody

Ceny naszych głównych zbóż kształtowały się w ubiegłym tygodniu następująco:

	4. 10.	5. 10.	6. 10.	7. 10.	8. 11.	9. 11.
Pszenica						
Warszawa	38,50	39,00	—	39,25	39,25	—
Poznań	37,50	—	38,50	—	39,25	40,50
Lwów	—	—	—	—	—	—
Lublin	36,0	36,00	—	—	35,50	—
Zyto						
Warszawa	24,65	24,65	—	24,6	24,65	—
Poznań	24,00	—	24,50	—	25,00	25,50
Lwów	—	—	23,50	—	—	—
Lublin	23,00	22,7	—	—	23,50	—
Jęczmień						
Warszawa	25,00	25,00	—	25,00	25,00	—
Poznań	26,00	—	26,00	—	26,00	26,00
Lwów	—	—	—	—	—	—
Lublin	23,00	23,50	—	—	24,00	—
Owies						
Warszawa	24,50	24,50	—	24,50	24,50	—
Poznań	23,50	—	23,50	—	23,50	23,50
Lwów	—	—	21,50	—	—	—
Lublin	22,25	22,00	—	—	21,75	—

Poraz pierwszy w okresie pozimowym bież. roku ceny głównych zbóż, przedewszystkiem żyta i pszenicy, ujawniły tendencję zwykłą. Dotąd bowiem notowaliśmy wytrwale zniżkę z tygodnia na tydzień. Ostatnie tygodnie przyniosły już wprawdzie pewne ustabilizowanie ceny ziemiopłodów. Ale trzeba sobie też powiedzieć, że ceny spadły już poniżej przeciętnej, odpowiadającej najostrożniejszemu kalkulewemu cenom produkcji. Toż dopiero przed 2 tygodniami sygnalizowano z prowincji, że w handlu zbożowym kupcy nie chcą płacić więcej, jak 8,50 zł za ctr. żyta.

Na wzmocnienie tendencji wpłynęło uchwalenie zaprowadzenia listów wywozowych i zwrotu cel. W sobotę wreszcie założono Związek Eksporterów Zboża z siedzibą w Poznaniu, gdzie scentralizuje się akcję eksportową. Centrala poznańska zajmie się polityką eksportową oraz rozdziałem zaświadczeń przywozowych. Utworzenie Zw. Eksp. Zboża zostało wysunięte jako postulat min. przemysłu i handlu. Tą drogą zostanie rozpostarty ścisły nadzór nad jakością i ilością wywożonego zboża.

Rozporządzenie o premjach wywozowych, które ukaże się w dniach najbliższych, przewiduje, że zwrot cel znajdzie zastosowanie jedynie w stosunku do tych transportów zbożowych, które będą wysyłane na podstawie zaświadczeń, wydawanych przez wspomniany Zw. Eksporterów.

Dotąd fakt zaprowadzenia premij nie wpłynął na zwiększenie obrotów na rynkach zbożowych. Przeciwnie — przy mocnej tendencji — daje się odczuwać wyczekiwanie ze strony producentów. Skutkiem tego zmalała bardzo podaż. Ze strony kupców jest ożywiony popyt. Korzystniej ukształtował się kurs pszenicy, która pod koniec tygodnia uzyskała na giełdzie poznańskiej cenę 40,50 zł (dn. 4. 11. rb. — 37,50 zł) a więc zyskała 3 zł. Żyto zwykłało o 1,50 zł na kwintalu.

Koła rolnicze wyczekują dalszej zwykłej, wstrzymując się tymczasem z podażą.

Towary kolonialne

Kupcy branży kolonialnej uzalają się na dotkliwe zmniejszenie obrotów towarami kolonialnymi. Przyczyna tego tkwi po części w przeprowadzonej jeszcze w ub. r. waloryzacji cla, skutkiem czego towary kolonialne stały się poniekąd luksusem. Ponadto dochodzi tegoroczna wielka zwykła owoców suszonych oraz trudne warunki kredytowe. Mimo, iż koniec października i początek listopada jest zazwyczaj okresem największego ożywienia i przygotowań do sprzedaży przedsięwziętej, w roku bież. panuje zastraszający zastój.

Manufaktura

Nadzieje, pokładane w sezonie jesienno-zimowym okazały się zwodnicze. Sytuacja zarówno w przemysle włókienniczym, jak i przedziałniach, wreszcie fabrykach konfekcji męskiej i damskiej jest nie do pozazdroszczenia.

Ceny utrzymują się na dotychczasowym poziomie, choć panuje przekonanie, że stan ten nieuda się długo u-

trzymać i załamanie się cen jest kwestią niedalekiej przyszłości. Wzrosła ostatnio liczba zaprotestowanych weksli, wystawionych w styczniu i lutym rb. Dla hurtowników katastrofalną jest taktyka niektórych fabrykantów, którzy zakładają na prowincji własne sklady sprzedaży.

Skóry

Warszawski rynek skór nie notuje większych obrotów w ciągu listopada. Większym zbytem cieszą się skóry chromowe, czarne i bronzowe. Dobry towar notowano po cenie dość wysokiej przy ograniczonej podaży. Małe natomiast jest zapotrzebowanie na skóry surowe. Do zmniejszenia się obrotów przyczynia się ogólnie odczuwany brak gotówki. Różnica między cenami gotówkowymi i kredytowymi dochodzi do 15 proc.

Drzewo

Koła przemysłowców drzewnych jak też kupców drzewnych wyczekują wyjaśnienia po jakich cenach będzie sprzedawany surowiec z lasów państwowych. Dotąd bowiem nie można przeprowadzić żadnych kalkulacji w obawie poniesienia strat na skutek konkurencji przemysłu drzewnego skandynawskiego oraz Rosji, jak to miało miejsce w roku ubiegłym. Skutkiem tych trudności kalkulacyjnych, przemysł stosuje przy szczupłych zakupach surowca bardzo daleko posuniętą ostrożność.

Metale

Depresja cen na rynku londyńskim panująca od kilku tygodni utrzymuje się w dalszym ciągu, uwidaczniając w ogólnym spadku cen. Wskutek nagromadzenia wielkich zapasów wzrosła podaż, gdy tymczasem popyt był bardzo ograniczony. W przeciwnieństwie do giełdy londyńskiej na rynku nowojorskim ceny wszystkich metali z wyjątkiem cyny trwały na stałym poziomie. W Londynie osiągnęła przejściową zwykłą miedź, natomiast cyna i ołów miały tendencję słabą, cynk zaś nieznacznie się polepszył. Ceny głównych metali kształtowały się według notowań giełdy londyńskiej po przeliczeniu na złote za tonnę metryczną następująco: cyna standard 8110, cynk hutniczy 957, miedź elektrolityczna 3584, miedź standard 3127, ołów miękki 1000, rtęć 28777, srebro za 1 kg. 134.

Zw. Eksporterów Zboża

Wnioski o podział kontyngentów

Z dniem 16 listopada 1929 r. wchodzi w życie rozporządzenie o zwrocie cel przy wywozie zbóż, mąki i siodu. Rozdział zaświadczeń wywozowych, na mocy których będą wypłacane zwroty cel, zostaje powierzony „Związkowi Eksporterów Zboża Rzeczypospolitej Polskiej”.

Ponieważ walne zgromadzenie wymiennowego Związku odbędzie się w środę, dnia 13 bm. w Poznaniu, poczem w najbliższym czasie Rada Związku przystąpi do rozdziału kontyngentu na pierwszy okres wywozowy, wszyscy eksporterzy winni składać za pośrednictwem organizacji założycielskich, w których oprócz organizacji ogólnorolniczych biorą udział:

1. Centrala Rolników, Sp. Akc. — Poznań,
2. Bank Kwilecki, Potocki i Ska — Poznań,
3. Poznański Bank Ziemi — Poznań,
4. Landwirtschaftliche Centralgenossenschaft — Poznań,
5. Pomorskie Stow. Rolniczo-Handlowe — Toruń,
6. Spółdzielnia „Kooperacja Rolna” — Warszawa,
7. Centrala Spółdzielczych Stow. Rolniczo-Handlowych — Warszawa,
8. Sp. Akc. Handlu Ziemiopłodami — Warszawa,
9. Centrala Handlowa Spółdzielni Polskich — Warszawa,
10. Związek Ekonomiczny Spółdzielni Kółek Rolniczych — Kraków,
11. Syndykat Rolniczy w Krakowie, Oddział Lwowski, Lwów,
12. Związek Eksporterów Zbożowych — Lwów,
13. Związkowa Spółdzielnia Zbożowców — Poznań,
14. Stowarzyszenie Kupców Polskich — Warszawa,

15. Zrzeszenie Eksporterów Płodów Rolnych przy Związku Kupców — Warszawa,

16. Zjednoczenie Młynów Handlowych — Poznań,

17. Związek Młynów Polskich — Warszawa,

18. Sekcja Młynów — Kraków,

19. Małopolski Związek Młynów — Lwów.

umotywowane podanie o przydział im kontyngentu. Podania powinny zawierać żądanie oparte z jednej strony na realnych możliwościach wywozu, z drugiej zaś na ilościach dotyczących eksportowanych, tak, by petent mógł uzasadnić wysokość żadanego przydziału.

Na razie podanie należy kierować pod adresem: Naczelnej Organizacji Zjednoczonego Przemysłu i Rolnictwa Zachodniej Polski w Poznaniu, ul. Mielżyńskiego nr. 7.

PODATKI I OPŁATY

(p) Opłata stemplowa od pisma, stwierdzającego zobowiązanie do świadczeń perjdycznych. — Okólnikiem L. D. V. 6075/6/29 ministerstwo skarbu wyjaśniło, że jeżeli pismo, stwierdzające zobowiązanie do świadczeń perjdycznych na czas, ściśle ograniczonej co do ilości lat, a dłuższy niż 5 lat np. na 8 lat zostało przedstawione urzędowi skarbowemu celem wymiaru opłaty stemplowej po upływie terminu trzeczygodniowego, przewidzianego w art. 20 i zarazem podatnik oświadczył, że nie korzysta z prawa, które mu służy na mocy art. 11, a wobec tego urząd skarbowy bierze za podstawy wymiaru iloczyn z pomnożenia rocznej wartości świadczeń perjdycznych przez ilość lat, na które zostały ustanowione (w przypadku, przytoczonym wyżej dla przykładu: przez 8) to za podstawę wymiaru podwyżki stemplowej należy w myśl art. 42. Z powodu nieuiszczenia opłaty we właściwym terminie, bierze się tylko sumę, wynikającą z pomnożenia rocznej wartości świadczeń perjdycznych przez 5. Tylko bowiem ta suma — ze względu na prawo, przyznane podatnikowi w art. 11 — nie została uiszczona we właściwym terminie. (c)

TARGOWISKO MIEJSKIE

Urzędowe sprawozdanie targowe Komisji notowania cen.

Poznan dnia 12 listopada 1929.

Spędzono: wołów 91 buhał 185 krów 389
bydła 665 świń 1510. cieląt 478. owiec 166
Razem 2769 zwierząt.

Płacono za 100 kg żywej wagi za:

(Ceny loco Targowica Poznań łącznie z kosztami handlowymi.)

BYDŁO:

Woły:		
Pełnomięsiste, wytuczzone nieopręgane		148—156
Mięsiste tuczone młodsze do lat 3		188—144
Mięsiste tuczone starsze		120—126
Miernie odżywione		000—000
Buhaje:		
Wytuczzone pełnomięsiste		148—156
Tuczone mięsiste		138—144
Nie tuczone, dobrze odżywione starsze		120—126
Miernie odżywione		110—116
Krowy:		
Wytuczzone pełnomięsiste		150—160
Tuczone mięsiste		136—144
Nietuczzone, dobrze odżywione		120—130
Miernie odżywione		120—120
Jałowice:		
Wytuczzone pełnomięsiste		156—162
Tuczone mięsiste		140—148
Nietuczzone, dobrze odżywione		120—130
Miernie odżywione		100—110
Młodzież:		
Dobrze odżywione		110—116
Miernie odżywione		100—106
Cieleta:		
Najprzedniejsze cieleta wytuczzone		210—220
Tuczone cieleta		190—200
Dobrze odżywione		170—180
Miernie odżywione		150—160
OWCE:		
Wytuczzone, pełnomięsiste jagnięta i młodsze skopy		140—150
Tuczone starsze skopy i maciorci		120—132
ŚWINIE (TUCZNIKI):		
Pełnomięsiste od 120 do 150 kg żywej wagi		262—268
Pełnomięsiste od 100 do 120 kg żywej wagi		250—256
Pełnomięsiste od 80 do 100 kg żywej wagi		238—244
Mięsiste świnie ponad 80 kg		224—232
Maciorcy i późne kastraty		206—220
Świnie bekonowe		224—232

Przebieg targu spokojny.

OFIARNOŚĆ NA CELE OŚWIATOWE
WZMACNIA POTĘGĘ RZECZY-
POSPOLITEJ POLSKIEJ.

Dziesięciolecie

Koła Medyków

Koło Medyków tut. uniwersytetu obchodziło 9 bm. uroczystość 10-lecia swego istnienia. Z tej okazji odbyło się o 10 nabożeństwo w kaplicy Domu Akademickiego przy Walach Leszczyńskiego, które odprawił ks. prał. Prądyński, kapelan U. P. Po mszy św. ks. prałat wygłosił przemówienie wskazujące na ideały religijne, narodowe i obywatelskie jakim służyć powinien lekarz - Polak. Odśpiewano „Boże coś Polskę”.

Dalsza uroczystość przeniosła się na salę Śniadeckich w Coll. Medicum przy ul. Fredry 10. Uroczystość zainaugurował członek Komitetu organizacyjnego p. K. Boesche, witając J. M. rektora prof. dr. St. Kasznicę, dziekana wydziału lekarskiego prof. dr. St. Borowieckiego, kuratora Koła medyków prof. dr. A. Jurasza, grono profesorskie U. P., przedstawicieli świata lekarskiego, prasy kół studenckich itd. Zakończył swe przemówienie okrzykiem na cześć założycieli Koła Następnie zabrał głos dziekan wydziału lekarskiego prof. dr. Borowiecki, podkreślił niezwykłą żywotność Koła, życząc mu dalszego pomyślnego rozwoju. Prezes Izby Lekarskiej Pozn. Pomorskiej prof. dr. P. Gantkowski w pięknym przemówieniu przedstawił prawdziwy typ lekarza Polaka, bohatera, pracującego z wielkim poświęceniem dla wznioślejszych idei. Koło ma zadanie szerzenia tego idealizmu wśród przyszłych lekarzy jakim był ówiany wielki Karol Marcinkowski. Mówcę nagrodzono huczniei oklaskami.

Prof. dr. A. Karwowski mówił jako prezes Zw. Lekarzy Okręg. Wielkop. Po złożeniu Kołu życzeń, mówił o przyszłości stanu lekarskiego, która nie przedstawia się wcale różowo. Ażeby podtrzymać godność lekarza należy ściśle współpracować nad wytworzeniem solidarności i miłości koleżeńskiej, co jest konieczne do sementowania wielkiej organizacji lekarskiej. W dalszym ciągu życzenia im. Pozn. Komitetu Akademickiego złożył p. Graszewicz. Następnie dr. Stabrowski dał obszerny pogląd na działalność Koła Medyków U. P.

Imieniem młodzieży studiującej mówił p. Neyman. Po nim z grona seniorów dr. Winter dał krótki pogląd na działalność Koła i poszczególne jego etapy rozwojowe. Z referatu wynikało, że praca w kole rozwija się stale. W końcu p. Boesche wyraził wielkie uznanie prof. dr. Juraszowi, który jako kurator Koła przyczynił się wiele do jego rozwoju. W dowód wdzięczności wręcono prof. Juraszowi dyplom członka honorowego Koła Medyków. Prof. dr. Jurasz, zabierając głos, w serdecznych słowach podkreślił chęć stałej współpracy z Kołem. Mimo, że warunki obecnie nie są różowe dla studentów, to jednak w Kole widać twórczą pracę, radość, energię i siłę moralną, co napawa starszych dobrą otuchą i nadzieją. Koło zatwierdzone zostało 23 listopada 1919 r., licząc wówczas 60 członków, obecnie zaś tak się rozwinęło, że należy do niego około 700 członków.

Na tem zamknięto podniosła tę uroczystość. Wieczorem odbył się bal w salach bazarowych. (z)

Zjazd kuratorów młodzieży abstynenckiej

Pod przewodnictwem p. prof. dr. Dobrowskiego odbył się w Poznaniu zjazd kuratorów katolickich kół młodzieży abstynenckiej. Wśród zgromadzonych zauważyliśmy przedstawicieli harcerstwa, nauczycielstwa pomorskiego, gimnazjum w Środzie, Katolickiej Szkoły Społecznej w Poznaniu i innych. Ożywioną dyskusję wywolało sprawozdanie z działalności Centrali Młodzieży Abstynenckiej. — Streszczeniem dyskusji są następujące normy postępowania:

1. Zważywszy, że ruch abstynencki zwłaszcza wśród młodzieży, nosi charakter wybitnie moralno-wychowawczy, że w tym ruchu wielkie znaczenie mają głębsze pobudki religijne i narodowe, wychowawcy młodzieży abstynenckiej wraz z Centralą w Poznaniu otoczają opieką młodzież katolicką i w duchu katolickim ją poprowadzą.

2. Stwierdziwszy, że w sposób niesłychanie krzywdzący pomijają się wnioski Związku Nauczycieli Abstynentów o subwencje z funduszu monopolowego, polecono nie ustawać w dalszych zabiegach.

3. Uznano za wskazane, aby praca abstynencka wśród dzieci szkół po-

wszechnych opierała się o system abstynenckich Złoty Ksiąg, a gdzie warunki na to nie pozwalają, aby pracowano w duchu abstynenckim w misyjnym Dziale Dzieciństwa Jezusowego, na co kierownicy tego Działu w Polsce już wyrazili swą zgodę. Praca opiekuńcza nad działalnością szkolną jest szczególnie po miastach pożądana wobec przeróżnych niebezpieczeństw ulicy. Poleca się pisywać stosowne artykułki do „Naszej Przyszłości”, dodatku dla dzieci w Przewodniku Katolickim, ponadto do Przyjaciela Trzeźwości, który powinien mieć osobny kącik dla dzieci.

4. Szczególnie wiele uwagi należy poświęcić młodzieży gimnazjalnej i seminaryjnej, a w sekcjach abstynenckich przy sodalicych marjańskich albo w samodzielnych kółkach szkolic przyszłych zapalnych przywódców dla ruchu abstynenckiego. Organem dla tej młodzieży jest Młodzież Abstynencka.

Młodzież pozaszkolną wzgl. młodzież ze szkół zawodowych należy chronić przed niebezpieczeństwami alkoholowymi, które tej młodzieży najbardziej zagrażają. Jako formy organizacyjne poleca się sekcje abstynenckie w Stowarzyszeniach Młodzieży Polskiej wzgl. w Stow. Młodych Polek, albo oddziały abstynenckie w Bractwach Wstrzemięźliwości albo samodzielne koła lub też przyłączenie się do kół miejscowych Katolickiego Związku Abstynentów. Organem dla tej młodzieży może być Młodzież Abstynencka albo Przyjaciel Trzeźwości. (tr.)

Stygmatyczka z Konnersreuth

Książka protestanta dr. Gerlicha o Teresie Neumann

Wydany w lipcu rb. zakaz władzy biskupiej w Regensburgu odwiedzania przez osoby obce Teresy Neumann wywołał, jak należało oczekiwać, wiele pogłosek o przyczynach tego zarządzenia. Miarodajne czynniki stwierdzają, że prawie wszystkie te pogłoski nie odpowiadają prawdzie. Nie zasło nic takiego, coby usprawiedliwiło zmianę sądu o Teresie Neumann. Ekstazy płatkowe i wizje trwają nadal. Wspomniany zakaz odwiedzin przez nikogo nie był przyjęty z taką radością, jak przez samą rodzinę Neumannów.

Z końcem roku bież. wydane zostanie dwutomowe dzieło p. t. „Stygmatyczka Teresa Neumann z Konnersreuth”. Autorem książki jest dr. Gerlich, znany w szerokich kołach niemieckich z powodu gruntowności badań i rzeczowości wydanych sądów. W r. 1927 Gerlich trzykrotnie był w Konnersreuth i doszedł do wniosku, że sprawa Teresy Neumann zasługuje na to, by przeprowadzić nad nią poważne badania naukowe. Powziąłszy tę decyzję, autor omawianej książki spędził pięć miesięcy w rodzinnej wiosce stygmatyczki, gdzie mu z całą uprzejmością ułatwiano badania, mimo, że wiadano o jego surowym i krytycznym stosunku do sprawy oraz o nieprzynależności do Kościoła katolickiego. „Z tych studjów w Konnersreuth — pisze Gerlich — wyrosła serdeczna przyjaźń z kółkiem mieszkańców konnersreuthskich”.

Na specjalną uwagę zasługuje opinia autora o ekstazach Teresy. Stwierdza on, że stygmatyczka, będąc w stanie „wzniesłego spokoju” — określenie ekstazy — udzielała mu pewnych wyjaśnień. „Również o losach Teresy Neumann, pisze dr. Gerlich, dowiadywałem się nieraz od niej samej, gdy była w stanie podniesłego spokoju. Wiadomości, które otrzymywałem, stawały się zawsze przedmiotem najsurowszego badania z mej strony... Niektóre z tych danych jak najbardziej przeczyły tym moim pojęciom, które wypracowałem sobie w czasie badań, przeprowadzonych nad poszczególnymi wydarzeniami, a przede wszystkim nad objawami choroby Teresy. Nieraz potrzebowałem całych tygodni a nawet miesięcy, zanim doszedłem do samego podłoża tych niesłusznych, według pierwotnego mego poglądu, wyjaśnień. I wówczas za każdym razem stwierdzałem — niekiedy, jak już zaznaczyłem, dopiero po miesiącach poszukiwań — że, według gruntownego badania naukowego, błąd tkwił we mnie, a nie w wyjaśnieniu, danem mi przez Teresę Neumann w stanie ekstazy. Przekonałem się następnie więcej niż w jednym wyjądku na własnym życiu, że przepowiednie, udzielane przez Teresę Neumann w tym stanie, urczywiły się wbrew wszelkiemu o-

czekiwaniu. Nie raz zdarzało się to bardzo prędko, a niekiedy dopiero po upływie dłuższego czasu. Wśród tych przepowiedni znajdowały się również takie, o których w odnośnych rozmowach z Teresą mówiłem, że urczywienie się ich uważam za całkowicie niemożliwe”.

Pierwszy tom książki dr. Gerlicha opisuje życie Teresy, drugi omawia wiarogodność stygmatyczki i zawiera sprawozdanie o badaniach autora w Konnersreuth. W tym drugim tomie znajduje się również stwierdzenie dr. Gerlicha, że „zjawiska, które związane są z uzdrowieniem ślepoty Teresy Neumann, nie dadzą się wyjaśnić w sposób naturalny”. (KAP.)

O polskiej ekspedycji do Angoli

Staraniem Sekcji Kolonjalnej Ligi M. i Rz. wygłosił w ub. tygodniu w sali 22 Un. Pozn. p. Franciszek Lyp odczyt p. t. „Polska ekspedycja do Angoli”. Kierownikiem tej ekspedycji był właśnie p. Lyp.

Ekspedycja opuściła Polskę w grudniu ub. roku i powróciła w połowie bieżącego. Zadaniem jej było zbadać warunki klimatycznych i gospodarczych pod ewtl. osadnictwo masowe lub jednostkowe oraz wysondowanie opinii władz portugalskich. — Ekspedycja zatrzymała się przez pewien czas w Lizbonie, aby następnie wylądować w jednym większym porcie Angoli, Lobito, skąd wyruszyła w głąb kraju.

W rachubę wchodziła tylko południowa część Angoli, w szczególności wysoki płaskowyż (1500—1850 m) oraz płaskowyż Mexico (1300—1400 m). — Warunki klimatyczne istniejące na pierwszym płaskowyżu są nietylko dobre, ale nawet zdrowotne do tego stopnia, że wysoki płaskowyż Angoli stał się z czasem Mekką dla poszukujących wypoczynku i zdrowia. Oba płaskowyże połączone są z portem Lobito linją kolejową, która wkrótce przedłużona zostanie na wschód do Katangi. Korzyści, jakie sobie z tego połączenia obiecują, są olbrzymie i zupełnie usprawiedliwione.

Mimo jednak tych walorów oba płaskowyże nie mogą stać się terenem dla masowego osadnictwa, a to dzięki osobliwej strukturze gospodarczej Angoli, która jakkolwiek ma wielką przyszłość przed sobą, to narazie znajduje się w początkach swego gospodarczego rozkwitu i potrzebuje ludzi z kapitałem. Stąd też powodzenie miałyby zapewnione tylko osadnictwo jednostkowe i tutaj z ogromną korzyścią znalazłyby lokatę kapitały polskie, znajdujące się obecnie czy to w bankach angielskich, czy też szwajcarskich — w produkcji i eksporcie towarów kolonialnych do Polski. — Interesującym jest fakt, że oficjalne czynniki portugalskie z rezerwą odnoszą się do ekspansji kapitalistów angielskich i włoskich, natomiast z największą przychylnością powitają współpracę gospodarczą z Polską.

Odczyt, mimo swej wysoce interesującej treści i wysuniętych przez prelegenta wniosków, nie zainteresował — niestety — szerokiego społeczeństwa, o czem świadczyła zawstydzająco mała liczba obecnych. (wik)

Mussolini a konkursy piękności

(KAP) Jak wiadomo, we Włoszech konkursy piękności są zabronione. Mussolini ogłosił artykuł, w którym wyjaśnia powody tego zakazu, pisząc m. in.: „Niewieścia siła atrakcyjna jest symbolem cnoty kobiecej i czemś zbyt świętem, by miała służyć konkursom publicznym! Nie jest ona przedmiotem ozdoby, który miałby być wystawianym dla zaspokojenia ciekawości i obłudnego podziwu. Młode niewolnice Wschodu, które przywożono na targi, celem sprzedaży, pełne wstydu, starały się zaprzężyć twarze: królowe i księżne piękności, przeciwnie, same, swobodnie i bez zażenowania wyrzekają się tego naturalnego i właściwego kobiecie wstydu.”

Skromność wywyższa wdzięk niewieści, podczas gdy bezwstyd jest sztywnym przedmiotem prawdziwej piękności. Pochylały się we czci przed kobietą, która spełnia swoje rzeczywiste obowiązki. Wychowanie, organizacje natury społecznej i higienicznej sztuki — oto przeznaczone dla kobiety pola pracy w postępującem stale skomplikowaniu nowoczesnego życia, pola, na których kobieta może rozwinąć taką biegłość, jakiej my nie mogliśmy wykazać. Gdy obserwujemy niewiastę w jej szlachetnej cnotcie, w jej wielkości macierzyńskiej, to nie możemy się zgodzić, by ograbiona uprzednio z wysokich uczuć, jakie winny budzić właściwości kobiety, była następnie oprowadzana w triumfie po ulicach, jako królowa piękności”.

Moldawscy cyganie wymierają.

Wiosną roku bieżącego powszechne zainteresowanie w opinii europejskiej wywołał proces przeciwko bandzie cyganów moldawskich, którzy pod zarzutem dokonania całego szeregu bestjańskich mordów stanęli przed sądem przysięgłych w Kiszyni. Większość oskarżonych zasądziła została na więzienie. Jeszcze przed popelnieniem swych przestępstwych czynów niektórzy z oskarżonych cierpieli na chorobę piersiową. W związku z tem czterech cyganów zmarło w więzieniu jeszcze przed zakończeniem procesu, względnie bezpośrednio po ogłoszeniu wyroku. Piąty z nich, E. Rybar, liczący zaledwie lat 21, zmarł w tych dniach na galopujące suchoty.

Telefon Praga — Moskwa.

W tych dniach podjęte zostały próby około zainstalowania bezpośredniej linii telefonicznej Praga — Moskwa przez Warszawę. Od wyniku tych prób zależne będą losy projektu wybudowania stałego połączenia telefonicznego między Pragą a stolicą ZSSR.

Ofiary na Pomnik Najsw. Serca Pana Jezusa w Poznaniu.

do kasy komitetu wpłacono w złotych		ŁĄCZNY
R. Sternicki, Poznań z okazji 25 let jubil. małżeń.	500.-	
Przewodnik Katolicki	332.15	
M. Musiał, p. B. Wz. Pom.	1.-	
N. N. przez B. Wz. Pom.	50.-	
T. Kaziemierzak p. B. Wz. P.	3.-	
T. Sosnowski p. B. K. Zw. Sp. Zar.	10.-	
J. Wiśniewska p. B. Przem.	10.-	
St. Jakubowski B. Przem.	40.-	
M. Gablerowski p. B. M. Poz.	10.-	
Maik, Poz. p. B. Ziem.	2.-	
M. Pawełska p. B. Ziem.	5.-	
W. Albińska p. B. Ziem.	5.-	
St. W.	10.-	
Stanisławski	10.-	
M. N. Poznań	2.-	
Brodziński, Poznań	50.-	
J. Z., Poznań	10.-	
P. Namińska, Poznań	5.-	
Cz. N. o zdrowie dla córki	5.-	
A. Borzykowsky, Poznań	10.-	
Stan. Marciniak	50.-	
A. Noena, Warszawa	5.-	
Za posr. X Prof. Ziemięskięgo z gimn. Męskiego	480.-	
Ostrów Wlkp.	20.-	
T. Bajerlein	20.-	
Michał Kulicki, r. za Histop.	5.-	
Abramkiewicz, Owiańska	3.-	
Radca Borowicz	10.-	
Ossowski, Grudziądz	5.-	
Kurja Arcybiskupia, Poz.	111.95	
Związek Kat. Tow. Polsk.	155.75	
Rob. Poznań	51.-	
Biuo Parafji Farnej	20.-	
Kuzyńska	10.-	
H. Kronhelm	20.-	
St. Jarosowa, Nowawieś	3.-	
Wł. Strantz, Powidz	5.-	
M. H. Konarzewo, z podz. za odebrane taski z prośbą o zdrowie męża niem. marek w zlocie	20.-	
Lidia Zawrocka, Rydzyna	2.-	
J. Bejma, Budziszewko	5.-	
I. Grzelak, Jeziory	10.-	
J. Migdalek, Gniezno	10.-	
L. Szmidt, Właszyce	10.-	
Nowakowska, Bydgoszcz	2.-	
B. Gruczański, Rychnal	7.-	
L. & Hateria, Stary Sacz	31.-	
Dr. Szadziński, Szubia	10.-	
St. Rek. Kromieczński, Szamotuly	25.-	
Fr. Rydlewski, Chelmska	20.-	
X. Dr. K. Milech, Król Huta	3.-	
K. Niesyt, Jaworzę	2.-	
X. St. Slinkowski, Katowice	1.-	
Michnowska, Koźmnia	5.-	
X. Prof. Jaranowski, Grudz.	5.-	
X. J. Mańkowski, Grudz.	5.-	
L. Szulc Rembowski, Torzew	20.-	
J. Kujawa, Inowrocław	20.-	
Za posr. X Prob. Smorawskiego z Wronczyna Kowalski A Szeszewko	1.-	
A. Pehaust Jerzyn	1.-	
St. Winiaki, Zlotnicki	1.50	
Zebrań na weselu córki pp. Migdaleków w Złotnickach	30.30	
Razem zł	33.80	
Adw. J. Müller, Starogard	3.-	
K. Przybyłowa, Stanowo	10.-	
Z. Seydowa, Radzim	15.-	
X. St. Perenc	1.-	
J. Pawłowski, Wolantae, Paczewo	5.-	
St. Frlmow, Jarocin	5.-	
St. Szlupka, Helenki	15.-	
X. Prob. Szydlik, Chelmska	5.-	
St. Czermiński, Skokowo	5.-	
L. Mikolajczakowa, Bor.	4.-	
M. Tomaszkowa, Borzysl.	20.-	
J. Lesniewska, Zegocin	5.-	
X. Pr. Czujewicz, Czerlejnjska skłádka od parafjan	105.-	
L. Szuk Lubawa	5.-	
X. M. Matuschek, Kórnik	25.-	
III. rata od parafjan	2.50	
A. Tomola, Rusikowice	20.-	
Dr. Penkirch, Zory	20.-	
St. Swornowski, Poznań	5.-	
K. W. Juszcak, Poz. I r.	20.-	
X. Płotka Zbazyń, od Mar. tek różańcowych	24.-	
X. Pieniąkiewicz, Walków	10.-	
T. Surówka, Poznań	30.-	
M. Keller, Poznań	50.-	
Sod. ucz. gimn. im. Asnyka	5.-	
A. Bogacki, Bydgoszcz	2.-	
X. Michał Rec, Tarnowo	7.-	
X. Karczyński, Rywałd	5.-	
R. Leszkowski, Inowrocław	5.-	
X. Pr. Nowakowski, Kędz.	5.-	
Br. Gruszczyński, Poznań	5.-	
X. Br. Nowy, Ostrów	5.-	
B. Gregorowiczowa, Golub	5.-	
Wł. Rek Rajter, Pak. II r.	5.-	
B. Kamiński, Pakość	5.-	
A. Włodarczyk, Parchanie	5.-	
F. Stróżyk, Budzyna	10.-	
Jank. Bydgoszcz	3.-	
H. Kroczyński, Poznań	10.-	
F. Mrówczyńska, Golina	10.-	
P. Lasota, Ostrów	10.-	
St. i J. Waltowiec, Pniewy	20.-	
Fl. Kupczyk, Wapno	20.-	
Szkoła Katolicka, Sekowo	20.-	
X. Hinz, W. Lubień	3.-	
Oratorium św. Filipa Ner. Gostyń	100.-	
J. Grell, Doruchów	5.-	
W. Medlewski, Ostrzeszów	5.-	
X. M. Kaspruk, Beremiany	5.-	
L. Jackowski, Gniezno	20.-	
W. Weżyk, Stary Sacz	5.-	
K. Juglarska, Stary Sacz	5.-	
Dr. Bulniewicz, Dobrzyca	10.-	
T. Popkowska, Lutom.	10.-	
Państw. Sem. Naucz. Męsk.	20.-	
Rozóżno	10.-	
J. Buzacki, Wągrowiec	10.-	
M. Szymkowiak, Kepno	10.-	
L. Idzikowski, Poznań	10.-	
Biuo Paraf. Czeszewo	3.-	
J. Jafcuk, Ostrów	5.-	
Fr. Kulczkowski, Lwów	10.-	
J. Jankowski, Morczyno	10.-	
Ign. Zychowicz, Kowal	4.-	
A. Filipukówna, Pomysie	5.-	
X. Pr. Rosochowicz, Ociaz od par.	5.-	
J. Heleniakowa, Rosochow.	2.-	
L. Lewekowice, Szubin	2.-	
A. Plocianikowa, Sarbin	2.-	
A. Bunsch, Bielsko	2.55	
C. Wiesz, Rososzyca	3.-	
M. Knobloch, Września	3.-	
L. Snowacki, Bydgoszcz	3.-	
H. Kamińska, Bydgoszcz	5.-	
Kozłowski, Chwałibogowo	5.-	

RUCH W TOWARZYSTWACH

— Klub Łyżwiarski zwołuje na dziś wtorek godz. 20 zebranie sekcji hokeja na lodzie w lokalu p. Jarockiego, ulica Masztalarska.

— Sodalicia Marjańska Akademików przy U. P. Zebranie ogólne odbędzie się dziś, t. j. we wtorek 12 bm. o godz. 20,15 w „Marianum”, ul. Szewska 18. Na porządku obrad: Sprawozdanie ze Zjazdu Sodalicyjnego w Wilnie. Sympatycy mile widziani.

— Zarząd Zrzeszenia byłych Kontrolerów i Kasjerek P. W. K. zwołuje na dzień 13 bm. plenarne zebranie, które odbędzie się w lokalu p. Świtalskiego, przy ulicy Podgórznej 13 o godz. 20.

— Stow. Młodzieży Polskiej przy Farze pierze udział w dniach 13, 14 i 15 bm. w rekolekcjach, które odbywają się w kościele św. Marcina o godz. 8 wiecz.

— Tow. Przemysłowców w Jeżycach. Zebranie odbędzie się w środę dnia 13 bm. o godzinie 20 w lokalu p. Kasperkowej, ul. Kraszewskiego 16. Na porządku obrad wykład p. płk. Piekuckiego. Zabawa odbędzie się w sobotę dnia 16 bm. o godz. 20 na sali p. Kasperkowej.

Składki i pokwitowania

W administracji pisma naszego złożono w dalszym ciągu:

Na pomnik Serca Jezusowego: Jeżewscy z Lubonia z podziękowaniem za otrzymane łaski, 20 zł; — Włodzimierz Droszcz, Poznań, 10 zł; — Jurek Borowicz, Oborniki 5 zł; — Jan Cwojdzinski 5 zł; — A. Z. z podziękowaniem za otrzymane łaski z prośbą o dalszą opiekę 25 zł; — Z. Ch. 10 zł; — Antoni Turkot, Duszniki 5 zł; — razem z poprzednio pokwitowanymi 1925,95 zł.

OD PÓŁ WIEKU POWSZECHNIE ZNANY ZE SKUTECZNOŚCI

szczyt doskonałości

ERSIRANS

St. Górskiego

POI

RAK

NÓG

PACH

używa po i uży ci

PP 68632.415-6

WŁASNY WYRÓB
KONFEKCIJ MĘSKIEJ
i CHŁOPIĘCEJ

RZETELNE
NAJTAŃSZE
ZRÓDŁO
ZAKUPU!

E. GRZEŚKOWIAK
POZNAŃ, RYNEK 83

Podziękowanie.

Ciężko dotknięci nagłą śmiercią najdroższego syna naszego, męża i brata, ś. p.

Dr. med. Sylwestra Witolda Lubicz Gościckiego składamy z głębi zbolalej duszy najserdeczniejsze dzięki Wszystkim co bez różnicy stanu, nacji i wiary wzięli tłumny udział w żałobnym pochodzie i Mszy św., świeżą mogiłę stroili w kwiaty i wieńce, a nam nieszczęsnym ciepłymi słowami nieśli pociechę i ukojenie. Szczególnie zaś stokrotnie Bóg zapłać! tym bezimiennym pacjentom Zmarłego za tak liczne oznaki wdzięczności.

Rodzina Lubicz-Gościckich.
Kórnik, 12 listopada 1929.

SKRZYŃKA DO LISTÓW

— A. G. Wilno. Specjalny instytut psychotechniczny w Poznaniu nie istnieje. Badania psychotechniczne w własnym zakresie prowadzą w Poznaniu Izba Rzemieślnicza i Poznańska Kolej Elektryczna. (K.)

Wojazderów

do działu sprzedaży książek na raty poszukuje poważna firma księgarska w Poznaniu. Oferty z podaniem referencji, należy nadsyłać do ekspedycji Kurjera Poznańskiego pod aw 5249

CUKIERKI ŚMIETANKOWE

WEDLA

Dnia 11 listopada 1929 o godz. 2,30 w nocy, zasnęła w Bogu, po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzona Sakramentami św., moja najukochańsza żona, nasza najdroższa i najlepsza matka, teściowa, babka, siostra i ciocia, ś. p.

Marta Wyrembecka

Dziecko Marji

Nabożeństwo żałobne z wigiljami w Kościele św. Małgorzaty na Śródce odbędzie się w czwartek, 14 b. m. o godz. 9,30, poczem wyprowadzenie drogich zwłok na cmentarz parafjalny, o czem Krewnych i Znajomych zawiadamiają w ciężkim smutku pogrążeni

mąż, córka, zięć, wnuczki i rodzina.

Poznań, Chwaliszewo 6, Gniezno, Bydgoszcz.

Zakład Pogrzebowy „Ceremonjal” Poznań Towarowa 25 tel. 31-80 dw 2880

Podziękowanie.

Wszystkim, którzy oddali ostatnią usługę, ś. p. **Generalowi Rajmundowi Baczyńskiemu** a w szczególności Ks. Dziekanowi W. P. Prałatowi Wilkansowi, Dowódcy Korpusu P. Generalowi Dzierżanowskiemu, Dowódcy 14 Dyw. Piech. P. Generalowi Kędzierskiemu, Panom Generalom, Komendantowi miasta P. Pułkownikowi Malczewskiemu, P. Pułkownikowi Kownackiemu, Panom Oficerom, Podoficerom, Szeregowcom, Stowarzyszeniu Oficerów w stanie spoczynku, Okręg. Szpitalowi Wojsk., składamy serdeczne

Bóg zapłać!

dw 2821 **Żona i rodzina.**

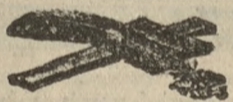
Za okazane szczerze współczucie w ciężkim naszym smutku, za wieńce i wszystkim, którzy wzięli udział w pogrzebie naszego najukochańszego syna, ś. p.

Henryka Woźniakowskiego

a w szczególności X Nalewajowi, p. Dr. Br. Czajkowskiemu, paniom nauczycielkom, uczniom i uczennicom Wielk. Szkoły Przygotowawczej, składamy na tej drodze z głębi serca płynące

Bóg zapłać!

Rodzice i siostra.

W poniedziałek, dnia 11 listopada 1929 r. zasnęła w Bogu, po ciężkich cierpieniach, opatrzona Sakramentami św., moja najdroższa matka, teściowa, babcia, ciocia i prababcia, ś. p.

z Olejniczaków

Wiktorja Golibrocka

przeżywszy lat 67. Wyprowadzenie zwłok z kaplicy św. Józefa i msza św. z wigiljami w czwartek, 14 bm., o godz. 9,30 przed południem.

W głębokim i nieutulonym żalu **Królikowska Marja z d. Golibrocka** **Królikowski Adam** **Siejkowska Helena** **Siejkowski Edward** **Królikowski Zygmunt.**

Poznań, Gen. Prądzyńskiego 56. zw 20171

W poniedziałek, 11 listopada 1929, o godz. 1 po poł., zasnęła w Bogu, po długich i ciężkich cierpieniach wskutek przebycia 4 i pół roku Kaźni Pruskiej poniesionej za Ojczyznę, opatrzona Sakramentami św., moja najukochańsza i najlepsza żona, nasza droga siostra, szwagierka i ciocia, ś. p.

z Fibichów

Janina Agnieszka Plackowska

przeżywszy lat 36 Pogrzeb odbędzie się w czwartek, 14 b. m., o godz. 4 po południu, z kaplicy cmentarza św. Trójcy, Dębiec.

dw 2838 **W ciężkim smutku pogrążeni**
mąż i rodzina.

Poznań, Wierzbicice 58. Zakład Pogrzebowy „Ceremonjal” Poznań, Towarowa 25. tel. 31-80.

Dnia 11 b. m., o godz. 12 w południe, zasnęła w Bogu, po krótkich lecz ciężkich cierpieniach, moja najdroższa żona, nasza ukochana siostra, szwagierka i ciocia, ś. p.

z Papków

Gertruda Peisertowa

Pogrzeb odbędzie się w czwartek, 14, o godz. 15,30, z kostnicy cmentarza ewangelickiego w Szelagu.

W ciężkim smutku pogrążeni **mąż i rodzina.**

Poznań (Grobla 30), Tuszyn, Chicago.

W dniu 10 listopada r. b., o godz. 10 wieczorem, zasnęła w Bogu po długich i ciężkich cierpieniach, w 79 roku życia, nasza najdroższa matka, babka, prababka i teściowa, ś. p.

z Bruździńskich

Franciszka Starzakowa

Pogrzeb odbędzie się w czwartek, 14 b. m. rano, o godz. 10 w Mi chorzewie.

W głębokim smutku pogrążeni **dzieci i rodzina.**

Michorzewko, Poznań, Lwówek, Kwilcz, 12. 11. 1929. Osobnych zawiadomień nie wysyła się. Zakład Pogrzebowy „Bracia Nowak” pl. Nowomiejski 10. Tel. 1046.

Beda z Göhringów Bocheńska

nasza najdroższa żona i matka, opatrzona kilkakrotnie Sakramentami św., po dłuższych cierpieniach, zmarła w poniedziałek, dnia 11 b. m., o godz. 7,30 przed południem. Wyprowadzenie zwłok z domu żałoby odbędzie się w czwartek, dnia 14 b. m., o godz. 1,30 po południu w Obornikach, na cmentarz parafjalny, msza św. za drogą Zmarłą odbędzie się nazajutrz.

W ciężkim smutku pogrążeni
mąż, syn i rodzina.

Osobnych zawiadomień nie wysyła się.
Oborniki, Grodzisk, Poznań, Frankenstein - Śląsk, Hessenwinkel - Berlin.

W poniedziałek, 11 listopada 1929, o godz. 12,50 po poł., zasnęła w Bogu, po długich cierpieniach, opatrzona Sakramentami św., nasza najdroższa siostra, ciocia i kuzynka, s. p.

Jadwiga Lisiecka

przeżywszy lat 26. Pogrzeb odbędzie się w czwartek, 14 b. m., o godz. 4 po poł., z kostnicy Szpitala Miejskiego na cmentarz św. Marciński przy ul. Bukowskiej.

W ciężkim smutku pogrążona
rodzina.

Zakład pogrzebowy „Ceremonjal“, ul. Towarowa 35, tel. 31-40.

Osiadłem w Lwówku
przy Rynku 18

Dr. St. Szamborski

lekarz. zw 20150

CZEKOLADY

tylko z firmy

Al. Marcinkowskiego 6

Pw 7081 48,12

Gdy głowie zagraża łysina
i włosy silnie wypadają

używajcie tylko

PIXYNE „ARTA“

ze żółtkiem.

Środek odżywczy i wzmacniający włosy. Każda butelka „Pixyney“ „Arta“ ze żółtkiem zawiera pod gwarancją i świeże żółtko z domieszką ekstraktów roślinnych na porost włosów. Środek spreparowany specjalnym sposobem chemicznym, w użytku bez porównania nadzwyczaj skuteczny. Nadzwyczajne wyniki na polu pielęgnacji włosów. Środki premjowane na Wystawie złotym medalem.

Żądać wszędzie.

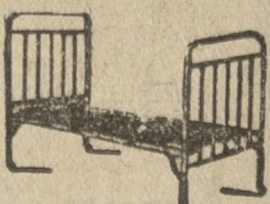
Zakład Chemiczny „ARTA“

Poznań, ul. Drużbackiej 7.

Tel. 61-67

Pw 6987-54,159

Łóżka metalowe materace

własnej fabrykacji poleca

J. Ebertowski

Poznań, ul. Nowa 10.

Katalogi wysyłam

na żądanie.

Pw 4744 14,21

RABKA

Zdrowisko górskie 500. m. n. p. m. w Małopolsce zachodniej. Solanki jodo-bromowe. Idealne warunki wypoczynkowe i lecznicze. Sporty zimowe.

Prospekty wysyła Komisja Zdrowia. Tel. 13.

Pensjonat Zakładowy H. Wieczorkowskiej. Wille „Orzeł“ i „Luboń“ czynny cały rok. Centralne ogrzewanie, w droższych pokojach ciepła i zimna woda bieżąca. Kąpiele solankowe i gazowe, oraz lampa kwarcowa w budynku. Telef. 5.

Pensjonat Łowiczanka M. Krasieńska i A. Ryglęka, w centrum Zdrowiska. Woda bieżąca w każdym pokoju. Łazienka do kąpiel mineralnych w domu. Kuchnia wykwinna, na żądanie djetyczna. Telef. 47.

Pensjonat Primavera H. Fuchsowej, ul. Słowackiego. Korytarze i jadalnia, centralnie ogrzewane. Woda bieżąca ciepła i zimna w pokojach. Kąpiele solankowe w pensjonacie. Tel. 21.

Pensjonat Kaprys H. Mierzyńska i H. Langowa (dawniej Świt) Centralne ogrzewanie. Woda bieżąca ciepła i zimna w pokojach. Kąpiele solankowe w pensjonacie. Tel. 18.

Pensjonat Bellevue M. Mikulska, ul. Parkowa. Łazienka z wodą mineralną w domu. Korytarze ogrzewane. Ceny przystępne.

Pensjonat Marysieńka M. Szupowa, ul. Zubrzyckiego, centrum. Wikt pierwszorzędny. Ceny przystępne.

Pensjonat Opatrzność Majorowej Liske Ciepło, suto, przytulnie - solanki loco. Telefon 23.

Pensjonat Stella O. Piechockiej. Bieżąca woda. Solanki loco. Korytarze centralnie ogrzewane. Tel. 11.

Pensjonat Liliana W. Drzewieckiej, położony w Parku zakładowym. Otwarty cały rok. Tel. 6.

Zakład Leczniczo-wychowawczy żeński S.S. Nazaretanek w Rabce. Nauka: klasy powszechne i 4 gimnazjalne. Tel. 9.

Gimnazjum żeńskie sanatoryjne im. św. Teresy z internatem na 50 panienek. Od 1 do 6 klasy z prawem publiczności. Tel. 22. nw 5332

Zakład leczniczo-wychowawczy Dr. med. Józefa Olszewskiego, przyjmuje chłopców od lat 6 do 10, przez cały rok. Nauka. Języki obce. Muzyka. Tel. 21.

Poważne przedsiębiorstwo handlowe
poszukuje

kilka ubikacji reprezentacyjnych

około 150 - 200 mtr. kw. oraz

składnice

jasne i zupełnie suche, ewentl. wydzierżawi całą wille. Łaskawe zgłoszenia z podaniem bliższych szczegółów oraz planem sytuacyjnym do „Par“, Al. Marcinkowskiego 11, pod nr. 46,10

Pw 7026/46,11

Jedna z poważniejszych fabryk mydła

zmieni przedstawiciela

na Poznań i Poznańskie. W rachubę wchodzi tylko reflektanci, mogący się wykazać dłuższą owocną praktyką, dobrze zaprowadzeni i odpowiednio ustosunkowani. Oferty z podaniem referencji oraz sposobu zabezpieczenia składu i inkasa, skierować pod szyfrą „Pierwszorzędna reprezentacja“ do Tow. Rekl. Międzyn. Sp. z o. o., g. r. Rudolf Mosse, Katowice, Mickiewicza 4. Tp 640

Amerykański wynalazek

NOWOSC

nietłukące się

szkła do zegarków,

okrągłe i fasonowe

poleca

firma: W. MAYER właśc. L. Halaekowski, ul. Nowa 11

Pw 4209-41,287

2 samochody otwarte

marki „Buick“, model roku 1925, o sile 16/75 K. M. 7-io osobowy, w świetnym stanie, i marki „Bertiet“ z tego samego roku o sile 16/42 K. M., równ eż w dobrym stanie, sprzedana po bardzo korzystnej cenie

„UNIA“ Zjednoczone Fabryki Maszyn dawn. A. Ventzki & Peters Sp. Akc. w Grudziądzu.

dw 2794

POSADZKI PARKIETOWE

dostarcza

Fabryka wyrobów drzewnych

Czesław Leitgeber

Poznań, ulica Naramowicka nr. 25.

Tel. 50-81

zw 1999

Fortepiany Pianina

Sawway fabryk krajowych jak i zagranicznych na dogodnych warunkach do 24 miesięcy. Harmonje przy wpłacie 250 zł na spłaty po 30 zł miesięcznie poleca

Władysław Kwiatkowski
Poznań, ul. Gwarna 13.
Telefon 24-45. dw 2751

Poszukuje się

10-12 pokojowego mieszkania

na parterze, przy Botaniku lub za Operą. Zgłoszenia Kurjer zw 20148

FUTRO

dla kieszka lub ziemian napiekne opsy kolmierz bobowy tania sprzedam. Oferty do Kurjera pod zw 20169

Magazyn na sprzedaż

położony na Głównym Dworcu Towarowym w Poznaniu bocznicą kolejową. Budynki masywne, obszerne, suche, wodociąg, elektryczność, telefon. Budynek mieszkalny dla magazyniera. Rzadka okazja! Zgłoszenia do ekspedycji Kurjera Poznańskiego pod dw 2773

Wagon cebuli

żyławskiej olbrzymiej, suchy, zdrowy towar zaraz na sprzedaż. FEŁGE, właśc. dóbr Leszno.

„Renault“

ZAWIADOMIENIE.

„Renault“

Zawiadamiam niniejszym uprzejmie, że objąłem zastępstwo słynnej fabryki samochodów

„RENAULT“

na Wielkopolskę i Pomorze.

Polecam do natychmiastowej dostawy wszelkie typy samochodów osobowych, ciężarowych i specjalnych po znacznie niższych cenach.

Podwozia ciężarowe wszelkich typów, traktory rolnicze i przemysłowe, zamiataczki ulic, samochody strażackie i motopompy.

Natychmiastowa dostawa wszelkich części zamiennych.

Proszę o zwrócenie szczególnej uwagi na najnowsze modele samochodów osobowych:

„Monasix“ 6 cylindr. 8/30 PS. Limuzyna 4-drzwiowa. Zużycie benzyny 10 ltr. na 100 km.	Cena 13 500 zł
„Monastella“ 6 cylindr. 8/30 PS. Limuzyna luksusowa 4 drzwiowa. Zużycie benzyny 10 ltr.	Cena 14 240 zł
„Vivastella“ 6 cylindr. 15/60 PS. Limuzyna luksusowa. Zużycie benzyny 16 ltr. na 100 km.	Cena 32 000 zł

„Vivastella“ z chłodnicą z przodu.

Proszę zażądać ofert i znacznie niższego cennika najnowszych modeli podwozi autobusowych 6 cyl. 15/60 PS. 2—3 tonn. nośn. efekt. Polecam mój dobrze zaopatrzony skład akcesorii samochodowych i opon.

„FEBAUTO“ wł. Franc. Beszterda

Dogodne warunki spłaty.

Poznań, ul. Dąbrowskiego 2. — Telefon 70-66.

Kw 1155

KAZDY MOZE ZDOBYC FORTUNE, GRAJAC NA LOTERJI PANSTWOWEJ.

Skorzystaj z okazji i nadeślij do Kolektury Loterii Państwowej nr. 184 w WARSZAWIE, ul. NALEWKI 33, swoje imię, rok i miesiąc urodzenia, otrzymasz los po cenie nominalnej do 1-ej klasy 20-ej Polskiej Państwowej Loterii, wybrany zupełnie bezinteresownie przez słynnego astrologa Szyllera-Szkolnika, na zasadzie obliczeń kabalistycznych i astrologii, po uprzednim wpłaceniu do P. K. O. za nr. 16,301 lub też przekazaniem pocztowym należności za 1/4 losu 10.— zł, 1/2 losu 20.— zł, 3/4 losu 30.— zł, cały los 40.— zł oraz na koszt pocztowe 75 gr. na list polecony. Życzącym wysyłamy za zaliczeniem.

Losy wysyłamy natychmiast po otrzymaniu gotówki.

Główna wygrana 750.000 zł.

Co drugi los wygrywa!!!
Ciągnięcie odbędzie się 14 listopada i 15 listopada r. b. O każdej wygranej i stawce zawiadamiamy natychmiast.
Uwaga: Do każdego losu Kolektura dołącza podobiznę p. Szyllera-Szkolnika z własnoręcznym potwierdzeniem wybranego przez numer. Na losy wybrane przez p. Szyllera-Szkolnika do poprzedniej Loterii pada procentowo wielka ilość wygranych!!!
Listy dziękczynne do sprawdzenia w naszej Kolekturze.

Futro wilczury

rodzaj dachy, dobrze utrzymane, nadające się do jazdy otwartym samochodem, a szczególnie dla Imci Księży korzystnie na sprzedaż. Obejrzeć można w firmie J. Szkudlarek, Poznań, Wrocławska 38.

Pw 7039-16,29

Młynarz lub zbożowiec

kawaler, lat 26, dobrze polecony, poszukuje posady. Posiada kilkanaście lat praktyki, w tem 2 i pół roku w większym przedsiębiorstwie (Tow. Akc.), ukończony kurs majstrów młynarsk. (dwa półrocza) przy Państw. Szkole Przemysł w Bydgu. Zarządzał jednocześnie przez kilka lat tartakiem. Własnymi narzędz. wyk. montaż. Łaskawe zgłosz. do eksp. Kurjera Poznańskiego pod zw 20 155

JAZ
Francuski
budzik
precyzyjny.

Pw 482f-70,500

Ekspedjentka

czysta, dzielna i uprzejma potrzebna od 1. 12. 29 do naszego składu rzeźniczego.

Bracia Strobel, Poznań, św. Marcin 28. aw 5827

Młyn

nowoczesny w bogatej zbożowej okolicy bez konkurencji wydzierżawie pod bardzo korzystnymi warunkami do objęcia 7000 lub zamienię na kamienicę miejską. Oferty do Kurjera pod zw 20153

Zagraniczna firma poszukuje w centrum

lokalu

złożonego z 2-3 pokoi frontowych, parter lub 1 piętro. Zgłoszenia do Kurjera pod zw 20162

Poważne przedsiębiorstwo handlowe poszukuje zaraz biegłej

maszynistki-stenografistki

znającej języki: niemiecki, francuski i angielski. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego pod zw 20161

TEREN

położony bezpośrednio przy dworcu w Górczynie korzystnie na sprzedaż. Pośrednictwo niewykluczone. Szczegóły Kurjer Poznański zw 20165

Nauczycielka

języka francuskiego, z dobrem poleceniem, poszukuje lekcji. Oferty do Kurjera Poznańskiego pod zw 20002

Zwapienie żył.

Zdenerwowania osłabienia Żąda bezpłatnej broszury o nieszkodliwym leczeniu domowym od Dr. GEBHARD & Co., Gdańsk. nr. 56.

Licytacja dobrowolna

W czwartek, dnia 14 listopada 1929 r., o godz. 2,15 po poł., sprzedawać będą na rachunek właściciela za gotówkę najwięcej dającymu: zw 20 170

cały zakład ogrodniczy

składający się z cieplarni włącznie kwiatów, okien inspekcyjnych, narzędzi oraz kwiatów w doniczkach i zagonach, drzewek owocowych i innych.
Zbiórka kupujących do godz. 2 po poł., w lokalu Pana Softysiaka przy ul. Górczyńskiej w Poznaniu, restauracja pod Lwem. Sprzedaż odbędzie się napewno.
Dawid, kom. sądowy, Śniadeckich 28.

LICYTACJA DRZEWA

Z Leśnictwa Małejności Bronikowo sprzedawać się będzie w czwartek, 14 listopada 1929 przed poł., o godz. 9, w gościńcu w Bronikowie: dw 2799

Świerki: 16 sztuk drzewa budulcowego	= 33,42 m ³ 1 klasy,
61 " " "	= 82,90 m ³ 2 "
45 " " "	= 32,01 m ³ 3 "
32 " " "	= 36,07 m ³ 1-3 "
4 metry przestrzenne drzewa bednarskiego.	
40 metrów przestrzennych szczapów (opalowych).	

Porozumienie co do prolongowania zapłaty musi nastąpić przed terminem.
Bronikowo, dnia 6 listopada 1929.
Zarząd Leśny.

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych: 1-linowy milimetr 60 groszy

<p>1 SPRZEDAŻE</p> <p>Składy w Poznaniu i miastach powiatowych poleca i poszukuje Tomczak, Poznań, Wierzbieckie 31. zdw 72 575</p> <p>Skład kolonialny, 3 pokoje, kuchnia wynajme. Tomczak, Poznań, Wierzbieckie 31. zdw 72 562</p> <p>Resztówka 85 morg. ziemi buraczanej, budynki masywne, inwentarze nadkompletne. 20.000, wpłaty 15.000, reszta długie lata. Wszczęta Agnecja, Poznań, Długa 5. zdw 72 572</p> <p>Magiel dobrze utrzymany sprzedam. — Woźna 11, podwórze, tr., prawo. zdw 72 651</p> <p>Majątki ziemskie, Poznańskie od Niemców 400 morg. wpłaty 150 000, 840 871 mg., wpłaty po 200 000, 8 260 morg., wpłaty 600 000 zł sprzedam Jax, Poznań, Ratajecka 19. zdw 72 622</p> <p>Skład kolonialny 2 pokoje i kuchnie w centrum sprzedam. Pankiewicz, W. Garbary 42. zdw 72 610</p>	<p>Skład towarów krótkich, włóknistych i konfekcji z wolnym mieszkaniem w bardzo ruchliwym mieście zaraz do objęcia. Zgłoszenia Kurjer nr 5348</p> <p>Wydawnictwo dziennika na Pomorzu na sprzedaż. Oferty przyjmuje Iro. Instytut dla Reklam i Ogłoszeń, Bydgoszcz, pod "Wydawnictwo", nr 5 339</p> <p>Wózek sportowy tanie do sprzedania. Głowacki, Marsz. Focha 111. zdw 72 456</p> <p>Pianino Ecke czarne za 2 000 zł sprzedam. Adres wskaże Kurjer zdw 72 466</p> <p>Okazyjnie sprzedam jadalnie, sypialnie, łazienki i inne rzeczy. Skład komisyjny. Pocztowa 20. zdw 72 465</p> <p>Futro damskie białe, średnia figura 150 zł. Kanałowa 6, III., lewo. Pw 7 034-56,473</p> <p>Gospodarstwo 50 morg. ziemi pszennej, w okolicy Jarocina, dobre inwentarze, masywne zabudowania, przy szosie i stacji kol., spiesznie za 20 tys. sprzedam Cyraniak, Poznań, św. Marcina 68. zdw 72 406</p>	<p>Dom masywny, w handlowym mieście, skład 7 ubikacji, ogród, bez dachu, dzierżawa miesięczna 130 zł, cena 13 000, wpłaty 8 000, reszta na dłuższy czas. Kaniewska, Poznań, Kwiatowa 11. zdw 72 605</p> <p>Stół lustro, duża cynkowa wanna do sprzedania. Mickiewicza 17, III., prawo. zdw 72 498</p> <p>Parcele wielki wybór parcel pod budowę poleca Cyraniak, Poznań, św. Marcina 68. zdw 72 495</p> <p>Wilk ładny okaz sprzedam. Rybaki 20a, III., p., lewo. zdw 72 485</p> <p>Sprzedam domek, chlew masywny ogródek 4 km od Mosiny, cena 3 000. — Spiesznie Władysław Kleiber, Mościna. nw 5347</p> <p>Futro damskie brązowe średnia figura 150 zł. Wielkie Garbary 47, parter, prawo. Pw 7084-56,473</p> <p>Z powodu likwidacji składnicy drzewa w Swarzędzu sprzedam tanio wszelkie zapasy drzewa kierownik Łożyński Swarzędz, przy hotel, telefon Swarzędz 40. zdw 8812</p>	<p>Wózczków rowerków zabawek wybór. — Świątek dziecięcy". Kraszewskiego 11. zdw 69 591-2</p> <p>Motocykle Rex Akme Motococche oraz używane sprzedaje tanio Koczyskiński, Pasaż Kino Apollo. zdw 71 575</p> <p>Fortepian skrzydło. Młyńska 3, III. zdw 69 797</p> <p>Plaszcz zimowy damski sprzedam. Młyńska 3, III. zdw 69 307</p> <p>Zakopane Biuro J. Kubińskiego ma do sprzedania wille, parcele. zdw 71 534</p> <p>Piekarnia w powiatowym mieście z całym urządzeniem za małym odstępem zaraz do wynajęcia. Wskaże Kurjer zdw 71 502</p> <p>3 plece szelazne, używane do sprzedania. ul. Młyńska 9, II prawo. Pw 663</p> <p>Samochód kryty 020 PS gotowy do jazdy tanio do sprzedania. Kanałowa 4, III. zdw 659</p>	<p>Wóz reklamowy w dobrym stanie korzystnie sprzedam. Zgłoszenia St. Ruprycht, Marsz. Focha 35. zdw 72 706</p> <p>Meble we wielkim wyborze za gotówkę i na miesięczne spłaty poleca Stanikowski, Woźna 12 (Butelska). bpw 925</p> <p>Sprzedam bardzo korzystnie aparat destylacyjny na 50 litrów National Kasa Rejestr. maszyna do pisania Reks Wisibli amerykańska, nowa, bardzo mało używana, kocioł koprowy na 300 litrów z kurkiem u dołu. St. Pawłowski, Jarocin, Rynek 5. nw 5 323</p> <p>Meble na dogodnych warunkach spłaty poleca Pluciński, Woźna 7. zdw 69 418</p> <p>Sprzedam dom w Szamotułach z dobrem zabudowaniem i 3 morgi ziemi. Cena według umowy. Adres wskaże Kurjer zdw 70 330</p> <p>Gospodarz! W bloce planujący nie znajdziemy. Tuca szybko święnie prowadzi Centralina Michałowski, nie nie straszyć, tylna sie wabogacina. zdw 7810-11</p>	<p>Miód Wołyński z własnej pasieki, gwarantowanej jakości, od 18 kg. wyśie za zaliczeniem kolejowem po otrzymaniu 20% zadatku, kilo 3 złote. B. Kossowski, Związek Ziemiaków, Krzemieniec. zdw 70 346</p> <p>Młyny z prężnialem od 50 do 1 000 ctn. na dobe na korzystnych warunkach kupna zamiany poleca Biuro Handlowe Boltar, Skarbowska 17. tel. 52-42 bpw 338</p> <p>Fabryki wille, wszelkie przedsiębiorstwa handlowe korzystnie poleca Biuro Handlowe Boltar, Skarbowska 17. tel. 52-42. bpw 339</p> <p>Skład duża wystawa nowe urządzenie, świeżo odnowiony, odstąpię tanio Powód wyjazd Wiadomości Poznań, Aleje Marcinkowskiego 3a, godz. 11—14 Skład Konfekcji. nw 5342</p> <p>Pokojują skrzynkę muzyczną sprzedam za 65 zł. Dominikańska 5, I., lewo, dw 2902</p> <p>Dom willa pod Poznaniem 5 ubikacji, wpłaty 8 000 złotych sprzedam Argus, Poznań, Piekary 15. zdw 72 608-7</p>
---	--	--	---	---	--

Koldry
puchowe i wátowe, materace włóscienne, wełniane i wólkna poleca po najni¿szych cenach Nowa Wytwórnia Pościeli Marja Gnoñska, Poznañ. Pościeli Swiato-krzy¿ki 1, Surowy włoscian oraz u¿ywane koldry i materace przy-jeżd¿y do przeróbki i pokrycia. Zamówienia z prowincji załatwia odwrotnie.
Du¿y
skład. Starym Rynku nadajacy sie na ka¿dã bran¿e, z urzãdzeniem I. klasy, du¿e okno wystawowe. cena 9.000 zł. Spiesznie sprzeda Wielkopolska Centrala, ßw. Marcina 78, zdw 72 502

Sypialniã
dubowo fornierowana nowa tãnio sprzedam. Grobla 30. II., lewo. zdw 72 598
Maszynã
Singera damská sprzedam. Adres wskã¿e Kurjer zdw 72 597
Stoły
składowe oszlãkone grubym szklãem nowe. okazjynie sprzeda. Sniãdecki, Chwaliszewo 66. zdw 72 655

Pianino
jak nowe za gotówkã sprzedam. Obje¿rzcã codziennie miãdzy 2-3. Gdzie? wskã¿e Kurjer zdw 72 661
Samochód
sportowy „De Dion Bouton” gotowy do jazdy z powodu braku miejsca za 1.200 zã. sprzedania. Zgłoszenia Hoffmann, Poznañ, Wrocławska 22, pierwsze piãtro, zdw 72 666-7

Doró¿kã
samochodowa ze staãã koncesjã i nowym zegarem na nowych oponach, gotowy do jazdy tãnio sprzedam. Wiãdomoścã telefon 2194. zdw 72 668-9
Wózeczkã
zabawek wybór. „Swiatek dzieciãcy”, Kraszewskiego 11. zdw 72 536
Futro
meskie opozy, koñnier karakuly, maszyny okragle czolono sprzedam. Poznañska 38. III., lewo. zdw 72 568-9

Parcelã
budowlana za wpłata 400 zlotych do sprzedania. Bialkowski, Wrocławska 18. zdw 72 436-7
Cie¿arãwkã
prawie nowã pierwszorzãdnej marki, no¿noścã 1300-1500 kg. bardzo tãnio na sprzeda¿ do obejrzenia w gara¿ach firmy Hempowicz - Automobile - Fabryka Karoserji Poznañ, Patrona Jackowskiego 49, telefon 6515, bpw 933/34

Taksãwkã
nowoczesna ze staãã koncesjã, zegarem i numerem gotowa do jazdy bardzo korzystnie na sprzeda¿, do obejrzenia w gara¿ach firmy Hempowicz - Automobile, Poznañ, Patrona Jackowskiego nr. 49, tel. 6515, bpw 935/36
Tãnio
nie ubierzesz, umebujesz w Domu Komisowym ßw. Marcina 73a. Pw 4 944

Meble
na raty i za gotówkã po najni¿szych cenach poleca Szpryncacz. Wielka 13. Kliãtenci zamiejscowej odstãwiamy wlasnym samochodem. Pw 4 972-3
Skład
kolonialny z towarami, mieszkaniem sprzedam, cena okolo 5.000. Adres Sprynger, Ko¿mín, Klasztorna 44. zdw 72 659

Narzczonã
piãrscionki, obrãczki sãbne szczerã zãto, poleca Chwilkowski, ßw. Marcina 40. zdw 72 647
Dom
2 pokoje, 2 kuchnie, chlew, ogród owocowy sprzedam przy wpłacie 9.000 zł. Marcin Cegiółka, Poznañ - Fabianowo. zdw 72 599
Aparat
fotograficzny, obiektyw Zeissa (Spiegelrefleks) sprzedam za cenã 1.200 zł. R. Piotrowski, Poznañ, Wodna 22. I. piãtro, zdw 72 551

Rze¿nicztwo
z mieszkaniem, warsztat, zapãd elektr., nadajã sie na inne bran¿e. Adres wskã¿e Kurjer zdw 72 679
Szafã
do rzeczy tãnio. Ratajczaka 38. II., lewo. zdw 72 688
Dobrze
zaprowadzony skład krótkich towarów i robót rzcnych, z mieszkaniem w miãscie wikszeã po wiatãem zaraz na sprzeda¿ gotówka za 5 do 6 tys. zł. Oferty Kurjer Poznañski zdw 72 696

Hurtownicã
sprzedam natychmiãst 125 skrzyñ zamkanych, mieszczone 50 but. Adres Kurjer zdw 72 690
Zakopane
Nowa willã, wolna od podatku, obecnie ponad 600 zł przynoszãcã mieszczenie, przy ulicy Chramcówki, cenã 56.000, gotówkã 26.000, na sprzeda¿ bli¿sze dane listownie. Zgłoszenia listownie z dołãczeniem znaczka. Kuźmowice, Siemianowice Sãskie, plac Wolnoñci 1. zdw 72 543
Sprzedam
skład blawatów, towarów krótkich przy rynku w Nakle. Do przejeãcia potrzebã 4.000 zł. Przy składzie 4 pokojowe mieszkanie. Kupno okazjynie. Zgłoszenia Baszar Amerykañski, Naklo, zdw 72 542

Pósciel
na sprzeda¿. Poznañska 44. II., lewo. zdw 72 677
Skórki
ró¿ne na obsady — korzystnie sprzedam. Sniãdeckich 21, parter, prawo. zdw 72 549
2 parcele
na Winiarach sprzedam Murawski, Gen. Kosiñskiego 17 a. zdw 71 354
Pianino
kry¿kowe, zagraniczne sprzedam. Cena 2.100. Wskã¿e Kurjer zdw 72 558

Wy¿lý
Sprzedam 2 dobre, w drugim po- lu, 3 młode zaraz. Leñnik, Maj, Grudzielec, p. Bronów, pow. Ple-szew. zdw 72 567
Jeden
lub dwa wagony zdrowych oisznã i grabiny na sprzeda¿. Prusim Młyn, powiat Miedzochód, zdw 72 594
Okazja
dla kupujacych Samochody. — Nowe i u¿ywane. — Dogodne warunki zapłaty „Komna”. Sp. z o. p. Automobile, Poznañ, Dãbrowskiego 83/85. Tel. 7767 i 5478 nw 5153

Tekturã
białã, drzewna oferujemy P. T. Firmom z naszej fabryki w Zakopanem. Fundacja „Zakłady Kórnickie”. nw 5284
Meble
tãnio poleca Kałkus, Wrocławska 19. zdw 71 181
Antyki
wielki wybór Bracia Pióro. — Aleje Marcinkowskiego 28. Kp 1115

Fortepian
stołowy do ćwiczã zã 350 zł sprzedam. Adres wskã¿e Kur- jer zdp 72 328
Plaszczki
dzieciece tãnio! hurtownia Ry-baki 10. II lewo Pw 6043-44 12
Bronzy — marmury
Aleks. Thomas Alabastry kry ształy. Przybory artystyczne Pw 6 034-45.7

Na sprzeda¿
dom III. piãtrowy centrum miãsta Ostrowã z sklãdem kolonialnym, wpłata 20.000 wprost od wlasñiciela. Mieszkanie wolne przy kontrakcie dwa pokoje z kuchnia, Zofja Kozłowska, Ostrowã Zydowska 16. nw 5330
Elegancki
samochód, limuzyna, gotowy do jazdy, okazjynie sprzeda za 5.000. Laskaã oferty do Kur- jera zdw 72 408
Motor - Diesla
Deutz 12 K. M., Motor Ursus 40 K. M., tãnio sprzeda M. Broñski, Poznañ, Nowa 6, tel. 37-64. zdw 72 368

Skład
z mieszkaniem sprzedam Adres Kurjer zdw 72 350
Skład
przyzãtly pokój mieszkalny, blisko Starego Rynku 5.000 zł. w tem 1 rok dzier¿awa, urzãdzenie itp. Pośrednicy wykluczeni. — Adres wskã¿e Kurjer zdw 72 345
Salon
Ludwika XVI, doskonale utrzy- many, fabrykat, Sroczyñskiego. Oferty Kurjer zdw 72 336

Kompletnã cegielniã
przed dwoma laty nowo pobudo- wana i ca 10 móg pzszennej ziemi tu¿ przy dworcu kolejowym, powodu podszãgo wieku wlasñciela na sprzeda¿. Glina pod calemi 10 morgami bardzo dobra na cegle i sãczki do dren. Cena i wpłata wedlug ugody. Zgłoszenia uprasza Szuñczyk, wachmistrz pol. Klecko, pow. Gniezno. zdw 72 320
Skład
tãnio sprzedam, nadajã sie na drogerjã. Oferty Kurjer zdw 72 313
10 koni
z powodu braku pracy sprzeda Hoffmann, Fabryczna, naro¿nik Traugutta. zdw 72 312

¿wir
murarski brukarski oraz do be- tonowania dostarcza loco budow- owã M. Hoffmann i Ska. Górna Wãda 134a. zdw 72 311
Kurtka
futrzana, futro misztowe z czãpkã oraz trzy ubrania tãnio. Adres Kurjer zdw 72 301

Zakład fryzjerski
na prowincji z pewnã egzysten- cjã wraz z mieszkaniem zaraz do odstãpienia. Zgłoszenia do Kur- jera zdw 72 292
Radjoobłornik
3 lampkowy komplet lub czeñcio- wo, tãnio sprzedam. Obje¿rzcã 5-9. Adres Kurjer zdw 72 290
Dynamo
3 K. M., z tablicã motor 10 K. M. 220/380, motor 5 K. M. 440, rozmaite obrãbiarki do metalu i narzãdza korzystnie do sprzeda- nia. W Zgola, Poznañ, ul. Wierzbiciele 43. zdw 72 288
Plaszcz
damski czarny, ciepły, koñnier futrzany sprzedam za 90 zł. Ad- adres wskã¿e Kurjer zdw 72 284

Fortepian
(Spinet) kry¿kowy Irmier kor- zystnie do nabycia. Adres wskã- ¿e Kurjer zdw 72 396
Kurkã
skórz. nowã wielk. 48 sprzedam. Małe Garbary 10. I., prawo. zdw 72 386
Willa
7-pokojowa, ogród w Swarzędzu sprzedam. Cena 35.000 zł. — Rausch, ul. Grobla 27. zdw 72 382
Parcele
dwie i 1.000 mtr² Aleja Wielko- polska na sprzeda¿. Rausch, ul. Grobla 27. zdw 72 381

Maszyna
do pisania (Underwood) na sprzeda¿. Oferty Kurjer zdw 72 322
2 ogródkã
działkã (Marcinkowskiego, ul. Bukowska) na sprzeda¿. Oferty Kurjer zdw 72 311
Okazja
dla Amerykanã. Dom piãtro- wy przedmieñcie Poznañã. Re- stauracja peñny wyszynk, ogród goñciny i warzywny warsztãtã fabryczne itd sprzedam. Oferty Kurjer Stary Rynek nw 7636

Kiosk
przedmieñcie Poznañã, dobrze prosperujãcã mieszkanie umeblo- wane, 2 pokoje kuchnia sprzed- am. Oferty Kurjer, Stary Ry- nek rw 7637
Dwie
łalki fryzjerskie sprzedam. St. Witkowski, Gwarna 12. zdw 72 451

Futro
okazjynie sprzedam. Grabska, Ratajczaka 11a. II. p., lewo. II. wejñcie. od 1-2. zdw 72 445
Skład
kapełuszy damskich i towarów krótkich, towarem i urzãdzeniem do tego 4-pokojowe mieszkanie, kuchnia sprzedam zaraz 9.000 zł wikszeã miãscã. Oferty Kur- jera zdw 72 383

5 KUPNA
Pianino
kupie. Oferty Kurjer zdw 70 870
Samochód
D. K. W. malo u¿wany kupie. Zgłoszenia Kurjer zdw 72 405
Poszukujã
próżnego sklãdu w srodmieñciu lub Lazarsã. Zgłoszenia do Kur- jera zdw 72 369

Parcelã
na korzystnych warunkach spła- ty do tysiaã metr² kupie. — Oferty Kurjer zdw 72 334
Samochód
reklamowy lub osobowy u¿ywa- ny w dobrym stanie kupie. Of-erty z dokladnym opisem i po- dane warunkiã zapłaty do Kur- jera Pozn zdw 72 317
Przyzwitoeno
repozytorjum do sklãdu kolon- jalnego poszukujã sie. Oferty Kurjer zdw 72 316

Kupie
maszynã do pisania podróżna. — Oferty z cenã i opisem Kurjer zdw 72 399
Kupie
zarãz 430 mkw desek heblowa- nych z obu stron i szpundowa- nych. ðug. 4 m, grub 26 mm. Zgłoszenia Kurjer zdw 72 377
Pianino
kupie. Oferty Kurjer zdw 72 423
Kupie
wolant u¿wany dobrze utrzy- many. Zgłoszenia Krause, Domini- kañska 2. zdw 72 469

Skład
z mieszkaniem przy ul. Dãbro- wskiego lub Kraszewskiego albo srodmieñciu, przechodniã ulicã, poszukujã. Oferty Kurjer zdw 72 510
Skład
z mieszkaniem przy ruchliwej ulicy poszukujã zaraz lub póñniej. Oferty Kurjer zdw 72 511
Umywalã
kupie malo u¿ywanã, chodnik 4 metry. Łãkowa 19. III. p. prawo. zdw 72 596
Kupie
u¿ywane meble kuchenne. Oferty Kurjer zdw 72 538

6 KAMIENICE
Administracjã
domu przyjme. Oferty Kurjer zdw 72 378
Kamienicã
czynsz roczny 6.000 55.000 wpł- ty 20.000 sprzeda Baumgartner, Plac Sapie¿yñski 2a. zdw 72 426
Kamienicã
handlowã dochód 74.000 sprzedam wpłata 200.000. Oferty пова¿ne Kurjer zdw 72 650
Administracjã
kamienicã przyjmuje Maciejewski, 27 Grudnia 16, tel. 1415. zdw 72 621
Kamienicã
w srodmieñciu idealnã, polowã sprzedam, cenã 60.000, wpłaty 40 tys., dochód 7.000 zł. Maciejew- ski 8-ska, 27. Grudnia 16, tel. 1415. zdw 72 620

7 PIENIADZ
2.000 dolarów
po 15% dam na hipotekã kamieni- cy. Oferty Kurjer zdw 72 138
10.000 zł
potrzebujã jako kapitał obrot. do wyrobã artykułu masowego do tychczas nigdzie nie wyrãbianego. Współpraca, wysoki zysk zagwa- rantowany. Wkãd! abezpieczeniã w podwójnej wysokoñci. Of-erty Kurjer zdw 72 172
80.000 zł
poszukujã na I. hipotekã majãtku ziemskiego wartoñci 500.000 zł. Tylko пова¿ne oferty do Kurjera Poznañskiego zdw 72 234
Hipoteki
na nieruchomoñciach w Niem- czech zapisaã kupujã Dom Hu- walski, Bydgoszcz, ul. Sniãde- ckich 2. Telefon 590. nw 5101
20—30 tys.
zlotych dziecinnych pieniedzy po- szukujã na I. hipotekã gospodar- stwa pierwszorzãdno. 140 morgã ziemi pzszennej, drenowanej pow. Sroda. Zgłoszenia Kurjer zdw 72 339
Kto
wypo¿yczy na hipotekã 3.000 zlotych za rok zwrot 4.500 zlotych. Oferty Kurjer zdw 72 608-9
Oddã
3 tys. Oferty z podaniem proc. i zabezpieczenia Oferty Kurjer zdw 72 398
3.000 zł
wypo¿yczã pod zastãwã w dom. Zgłoszenia Kurjer zdw 72 447
1.000 zł
po¿yczki poszukujã na I. hipotekã gospodarstwa 2 procent mie- siecznicã Oferty Kurjer zdw 72 354-5
40.000 zł
wypo¿yczã za zabezpieczeniem hipotecznã w obrobie pupilar- nej pewnoñciã na 2 lata i dluszej. Warunek: ustãwã odsetki i udzielnie posady dla biuralistki (maszynistki) studentki w Pozna- niu z placã 150.000 zł. Oferty do Kurjera Poznañskiego zdw 72 422

Poszukujã
wspólników do pierwszorzãdnej restauracji w Warszawie, Kon- cesja, dancing, kabaret do 5 ra- no, mo¿e byã do sprzedania lub wydzier¿awienia. Warszawa — Marszałkowska 20, m. 7 E, Przy- byl. Tw 650
200 zł
po¿yczki kto udzieli? Oddãã z procentem. Zgłoszenia Kurjer rw 7643
Wstãpiã
jako wspólnik do dobrze rentu- jaczej sie interesu lub fabryki w Poznaniu, lub na prowincji, gdzie gimnazjum w miãscu, z gotówkã 20.000 zł i kaucjã hipote- cznã 50.000 zł. Listowne zgłos- zenia do ekspedycji Kurjera Poz- nañskiego zdw 72 545
50.000
dam na I. hipotekã kamienicy w Poznaniu. Oferty Kurjer zdw 72 565

8 DO WYNAJECIA
Mieszkanie
3 pokojowe w willi Diebic, mi- nuta od tramwaju, oddã za po- zyczkã 13.000 zł, zabezpieczeniã i procentem wedlug umowy. Zglosze- nia „Kraus”, Poznañ, Pocztowa 30. zdw 72 176
Lokal
trypokojowy I. piãtro, front, srodmieñcie, wynajme gospodarz na biuro lub interes przemyslo- wy. Wiãdomoścã Stefan Obrebski ul. Piotra Wawrzyniãka 33, tele- fon 73-94. zdw 72 236
Mieszkanie
pokój kuchnie wprost od wñ- sciela za 2 letniã dzier¿awã. — Wskã¿e Wielkopolska Centrala, ßw. Marcina 78. zdw 72 499 500

3 pokojowe
mieszkanie z kuchniã na 4 piã- trze, przy parku Wilsona, za zwrotã kosztów 3.000 zł, odstã- piã za zgodã gospodarza natych- miãst. Zgłoszenia Siemirañskie- go 11. IV. piãtro. zdw 72 435
Wynajme
zarãz sãlicze mieszkanie 4 poko- jowe w centrum Poznañã na no- wodobudowanã kamienicy. Po- trzeba 20.000 zł na wykoñcze- nie. Agenci wykluczeni. Oferty piãmiennie uprasza sie tylko od osób dysponujacych odpowiedniã gotówkã do „Par”. Alcie Marcini- kowskiego 11, pod 56 475 Pw 70 36 56 475
Mieszkanie
4 pokojowe okolica Matejki — wskã¿e Poznañska Informacja, Fredry 1. II. zdw 72 665
Mieszkania
3, 4, 5, 6 pokojowe poleca i po- szukujã „Informator”, Ratajczã- ka 15. zdw 72 535
Mieszkania
2 pokojowe i 4 pokojowe z kuch- niã oddãã zaraz. Zgłoszenia Kur- jera Poznañski zdw 72 630

Pokój
kuchnie 1.200, 2 pokoje 1.600 od gospodarza wskã¿e Nowoñcã, ßw. Wojciech 2. zdw 72 611
Mieszkania
ka¿dej wielkoñci, pokoje dla pa- nõw, pañ, małżeñstw poleca, po- szukujã Osarnecki, Ratajczaka 15. zdw 72 618

Mieszkanie
dwupokojowe odstãpiã. Faltus, Wrocławska 15. zdw 72 685
Mieszkanie
4x1 pokój kuchnia, stacja od Po- znañã wskã¿e Poznañska Infor- macja, Fredry 1. II. zdw 72 664
Mieszkania
1, 2, 3, 4, 5 pokojowe spiesznie oddã „Komis”. Sew. Miel¿yñskie- go 25a. zdw 72 587
Mieszkanie
dwa pokoje z kuchniã w Juniko- wie, Chwirot. zdw 72 584
Mieszkanie
trypokojowe, komfortowe, I. piã- tro, przy parku Wilsona, mebla- mi zaraz do odstãpienia. 7.000 zlotych. Zgłoszenia Krygierowa, ßw. Marcina 22 I. piãtro, podwó- rze lewo, nad „Farmacia”. zdw 72 646

9 SZUKA MIESZK
Potrzuje
mieszkania 3-4 pokojowego (bez- dziejne małżeñstwo) wprost od gospodarza. Czynsz placã 2 lata zãgry. Oferty do Kurjera nw 5 324
Poszukujã
mieszkania 1, 2 lub 3 pokojowe- go z kuchniã, czynsz zaplace wedlug umowy; klóremu z pañõw gospodarzy (pośrednicy wyklucze- ni) zale¿y na spokojnym i stal- ym lokatorze, niechãj raczy zgło- szenie swe skierowaã do Kurjera pod zw 72 310
3-4 pokojowego
mieszkania i poza Poznaniem po- szukujã zaraz wzãlednie póñniej. Zgłoszenia Kurjer zdw 72 330
Młode małżeñstwo
szuka pokoju z kuchniã Wprost od gospodarza Poznañ Zapła- ce czynsz rok lub dwa zãgry. — Oferty Kurjer Poznañski zdw 72 373
4-6
pokoi zã czynszem poszukujã so- lidne małżeñstwo. Oferty Kur- jera zdw 72 464
3
pokojowego z kuchniã i wygoda- mi w srodmieñciu poszukujã. Po- średnicã wynajmuje Rym- kiewicz Wielkie Garbary 9 tele- fon 33-52. dw 2754

In¿ynier
poszukujã 2-4 pokoi, kuchnia, warunki obojetne Oferty Kurjer zdw 72 663
Poszukujã
pokoi, kuchnie lub próznego po- koju. Oferty Kurjer zdw 72 512
2 pokoje i 2 pokoje
z kuchniã poszukujã w Poznaniu lub okolicy. Dzier¿awa podlug ugody. Oferty Kurjer zdw 72 658
Zã
4 pokojowe mieszkanie dam 4.000 zł. Kurjer zdw 72 643
Młode
małżeñstwo poszukujã 1-2 pokoi z kuchniã. Cena obojetna. Zglo- szenia Kurjer zdw 72 682
Przemyslowiec
poszukujã 3-4 pokoi, placã ka¿dã cenã lub dzier¿awã zãgry. Zglo- szenia Kurjer zdw 72 682

10 ZAMIANA MIESZKANIA
3 pokojowe
mieszkanie I ptr wszelki kom- fort zamieniam na 5 do 6 pokoi we. Oferty do Kurjera zdw 71 161
Dwa
pokoi kuchnia frontowe na Rzeczypospolitej zamieniam na ta- kie same lub wiksze, czynsz ni- ski. Oferty Kurjer zdw 72 455
Zamienie
2 pokoje kuchnie wielki korytarz srobczne parter, nadajãcã sie na sklãd na jeden pokój wielki z kuchniã w srodmieñciu. Oferty Kurjer zdw 72 507
Skład
przyzãtlem pokojem, kuchniã za- mieniam na 2 pokoje kuchnia do- płaã 2.500. Informacja Poznañ- ska, Fredry 1. II. zdw 72 662
Mieszkanie
4 pokojowe z meblami zamieniam na parcelã w Poznaniu. Oferty Kurjer zdw 72 695

11 POKOJE UMEBL
Dwa
pokoje 2-3 pãniom, elektryczno- ðoã, telefon. Grotzgera 5 III. zdw 71 994
Miesiecznicã
pokoje wynajmuje hotel Francu- ski. zdw 72 228
Pokój
dla pañõw do wynajecia, Kreta 22, parter, prawo. zdw 72 091
Słoneczne
1 lub 2 pokoje dobrze umeblo- wane w willi do wynajecia dla in- teligencji, bezdzietnego małże- ðwa. Oferty Kurjer zdw 72 001
Pokój
frontowy wynajme pãniom intelli- gentnym od 16. II. Łãkowa 7. III., lewo. I. wejñcie. zdp 72 425
Pokoik
z wlasnã bieliznã wolny, cenã 40 zł. Zupañskiego 13. I., lewo. zdw 72 431

Przyjme
2 pañõw na stancjã, Dominikañ- ska 5. I. lewo. zdw 67 370
Pokój
słoneczny, elektr., dla jednej lub dwóch pañõw do wynajecia, mo¿e byã pianino, utrzymanie. Wãly Królówej Jadwigi 3 a IV. ptr. zdw 72 458
Pokój
dyosobowy elektrycznoñcã, cen- tralne ogrzewanie, lazienka. — Sniãdeckich 28, wysoki parter le- wo. zdw 72 368
Dwa
umeblowane pokoje razem lub pojedynczo. Centralne ogrzewa- nie elektryka, lazienka. Łãzãrzã. Adres wskã¿e Kurjer zdw 72 357

Pokój
dla dwóch pañenek, Matejki 4k. II. lewo. zdw 72 356
Pokój
umebl., elektrycznoñcã, wynajme 2 pañõw, Popliñskiego 8, m. 8. zdw 72 349
Przyjme
skromnã Paniã na wspólnã mieszkanie, Grobla 19, front IV, ptr. prawo. zdw 72 344
Pokój
ładny front wynajme lepszeã panu, Mostowa 16, parter wyso- ki lewo. zdw 72 343
Wspólny
pokój panu, Wierzbiciele 39a, tylny dom, I. lewo. zdw 72 660
Pokój
panom, Górna Wãda 67. III. le- wo. zdw 72 656
Pokój
frontowy du¿y wynajme panom, Wierzbiciele 31a, II., lewo. zdw 72 642

Pokój
umeblowany z całodziennã me- utrzymaniem, elektr. oswieñleniem centralnym ogrzewaniem, wynaj- me osobã z inteligencjã. Wãly Wãzów 24. zdw 72 692
Elegancki
pokój dla pana na пова¿nym stanowisku. Ratajczaka 38 II. lewo. zdw 72 639
Wspólny
pokój utrzymaniam panu do wy- najecia Tafelska, Ratajczaka 33. III., lewo. zdw 72 554

Pokój
umeblowany, frontowy, wejñcie osobne, elektryka, jedna lub dwie osoby. Pólwiejska 7. II., prawo, zdw 72 550
„Informator” poleca pokoje umeblowane
dla pañõw, pañ, małżeñstw Ra- tajczaka 15. zdw 72 534
Pokój
wspólny dla 2 pañõw wolny, UL Strzeleckã 9, II., prawo. zdw 72 557
Pokój
z utrzymaniem wynajme, Pod- górna 2 a, III., prawo zdw 72 556
Pokój
dwom osobom z utrzymaniem cał- dziennãem lub czeñciãem wy- najme, Miel¿yñskiego 1, III, piã- tro. zdw 72 576
Pokój
panom utrzymaniem. — Wiza, Wrocławska 13. zdw 72 582

Pokój
frontowy, wspólny pañencie wy- najme, Maleckiego 14. II., lewo, zdw 72 581
Łãkowa 19
Pokój słoneczny, du¿y, porãdnie umeblowany, niekierujãcãã wejsciem solidnemu panu wynajme, III., prawo. zdw 72 578
Pokój
dla dwóch pañenek zaraz, Wãly Król. Jadwigi 4. w podwórzu le- wo II. ptr. zdw 72 371
Pokój
frontowy, dobrze umeblowany in- teligentnemu panu do wynajecia, Pólwiejska 1. II. lewo, wejñcie z ul. Strzeleckiej. zdw 72 649
Pokój
od 15. 10. Łãkowa 16, III., pra- wo. zdw 72 612
Pokój
wynajme, Strzãłowa 3, parter, lewo. zdw 72 617
Pokój
umeblowany 2 osobom, Sniãde- ckich 11, Niemyt. zdw 72 619
Pokój
dwom panom wynajme, Wier- zbiciele 14, parter, lewo ogród zdw 72 322
Komfortowy
pokój z fortienãem, Wyspiañ- skiego 11. I., prawo. zdw 72 303
Matejki
59. pokój I piãtro prawo. zdw 72 285
Pokój
mały ciepły dla dwóch osób i utr-zymaniem od 15. lub przed. Kreta 24 III, lewo. zdw 71 848

Centrum
frontowy ładny pokój panu wy- najme, Miel¿yñskiego 22 I. zdw 72 430
Pokój
spokojny słoneczny dla pana do wynajecia. Emilji Sczanieckiej For. 1. II. prawo, naro¿nik, Fo- rca (Łãzãrzã). zdw 72 341

Pokój
umeblowany zaraz wynajm. Bukowska 23. I p. lewo. zdw 72 393

Pokoik
słoneczny wynajm. Matejki 55, II. lewo. zdw 72 388

Dwom
inteligentnym panom 15. II. elektryczność, Wierzbicice 19 III. lewo. zdw 72 379

Pokój
umeblowany wynajm. Półwiejska 40. III. lewo. zdw 72 453

Pokój
starszemu inteligentnemu panu wynajm. Plac Działowy 5. I. prawo. zdw 72 444

Pokój
umeblowany używaniem telefonu. Świercz. Słowackiego 27 III. zdw 72 443

Pokój
dobrze umeblowany. wejście z klatki schodowej lepsze panu z utrzymaniem do wynajęcia. Długa 12. II. lewo. zdw 72 441

Pokój
dla 2-3 panów bez pościeli. Kanałowa 4. III. zdw 72 433

Pokój
dla przyjeźdźnych. Półwiejska 38a. III. lewo. zdw 72 470

Pokój
dobrze umeblowany wynajm. — Tułuszkiewicz, Kilińskiego 9. III. prawo. Wilda. zdw 72 467

Pokój
umeblowany do wynajęcia 15. 11. Piotra Wawrzyniaka 31. II. piętro. lewo. dom ogrodowy. jw 2 990

Pokój
umeblowany. Dąbrowskiego 41. IV. jw 2 988

Pokój
panu wynajm. Polna 11. I. lewo. jw 2 961

Pokój
zaraz. Łakowa 15. III. prawo. zdw 72 504

Pokój
wynajm 2 panom. Łakowa 16. II. lewo. zdw 72 488

Pokój
spokojnym osobom. Kanałowa 4. I. lewo. zdw 72 487

Pokój
lepszy od 1. 12. jednemu lub 2 panom wynajm. Szymański, W. Garbary 29. zdw 72 475

Pokój
do wynajęcia. Działuńskich 8. III. p. lewo. zdw 72 474

Korzystnie
pokój umeblowany wynajm. — Górna Wilda 54. II. prawo. zdw 72 497

Ładny
duży pokój dla dwóch spokojnych panów od 15 do wynajęcia. Papińskich 1a. II. p. lewo. zdw 72 483

Panny
przyjmę na stancje. Kryniewiecka. Kreta 5. zdw 72 482

Dwa
pokoje eleganckie, używaniem kuchni przy moście Teatralnym wynajm. Wskaże Kurjer zdw 72 473

Pokój
dwuosobowy dobrze umeblowany z całodziennym utrzymaniem od 15 do wynajęcia. Bronisława Zablocka. Aleje Marcinkowskiego 1. tel. 3905. zdw 72 527

Pokój
dwuosob. z salonom, z całodziennym utrzymaniem od 1 grudnia do wynajęcia. telefon, fortepian, wkrętne umeblowanie. Zablocka. Aleje Marcinkowskiego 1. tel. 3905. zdw 72 526

Pokój
frontowy dobrze umeblowany na 2 osoby do wynajęcia. Strzelecka 24. II. piętro. zdw 72 490

Pokój
umeblowany. Niegolewskich 16. II. lewo. zdw 72 523

Pokój
umeblowany z kuchnią dla małżeństwa zaraz do wynajęcia. Żurawska. ul. Łukaszczyka 51. II. wchód. zdw 72 519

Śródmieściu
pokój dwuosobowy wynajm. — Rzeczypospolitej 2. Chudzik. zdw 72 516

Pokój
dwuosobowy lub bezdzietne małżeństwo. Mostowa 15. III. P. Kelowa. zdw 72 517

Duży
umeblowany pokój. dwa łóżka bez pościeli z używaniem telefonu do wynajęcia. Prusa 2. III. prawo. jw 2992

Niczem
niekrepujący pokój zaraz wynajm. Adres Kurjer zdw 72 672

Pokój
duży z utrzymaniem lub bez ew. małżeństwu. Chelmońskiego 2. parter. zdw 72 671

Pokój
dla dwóch osób (utrzymanie lub bez). Niegolewskich 1. I. lewo. zdw 72 675

Pokój
dla 1-2 panów lub pań. Kokotowa. Grochowe Łąki 3. zdw 72 588

Pokój
dla panienek przy Rzeczypospolitej zaraz. Adres Kurjer zdw 72 533

Balkonowy
pokój solidnym panom. Słowackiego 39. III. prawo. zdw 72 530

Pokój
przychylenie umeblowany 1-2 panom od 15. wynajm. Zielona 7. IV. prawo. zdw 72 529

Pokój
wynajm. Rybaki 23. parter. lewo zdw 72 565

Pokój
słoneczny ciepły zaraz solidnemu panu wynajm. Adres Kurjer zdw 72 586

12 SZUKA POKOJU

Poszukuje
trzech pokoi umeblowanych sy-pialni gabinetu i pokoju gościnnego od 1 grudnia. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 72 005

Małżeństwo
poszukuje próżnego pokoiku w cenie od 30-35 zł. Oferty do Kurjera zdw 72 406

Pokoju
umeblowanego poszukuje małżeństwo z dzieckiem. Oferty Kurjer zdw 72 404

Dwie
studentki poszukują skromnego pokoju od 15. 11. Oferty Kurjer zdw 72 360

Poszukuje
pokoju wejściem z klatki schodowej. najchętniej poddasze. Oferty do Kurjera zdw 72 347

Poszukuje
pokoju umeblowanego. Oferty Kurjer zdw 72 300

Bankowiec
poszukuje 1 lub 2 elegancko umeblowanych pokoi z umeblowaniem. Zgłoszenia Kurjer zdw 72 418

Pokoju
poszukuje 2 panów cena 60 zł. — Oferty Kurjer zdw 72 416

Dobrze
umeblowanego pokoju w śródmieściu poszukuje studentka. Oferty do Kurjera zdw 72 380

Pokoju
poszukuje od 1 12. umeblowanego. ciepłego z pościelą, możliwie w śródmieściu nie wyżej 8 piętro, z niekrepującym wejściem. Oferty z podaniem ceny do Kurjera zdw 72 370

2 panów
poszukuje pokój niekrepującego od 15. 11 w pobliżu Uniw. Zgłoszenia z warunkami do Kurjera zdw 72 392

Kupiec
(żonaty) poszukuje zaraz pokój umeblowanego z używaniem kuchni, o ile możliwości łazienka. telefon. Zgłoszenia Kurjer zdw 72 532

Inteligentnej
pani starszej, z najniejszymi poleceniami osób warołgodnych: szukam pokoju słonecznego, dobrem utrzymaniem, na parterze, najbliżej kościoła lub kłaficy — przy znacznej bezdzietnej rodzinie. Kurjer zdw 72 577

Małżeństwo
bezdzietne poszukuje skromnego umeblowanego pokoju, z własną pościelą, możliwie zaraz, od 15. 11. Zgłoszenia Kurjer zdw 72 563

13 LOKALE

Ubikacje
na Jeżycach suter. na warsztat lub składnice wynajm. „Hotel Francuski”. zdw 72 359

Poszukujemy
składów z mieszkaniem w Poznaniu, cena i położenie obojętne. Spółdzielnia Osadn. w Poznaniu, św. Marcin 49. zdw 72 629

Pokój
na biuro urządzony. telefon. wydzierżawie. Sebelowa. Sew. Mielżyńskiego 4. zdw 72 674

Biurowy
potrzebna w miasteczku, na takowe mam odpowiednią ubikację. Adres Kurjer zdw 72 601

14 DZIERŻAWY

Skład
40 m² długi w Bydgoszczy. Długa 47 z przynależnościami zaraz do wynajęcia. Czynsz za rok zgóry zdw 71 411

Garaze
nowocześnie urządzone po cenie przystępnej do wynajęcia Hem-powicz Automobile. Poznań Pa-trona Jackowskiego nr. 49. telefon 65 15. bpw 937

Skład
w Krotoszynie nadający się na każdy handel do wydzierżawienia od właściciela. Zgłoszenia Kurjer dw 2813

Dzierżawy
w Poznaniu 2000. 1000. 400 m² w Pomorzu; 252. 240 m² w Woj. Warszawskie. 1 400 m² na korzystnych warunkach poleca Biuro Handlowe Bolta Skarbowa 17. tel. 52 42. bpw 857

Poszukuje
dzierżawy gospodarstwa 50 mórg lub ogrodniczo przy Poznaniu. Oferty Kurjer zdw 72 333

Poszukuje
dzierżawy restauracji kawiarni we większym mieście. Zgłoszenia z warunkami proszę pod zdw 72 296

Skład
wraz 3 pokoi mieszcz. (40 lat był skąd obuwia i tow. krótkich) przy rynku zaraz do wydzierżawienia. Zgłoszenia M. Ba-naszyk, Koronowo. zdw 72 394

Dzierżawa lub sprzedaż
skład papieru w mieście o prze-szło 13 000 mieszkańców na Po-morzcu jest do wydzierżawienia lub na sprzedaż. Obszerne ubikacje z 2 oknami wystawowymi umożliwiają przyłączenie dal-szych działów. Oferty pod nr. 8731 do Iro Biuro Ogłoszeń, Byd-goszcz. nw 5338

Dzierżawa
gościnnie. skład kolonialny, salka 3 pokojowe mieszkanie, 2 morgi ziemi, stajnie, chlewy od Pozna-nia 5 km. do objęcia potrzeba 5 tys. zł. Wielkopolska Centrala, św. Marcin 78. Poznań. zdw 72 501

Skład
z mieszkaniami w Poznaniu wydzierżawie zaraz do objęcia po-trzeba 6 000 zł. Spółdzielnia Osadn. w Poznaniu, św. Marcin 49. zdw 72 631

Warsztat
elektrotechniczny suterena. 2 ubikacje. Jezyce do oddania. Dzier-żawa 100 mies., 2 lata naprzód. Kurjer zdw 72 645

Gościniec
(oberża) z pełnym wyszynkiem. skład kolonialny, duża wieś ko-scielna, tanio wydzierżawi „Osa-dopol”. Rzeczypospolitej 9. zdw 72 580

Skład
rzeźnicki, dobrze zaprowadzony. 2 pokoje kuchnia spieszenie wydzierżawie. Obiecie 3 000 złotych. Wojtkowiak. Opalenica, ul. 5. Stycznia 9. Znacek dołączyć. nw 5 345

15 UZDROWISKA

„Mila” — Pensjonat Zakopane
przyjmuje tylko chrześcijan. — Idealne warunki dla rekwalen-scentów. Pw 5022-56.200

16 OSOBISTE

Osobiste
Staśku! proszę o zwrot listów pod dawnym adresem. Anuszka. zdw 71 960

Za
długi mojej żony Weroniki Czajkowskiej z domu Tobolska i córki Zofii Czajkowskiej nie od-powiadam. Antoni Czajkowski. Poznań, Bukowska 21. zdw 72 302

Mira R.
Środa godz. 5.30 naprzeciw przy szkole. zdw 72 391

Unieważniam
wekse na zł 8 000, wydane im blanco p. Marji i Stefanowi Ciośańskim, Polna 37 z podpisami naszymi i ostrzeżanym przed przyjęciem tychże, albowiem nie odpowiadamy. Leon i Ludwika Kukulowie, Środa. zdw 72 390

Panów
którzy w sobotę o godz. 7.30 za-czępili panią w woalce przed Ko-menda na pl. Wolności w pobli-żu Wielkopolski proszę usilnie o podanie swych adresów w sprawie ważnej do Kurjera zdw 72 571

Szofer
który zabrał płaszcz za jazdy na dworcem niech pods adres. Kurjer zdw 72 698

Zgubioną
książeczkę wojskową unieważ-niam. Mieczysław Widal. zdw 71 975

Zaginął
na stacji o godz. 8-mej wiecz. pies pudełek, czarny, mały wabi się „MUCH” z ziel. kokarda, do oddania u Majchrzak, św. Woj-ciech 22-24. zdw 72 476

Unieważniam
skradzione mi w Poznaniu dnia 28. 9. 29. duplikaty karty łowiec-kiej i noszenia broni, wydane przez Starostwo Wadowice, Jan Janosz, Targanice, poczta An-drychów. zdw 72 540

Dnia
9. w sobotę na wieczorku farna-cetów znaleziono broszkę. Zgło-sić się może prawa właściciela telefonu 65-62 do godz. 3 po połud. zdw 72 680

Zgubiłem
27. 10. obrączkę ślubną z Winia-r na Jezyce za dobrem wynagrodze-niem oddać Wilczek, Rybaki 7. zdw 72 613

22 ROZMAITE

Obuwie
kupuje się najtaniej u Sterna. Chwaliszewo przy moście. bp 876

Stroje
pianina koncertowa. Piśmiennie zgłoszenia Ludwika Saganowski, Grudzień. zdw 72 188

Robotki ręczne
rysuje po cenach umi. — Kowanych. Jankowska, Stary Rynek 43. II. bpw 948

Wszelkie
reparacje zegarków oraz napra-wy wszelkiej biżuterii wykonuje sumiennie (tanio) firma F. Tar-kowska, plac Wolności 11 (pod filarami) Pw 6 441

Praktyka lekarska
bardzo korzystna w miejscowości blisko dużego miasta, komunikacja przedmiejska, od odstąpienia. Mieszkanie 6 pokojowe ewentl. większe do wydzierżawienia lub też kupno wili ze słonecznym ogródem, garażem itd. Oferty pod zdw 72 213 do Kurjera Pozn.

2 studentów
lub panów solidnych przyje-całodziennem bardzo dobrem utrzy-maniem, kuchnia łalopolska. — Adres wskaże Kurjer zdw 72 222

Futra
damekie i męskie wszelkiego ro-dzaju przerabiam tanio w przeciągu 24 godzin. Sokolowska, Zwierzyniecka 22. I piętro, dawniej Plac Wolności 7. bpw 913

Gramofony
naprawa mechanizmów telef. i płyty poleca Bruzdziński i S-ka Aleje Marcinkowskiego 8 na I. piętrze. Wymiana starych płyt. 40-51. bpw 846

Kapelusze
damskie przerabiam tanio w przeciągu 24 godzin. Sokolowska, Zwierzyniecka 22. I piętro, dawniej Plac Wolności 7. bpw 913

Wystawienie
najniższych cen to najlepsza re-klama, prosimy przekonać się na wystawie Braci Pióro. Aleje Marcinkowskiego 28. Kw 1150

2 000 zł
odstępne lub dzierżawy za mieszkanie. Zgłoszenia Kurjer zdw 72 965

Od 3 zł
sukienki wykonuje. Kwiatowa 13. III. prawo. zdw 72 335

Doktora
hipnotyzera proszę o adres. Kur-rier zdw 72 315

Krawcowa
szyje elegancko tanio Gwarna 13. III. lewo. zdw 72 284

Naprawia
kanapy, leżanki, materace i wszelkie prace siodlarsko - tapi-cerskie sumiennie. M. Rzemys-kiewicz, Strzelecka 3a. rw 7 638-9

Korzystnie
dla każdego dolarówki 4 proc. plus inwest premijówka na raty równoczesnym udziałem gry w kilkudziesięciu numerach. Zgło-szenia Kurjer zdw 72 471/2

Choćby najtrudniejsze sprawy sądowe
majatkowe, mieszkaniowe, pod-atkowe, rentowe, ściąganie dług-ników oraz reklamacje wojskowe przeprowadza skutecznie tanio biuro Obrony Prawnej. św. Wo-jciech 26. zdw 72 410

Fortepianu
do ćwiczeń w godz. od 7-8 w pobliżu ul. Kościelnej poszukuje, lub używamy kupie. Oferty Kur-rier jw 2 987

Szukam
garderoby tem podobne za kauceja. Oferty Kurjer zdw 72 506

Wykonuje
za nadesłaniem materiału wszelką konfekcję męską i chłopcę na korzystnych warunkach. Oferty Kurjer Poznański zdw 72 518

Obrazy oprawa obrazów
najtaniej w firmie Witold Le-worski Wrocławska 35 Pw 6039-40-43.123/4

Obiady
małopolskie smaczne na czystym maśle wydaje tanio. Adres wska-że Kurjer zdw 72 221

Dentystyczny
zakład na prowincji, Kasa Cho-rych i t. p. z powodu stosunków rodzinnych zamienie na inną miejscowość. Panowie Koledzy, majacy chęć zamiany, racza swie oferty skierować: Kurjer zdw 72 547

Dentysta
osiedlił się na prowincji, prosi za-tem P. T. interesowanych o łas-kawe wskazanie miejscowości pod zdw 72 848

„Klara”
Pracownia Pończoch, Dominkańska 5. parter, prawo. Specjalność nadrabianie stóp, podnoszenie wy-snutych oczek i t. p. zdw 72 595

Kotylny
do nabycia. Maleckiego 10. III. pr., dom boczny. zdw 72 589

Posługaczka
poszukuje posług. Oferty do Kur-riera Poznańskiego zdw 72 553

Czyszczenie
parkietu 50 gr kw. m. — Oferty Kurjer zdw 72 552

Chiromantka
przyjeżdża z Paryża przepowia-da przeszłość i przyszłość z kart słynnej chiromantki Leonard z Paryża z ręk i fotografii. Przyje-muje od 9-19, w piątek do 20, niedziele od 14. Wyrbickiego 15. III. piętro, Wilda. zdw 72 564

Smieci
do wywieżenia. Kraszewskiego 9b. I. piętro. zdw 72 648

Piękny
obraz do nabycia. Zygmunt Mo-żawski, Półwiejska 7. zdw 72 625

23 OZENKI

Oficera
przystojnego, poważnie myślą-cego pragnie poznać w celu mat-rymonjalnym blondynka lat 25, przystojna, wykształcona i bar-dzo muzyczna, pochodząca z do-brej mającej rodziny. Tylko poważne oferty proszę składać do Kurjera zdw 72 412. Dyskrec-ja zapewniona.

Pani
przystojna, samotna, posiadająca mieszkanie poszukuje przyjaźni inteligentnego, zamężnego pana od lat 38. Cel matrymonjalny. Zgłoszenia Kurjer zdw 72 348

Zamożny
starszy pan szuka towarzyszk i życia. Oferty Kurjer zdw 72 342

Dwie
przystojne i eleganckie panienki z braku znajomości pragną poznać dwóch panów sympatycz-nych i zamężnych z towarzy-skimi. Oferty możliwe z fotogra-fją proszę składać do Kurje-ra zdw 72 361. Cel matrymonjal-ny.

Dwie koleżanki
blondynka lat 23 i ciemnoblon-dyna lat 25. pragną poznać pa-nów inteligentnych, wykształco-nych, o łagodnym usposobieniu, na dobrych stanowiskach Rzecz-traktuje się poważnie. Zgło-szenia do Kurjera wraz z fotogra-fją, którą się zwróci pod sło-wem honoru zdw 72 329

Kawaler
lat 25, ciemnoblondyn, posiada skład różniczek w Poznaniu oraz własną gotówkę, pozna panne do lat 25, skromna i gospodarna, dobrze orientująca się, najchętniej z gospodarstwa większego. Cel matrymonjalny. Oferty wraz z fotografią skierować do Ku-riera zdw 72 408/9

Kawaler
lat 30, posiadający 20 000 majątk-pozna panne do lat 28. Oferty z fotografią, którą się zwraca Kurjer zdw 72 434

Kawaler
lat 28, ciemnoblondyn, wyższego wzrostu, elektrotechnik na państwowej posadzie poszukuje znajomości panny lub młodej wdó-wki. Cel matrymonjalny. Zgło-szenia Kurjer zdw 72 387

Inteligentna
wdowa lat 38, z własnym mieszka-niem, pozna pana o szlachetnym charakterze, wiek 40-60 lat, celem zamążpójścia. Pierwszeń-stwo mają panowie dobre sytuowa-ni i na pewnych stanowiskach. Tylko poważne oferty uprasza się do Kurjera zdw 72 460

Nie naprawisz
sobie zlej opinii, jeśli nadal be-dziesz zaniedbany. Bądź eleganckim! Nowy kapelus, koszule, krawaty i pullover kup w firmie: Piotr Pluciński, St. Rynek 37 w domu Czerwonej Apteki. Pw 7 632-44.233

Wdowa
akuszerka wyjdzie za inteligentną emeryta. Zgłoszenia Kurjer nw 5337

Wdowa
która posiada przedsiębiorstwo koszykarskie z mieszkaniem, lat 43, z jednym dzieckiem, wyjdzie powtownie zamąż lub sprzeda przedsiębiorstwo. Gotówki po-trzeba 2 000 zł. Zgłoszenia piś-mienne Kurjer nw 5336

Lekarz
mający średnich lat poszukuje zdrowej, przystojnej panny z po-sagiem. Cel matrymonjalny. — Oferty Kurjer zdw 72 676

Która z pań
ze sfer ziemiańskich, przemysł-owych okaże tyle samodzielnosci i raczy nawiazac wymiane myśli z 33-letnim sympatycznym, dy-styngowanym wojskowym, na stanowisku towarzyskim, który spragniony jest ogniska rodzin-nego. Cel matrymonjalny. Po-średnicztwo rodziny mile widziane. Za dyskrecje raczy Kurjer Poznański pod zdw 72 500

24 NAUKA

Vala Jennings
przyjmie kilka inteligentnych pa-nienek do akademickiego komple-ty tańców. Lekcje wrywane o każdej porze. Ratajczaka 29. III. lewo. Pw 6 924 45. 7 8

Akademja Tańców
po powrocie z zagra-nicy prof. Stefan i Janina Wituszkowscy rozpoczęli naukę o-statnich nowości Wie-dnia, Paryża i Lon-dynu Skarbowa 14, parter. lewo. sala komfortowa i niekier-pująca od 6-10. Pw 6 922 45. 7 6

Kursy kroju
szycia. Zgłoszenia przyjmuje co-dziennie św. Marcin 18. zdw 71 275

Kursy
kroju i szycia damskiego. Wpisy przyjmuje Amelia Klawitero-wa, Marji Magdalena 1 III na Różnik Baczyńskich. dw 2 649-50

Profesor gimnazjalny
przygotowuje do egzaminu z 6 kl. pojedynczo lub zbiorowo. — Zgłoszenia Kurjer zdw 71 477

Szkoła tańców A. Szykiego
Pojedyncze lekcje o każdym czasie. Zapisz Kwiatowa 4, parter, le-wo. zdw 72 402

Student
starszy, udziela korepetycji z każdego przedmiotu w zakresie gimnazjalnym. Oferty Kurjer zdw 72 497

Ou

Masło tańsze!!

Najlepsze masło stołowe za 1/2 kg. z 3,60

F-a M. Miczyńska, właśc. Karol Piątkowski

Zał. 1872, Pl. św. Krzyski 3. Tel. 36-53.

Specjalny skład masła, sera i jaj.

1 000 zł

lub więcej złotej kaucji, gdy o-
trzymam posadę stała magazyn-
niernia w handlu paszy lub ro-
lnictwie woźnego, inkasenta. Of-
erty Oredownik z d 72 415

Początkująca

maszynistka poszukuje poosady
do biura chociażby jako uczeni-
ca. Oferty Kurjer z d w 72 462

Korespondentka- steno typistka

samodzielna, znająca stenografię
polską i niemiecką, poszukuje po-
sady w poważnym przedsiębior-
stwie. Łaskawe oferty proszę
skierować do „Par.", 27, Grudnia
18, pod 59.70, Pw 7 033-59.70

Szofer

wykwalifikowany, poszukuje po-
sady zaraz. Zgłoszenia Kurjer
j w 2 989

Pięre

czysto i tanio również prasuje.
polecam się w dom. Kurjer
z d w 72 491

Polecam

się do lepszej krawieczyzny po-
za domem. Zgłoszenia do Kurjera
z d w 72 489

Krawcowa

poleca się w dom. Oferty Ku-
rjer z d w 72 486

Panienska

poszukuje posady do domowej
pracy ze szyciem zaraz lub od 15.
Zgłoszenia Kurjer z d w 72 481

Młodsza

dziewczyna do wszystkiego z do-
brzymi świadectwami, szuka po-
sady od 1. 12. tylko w lepszym
domu. Oferty Kurjer z d w 72 480

Uczciwa

pracująca osoba prosi o posadę
najchętniej do starszego państwa
Oferty Kurjer z d w 72 477

Dziewczyna

lubiąc dzieci do wszelkiej pra-
cy, poszukuje posady od 15. Of-
erty Kanałowa 18, I. lewo.
z d w 72 478

Zgubiono

świadectwa dnia 11. 11. 29., uczi-
wego znalazca prosi o zwrot.
Wanda Mackiewicz, ul. Przemys-
łowa 33, III. ptr. z d w 72 524

Gospodyni

poszukuje posady w samotnej oso-
bie lub bezdzietnych państwa. —
Zgłoszenia Kurjer z d w 72 513

Inteligentna

panienka poszukuje posady do
dziesięciu lub za pokojówkę do dwu-
ro lub małego miasteczka. Ku-
rjer z d w 72 508

Dziewczyna

sierota szuka posady do wszyst-
kiego. Oferty Kurjer, Stary Ry-
nek r w 7647

Posługaczka

z cerowaniem i sprządzaniem
bielizny poszukuje posady. Of-
erty Kurjer r w 7640

Samodzielną

ekspedientka towaru krótkiego i
konfekcji poszukuje posady 15.
11. Miejscowość obojętna. Zgło-
szenia Kurjer Pozn. d w 2829

Aptekarska

zlewka z 1 1/2 roczną praktyką, do-
brze obeznana z wszystką pracą
apteczną, poszukuje posady od
1. 12. Łaskawe zgłoszenia do Ku-
rjera Poznańskiego pod
z d w 72 546

Dziewczyna

uczciwa i umiejąca cośkolwiek
gotować, poszukuje posady zaraz.
Zgłoszenia Kurjer z d w 72 585

Absolwent

szkoły wydziałowej, szuka po-
sady w banku, biurze (adwokackim)
lub za rysownika. Oferty Ku-
rjer z d w 72 583

Lekarz

poszukuje posady asystenta w
większym szpitalu. Zgłoszenia
Kurjer z d w 72 693

Uczciwa

dziewczyna ze wsi szuka miejsca
z gotowaniem do wszystkiego za-
raz. Zgłoszenia Kurjer z d w 72 697

Sekretarz adwokacki

rutynowany z kilkunastoletnią
praktyką poszukuje posady w
Poznaniu. Jan Jarosz, Grudziądz
biuro Dr. Kisielewskiego.
d w 2854

Posady

początkującej laborantki w labo-
ratorjum chemizmem poszukuje
inteligentna pani z wykształce-
niem gimnazjalnym, wymagania
skromne. Zgłoszenia Kurjer Po-
znański z d w 71 989

Obciążaczka

wybijaczka maszyniarka szuka
posady. Oferty Kurjer z d w 72 560

Osoba

lat 27, z wykształceniem natu-
ralnem, szkoła handlowa, szybko
się orientująca, z kilkoletnią
praktyką biurową, dobrymi świa-
dectwami, z szybkim i ładnym
charakterem pisma, pisażka na
maszynie, język polski, francuski
i niemiecki w słowie i piśmie, po-
szukuje posady zaraz lub później
sekreterza, rachmistrza, ksiązko-
wego, kasjera, lub innej (także
na majątku, zna dokładnie księ-
gowość gospodarczą, prowadzenie
sołectwa i t. d. Łaskawe oferty
do Kurjera Poznańskiego
z d w 72 559

Młodszy

zboźowiec, lat 21, obeznany z
książkowością, z dobrymi refe-
rencjami, zmiany posadę od 1. 11.
względnie 1. 12. 29. Oferty Kurjer
z d w 72 593

Żelazniak

lat 23, dobre polecenia, dłuższą
praktyką, zmiany posadę od 15.
11. względnie 1. 12. w charak-
terze ekspedienta zastępcy szefa,
magazyniera lub też podróźniace-
go. Wymagania skromne. Oferty
Kurjer z d w 72 592

Szofer

ślusarz językiem polskim, nie-
mieckim dobrmi świadectwami
szuka posady. Oferty Kurjer
z d w 72 884

Krawcowa

na przeróbki poleca się poza
dom. Oferty Kurjer z d w 72 823

Kupuję

majoranę, karolek, lipę, rumianek

i proszę o opróbkowane oferty

Centralna Drogerja J. CZEPCZYNSKI

Poznań, Stary Rynek 8.

Co niedzielę wewnętrzna wystawa towarów.

Ekspedientka

sumienna i uczciwa poszukuje
posady do cukierni kawiarni. Of-
erty Kurjer z d w 72 514

Panienska

poszukuje posady jako samo-
dzielną gospośnią u 1 lub 2 osób.
Oferty Kurjer z d w 72 573

Kucharka

z dobrą gotowaniem, możliwie
do wszelkich prac domowych, po-
szukuje posady od 15. 11. ewent-
ualnie od 1. 12. do samotnych pań-
stwa. Zgłoszenia Kurjer
z d w 72 570

Nadmłynarz

lat 38, z pierwszorzędnymi prak-
tycznymi i teoretycznymi wiadomo-
ściami, dobrmi świadectwami
i poleceniami poszukuje posady
zaraz lub później. Łaskawe of-
erty pod z d w 72 515 do Kurjera.

Przyjmę

posadę w gospodarstwie domo-
wym zaraz lub 1. 12. Znam go-
towanie, prasowanie sztywnej
bielizny i szycie. Zgłoszenia Ku-
rjer z d w 72 627

Maszynistka

znająca wszelkie prace biurowe
poszukuje posady zaraz. Oferty
Kurjer z d w 72 398

Kasjerka

poszukuje posady zaraz. Oferty
Kurjer z d w 72 307

Krawcowa

crojeznica posiada wieloletnią
praktykę, przyjmie posadę w
pracowni lub w domu prywat-
nym. Wiadomości Fabryczna 3.
II. piętro u p. Gościńskowej.
z d w 72 298

Poszukuję

posady jako posługaczka. Zgło-
szenia Kurjer z d w 72 297

Szukam

posługi przed i po południu, lub
jako przychodnia. Łaskawe
zgłoszenia Kurjer z d w 72 295

Dziewczyna

do wszystkiego z gotowaniem
szuka posady. Oferty Kurjer
z d w 72 291

Handlowiec

branży włókienniczej poszukuje
posady ewtl. z podróźowaniem.
Łaskawe zgłoszenia Kurjer
z d w 72 289

Drogerysta

młodszy dzialny ekspedjent po-
szukuje posady. Oferty Kurjer
z d w 72 417

Posługaczka

szuka posługi na po południu.
Oferty Kurjer z d w 72 400

Elektryczny

spawacz poszukuje posady. Ła-
skawe zgłoszenia Kurjer
z d w 72 448

1 000 zł

kaucji dam za inkasenta, woźne-
go lub inną posadę. Oferty Ku-
rjer z d w 72 449

Bez środków do życia

inteligentny samotny 24 letni
młodzieniec zwraca się z gorącą
prośbą do panów pracodawców
o jakąkolwiekkolwiek posadę. Miej-
scowość obojętna. Łaskawe ofe-
rty Kurjer z d w 71 934

23 WOLNE MIEJSCA

Zdolnych handlowców
do opracowania klienteli na pen-
sje i premje poszukujemy zaraz.
Oferty Kurjer z d w 71 993

Modele

moga się zgłosić. Zakład fryzjer-
ski, Marszałka Focha nr. 4.
z d w 71 612

Posługaczkę

na przed południe przyjmie. Stro-
ma 26, parter. lewo. z d w 72 509

Pomoc

biurowa pisażka na maszynie i
znająca księgowość potrzebna za-
raz. Oferty Kurjer z d w 72 520

Potrzebna

zaraz ekspedientka tylko z bran-
ży piekarsko-cukierniczej, z do-
brmi świadectwami. Zgłoszenia
St. Ruprycht, Marsz. Focha 35.
z d w 72 705

Chłopiec

do posyłek i uslugi potrzebny.
Zupańskiego 17 „Polmetal”.
z d w 72 375

Za

wypożyczenie 2 000 złotych na hi-
potekę dam posadę woźnego. Of-
erty Kurjer z d w 72 1-3

Potrzebny

ślusarz mechanik z własnymi na-
rzedziami do ostrzenia walców,
obsługi światła elektrycznego z
akumulatorami i mniejszych re-
paracji w mlynie zachodzących.
Reflektuje się litylko na dobrze
polecone siły. Antoni Muślewski
i S-ka, Mlyny Parowe w Sremie.
z d w 72 544

2 uczni

w naukę ślusarską. Zglašać się
tylko z rodzicami. Jan Książczyk,
Fabryka Mebli Metalowych, Poz-
nań, ul. Mickiewicza 15.
z d w 72 537

Poszukujemy

maszynistkę-biuralistkę z języ-
kiem polskim i niemieckim. Of-
erty tylko pisemne przyjmujmie Au-
to-Salon, Fredry 12 z d w 72 566

Służaca

młoda, uczciwa do wszystkiego,
może się zgłosić zaraz. Polna 8,
parter. z d w 72 561

Fryzjerka

potrzebna. Solacz. Wolińska 13.
z d w 72 653

Dzielnego

młodszeo rytmika na wyso-
ką pensje poszukuje zaraz. A.
Prante Poznań, ul. Wrocławska
19. z d w 72 652

Uczeń

z ukończoną szkołą i zdolna do
biura fabr. zaraz potrzebny. Od-
pisz świadectw i życiorys do Ku-
rjera z d w 72 626

Potrzebna

uczciwa służąca, gospodyni w
starszym wieku, umiejąca dobrze
gotować. Zgłoszenia Kurjer
z d w 72 618

Służaca

z gotowaniem potrzebna od 15.
Piekarnia, Strzelecka 21.
z d w 72 420

Dentysta reg.

z egzaminem, jako kierownik
tylko w operatywie, do wielkiej
praktyki na dobrych warunkach
zaraz lub 1. 12. 29. potrzebny —
Zgłoszenia Kurjer z d w 72 352

Dziewczyna

skromna uczciwa bez gotowania
potrzebna. Młyńska 12a, parter.
prsto. z d w 72 601

Posługaczka

potrzebna na godziny przedpo-
łudniowe. Wałkowska Kwiato-
wa 8. z d w 72 401

Panienska

dobrze wychowana mająca kilka
klas gimnazjum potrzebna jako
ucznienska w luksusowej bran-
ży. Pensja 60 zł. Warunek koniecz-
ny: dar wymowy i zamówienie
do handlu. Wiek nie wyżej 18
lat. Zyciorys własnoręcznie pisa-
ny do Kurjera z d w 72 353

Kucharka

restauracyjna biegła w zawo-
dzie, możliwie z własną posładą po-
trzebna od 1 grudnia 1929. Zgło-
szenia z podaniem warunków:
Restauracja „Oaza” St. Górczyń-
ski, Ostrow (Wlkp.) n w 5329

Posługaczka

uczciwa, czysta, potrzebna od
7.30—10 rano. Adres Kurjer
z d w 72 503

Samodzielną

starsza dziewczyna z dobrem go-
towaniem, która się zarazem
dwojgiem dzieci zająć musi.
Grześkowiak, Żydowska 1, skład.
z d w 72 644

Potrzebna

przychodnia. Adres Kurjer
z d w 72 634

Fryzjerka

dzielną może się zgłosić „Gar-
sonka”, Aleje Marcinkowskiego
20. z d w 72 681

Osoba

do handlu, która włoży 4—5 tys.
zł otrzyma posadę, udział w zy-
skach, interes gotówkowy, dla
zamejse, odstąpię pokój. Kurjer
z d w 72 694

Chłopiec

do kolportażu gazet w wieku lat
16 potrzebny Agencja Wschod-
nia, Plac Wolności 11. n w 5349

Bona

freblanka, znająca szycie garde-
robę dziecięcej potrzebna zaraz
lub od 1. 12. rb. do 2 dzieci 4 i 2
lat. Zgłoszenia z odpisami świa-
dectw, fotografią i podaniem
pensji, przyjmujmie Kurjer Po-
znański d w 2835

Poszukuje się

kilka sił pomocniczych do labo-
ratorjum. Wykształcenie VI. kla-
sowe. Zgłoszenia z życiorysem ul.
Mazowiecka 48. z d w 71 426

Potrzebna

na wieś osoba do prowadzenia
domu i nadzoru nad 10 letnią
dziewczynką. Znajomość francu-
skiego początków muzyki ko-
niecnych. Zgłoszenia z podaniem
warunków i odpisów rekomenda-
cyj, których się nie zwraca. —
adresować: Dowbór-Muśnicki,
Batorowo, p. Tarnowo Podgórne
z d w 71 148

Do Apteki

poszukuje się laboranta dobrze
poleczonego, z kilkuletnią prakty-
ką w Apce od 1 grudnia lub 1.
1. 1930. Zgłoszenia Zielona Apte-
ka, Wejherowo, Pomorze.
d w 2825

Czeladnik

szewski potrzebny. Szczeciński,
Umińskiego 12. z d w 72 828

Kuśnierz

do przeróbki futra potrzebny.
Zgłoszenia Kurjer z d w 72 304

Biegłego

pom. fryzjerskiego strzyżąceo
także fryzury damskie przyjme
zaraz. Plac tyg 20 zł i wszyst-
ko wolne. Reinke, Barcin.
z d w 72 293

Przystojną

rutynowaną ekspedientkę do
kina bufetu z kaucją 300 zł. —
Adres wskaże Kurjer z d w 72 828

Parkietówki

młode przystojne do winiarni po-
trzebne. Adres wskaże Kurjer
z d w 72 282

Służaca

potrzebna od 15. 11. 29. z pran-
niem i gotowaniem. Małeckiego
14. II. prawo. z d w 72 492

Kilimlarka

zaraz potrzebna. Adres wskaże
Kurjer z d w 72 419

Panienska

freblanka potrzebna do trojga
dzieci na wieś zaraz lub później.
Zgłoszenia z odpisami świadectw
i warunkami Kurjer d w 2833

Uczciwa

służaca i chłopak do posyłek po-
trzebni. Wesolek, Poznańska 32.
I. p. z d w 72 414

Podróżujący

dobrze zaprowadzeni u fabry-
kantów wody mineralnej i res-
tauratorów poszukiwani za wy-
soką prowizją. Požadana zna-
jomość języka niemieckiego.
Oferty należy kierować pod
szyfrą „WK. 592” do Tow.
Rekl. Miedzyn. Sp. z o. o. g. r.
Rudolf Mosse, Katowice,
Mickiewicza 4. Tw 651

Dziewczyna

do wszystkiego uczciwa i pra-
cująca potrzebna zaraz. Losiak ul.
Mickiewicza 13. z d w 72 897

Dziewczyna

do wszystkiego z samodzielneo
gotowaniem potrzebna. Michał-
ska, Wroniecka 3. rzeźnictwo.
z d w 72 521

Poszukuję

starszej uczciwej kucharki na
zastępstwo chorej gospośi. Jo-
ssé, Jasna 4, dobr eświadectwa.
z d w 72 454

Rewizor

książek, uczciwy i skromny po-
trzebny zaraz